

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 261

Poznań, piątek dnia 9 czerwca 1933

Rok XXVIII

Poznań, 8 czerwca.

Po wczorajszej uchwale rady miejskiej

Rada miejska w Poznaniu wybrała wczoraj ponownie p. Cyryla Ratajskiego prezydentem m. Poznania. Za wyborem tym wypowiedzieli się radni z Narodowego Koła Gospodarczego, Chrześcijańskiej Demokracji, Narodowej Partii Robotniczej i Polskiej Partii Socjalistycznej. Z 9 radnych, wybranych z list „sanacyjnych”, 7 oddało białe kartki, 4 komunistów głosowało za swoim kandydatem. Słowem, przysięgająca większość rady wypowiedziała się za ponownym wyborem obecnego prezydenta.

Wybór ten miał charakter zupełnie pozapartyjny. Kandydatura p. Ratajskiego skupiła głosy od prawicy do lewicy, nie była zatem wyrazem „większości endeckiej” w radzie, jak to usiłuje insynuować miejscowa prasa „sanacyjna”. Poza tą większością pozostali tylko „sanatorzy” i komuniści.

Kandydatura p. Ratajskiego nie wymagała specjalnej legitymacji. Wypływała z natury rzeczy. Świadczyła się wielkimi zasługami, jakie dla miasta położył obecny prezydent, który już dwunasty rok z całym oddaniem i zapałem spełnia swe ciężkie obowiązki.

Nikt nie zaprzeczy, że pod rządami p. Ratajskiego Poznań rozrósł się i rozwinął w sposób wyjątkowy. Zajął w szeregu miast polskich pozycję produkującą. Można śmiało powiedzieć, że jest drugim po Warszawie miastem Rzeczypospolitej. Opinia, jaka panuje o Poznaniu nie tylko w Polsce, jest pierwszorzędną. Gospodarka miejska w Poznaniu stawiana jest za wzór innym miastom.

Specjalnym rozdziałem w działalności p. Ratajskiego była Powszechna Wystawa Krajowa, która rozstawiła imię Poznania i Polski w całym niemal świecie. Słusznie zauważono, że dopiero od Powszechnej Wystawy Krajowej przestali Niemcy nazywać Polskę „państwem sezonowym”.

A gdy przyszły ciężkie czasy, gdy przyszedł kryzys, Poznań jednak nie zalał się pod jego obuchem, jak inne miasta polskie, lecz stawiał czoło piętrzącym się trudnościom.

O zasługach prezydenta Ratajskiego możemy pisać z całą swobodą, gdyż — wbrew nieoczekiwanym twierdzeniom miejscowej „sanacyjnej” prasy brukowej — nie jest on związany z naszym ruchem politycznym żadnymi węzłami. Działalności też prezydenta Ratajskiego nigdy nie ocenialiśmy bezkrytycznie. Cokolwiek jednak możnaby o niej powiedzieć, pozostanie faktem, że nazwisko p. Ratajskiego będzie na zawsze związane z imponującym rozwojem Poznania w Polsce niepodległej.

Sądymy też, że rada miejska Poznania nie mogła inaczej postąpić, jak dokonać ponownego wyboru obecnego prezydenta. We wczorajszej jej uchwale trudno dopatrzeć się pośpiechu,

Dziejowy akt elementarnej sprawiedliwości

Lord Howard of Penrith, b. członek delegacji brytyjskiej na konferencji pokojowej, o niezaprzeczonej polskości Pomorza i prawach Rzeczypospolitej do tych ziem

Londyn, 8. 6. (PAT.) Lord Howard of Penrith, b. członek delegacji brytyjskiej na konferencji paryskiej i b. ambasador W. Brytanji w Waszyngtonie zamieszcza w dzisiejszym „Timesie” list otwarty, w którym wypowiada się na temat granic polsko-niemieckich.

Na wstępie swojego listu lord Penrith przypomina fakty, które rozważane swego czasu w Paryżu wpłynęły na ustanowienie t. zw. „korytarza polskiego”. Są to fakty historyczne, etniczne, językowe i religijne.

„T. zw. „korytarz” — zaznacza lord Penrith — od daty pierwszego rozbioru Polski nigdy nie był składową częścią Niemiec, ale należał do pruskiej prowincji pomorskiej. Mapy i statystyki, wydawane przez rząd pruski wykazywały zawsze w sposób przekonywający, że na tym obszarze większość ludności była niewątpliwie polską. Te same mapy i statystyki wykazywały, że mieszkańcy tego obszaru posługiwali się przeważnie językiem polskim. Obszary te wysyłały do sejmu pruskiego głównie posłów ze stronnictwa polskiego. Przeważająca większość ludności była katolicka. Właśnie te pruskie mapy i statystyki były używane przez delegację brytyjską przy redagowaniu sprawozdania.

„W lipcu 1918 r. rządy sojusznicze oświadczyły, że Polsce ma być przywrócony wolny dostęp do morza, gdyż trudno było przypuszczać, że naród o przeszło 30 milj. ludności, z terytorjum większym niż Włochy miałby się na zawsze zadowolić odcięciem od wolnego

go dostępu do morza. Przywrócenie Polsce tego skrawka ziemi zdawało nam się w Paryżu aktem elementarnej sprawiedliwości.”

Omówiwszy następnie ruch tranzytowy do Prus Wschodnich oraz potwierdziwszy doskonale działania tego

ruchu lord Penrith kończy swój list następującą uwagą:

„Społeczeństwo angielskie winno zapamiętać sobie, że o ile „korytarz” jest dla Niemiec przeważnie sprawą dumy narodowej, o tyle dla Polski jest on niewątpliwie sprawą decydującą.”

Echa parafowania „paktu czterech”

ZASTRZEŻENIA PRASY FRANCUSKIEJ

Paryż, 8. 6. (Tel. wł.) Poranna prasa bardzo obszernie zajmuje się wczorajszym parafowaniem paktu czterech mocarstw, wysuwając na plan pierwszy poprawę stosunków francusko-włoskich, co specjalnie podkreślił też Mussolini we wczorajszej mowie w senacie. Prasa pravicowa zajmuje stanowisko zdecydowanie negatywne.

„Journal” stwierdza, że w pierwotnym projekcie Mussoliniego występowały bardzo wyraźnie tendencje rewizjonistyczne Włoch, a nawet — Anglii. W nowym ujęciu te tendencje usunięto więcej w cień lecz pozostały one, gdyż Mussolini w swej mowie bardzo wyraźnie obstawał przy decydującej roli rewizjonistycznego artykułu 19 paktu Ligi Narodów.

„Petit Parisien” podkreśla, że treść i następstwa istniejących traktatów nie zostały zmienione.

„Quotidien” jest bardzo niezadowolony z parafowania paktu, który izoluje te cztery państwa w łonie Ligi Narodów i stanowi objaw choroby imperjalistycznej. Tego rodzaju polityka, zdaniem pisma, może szybko doprowadzić do zbrojnych konfliktów.

Również „L'Ordre” w ostrej formie zwraca się przeciw paktowi, któ-

ry wprowadza Francję na niebezpieczne tory.

ENTUZJAZM WE WŁOSZECH

Rzym, 8. 6. (Tel. wł.) Wielka mowa Mussoliniego w senacie transmitowana była przez gigantofony na cały Rzym. W ciągu nocy powtórzono ją z płyt gramofonowych. W licznych miastach odbyły się w nocy pochody manifestacyjne na cześć twórcy „paktu czterech”. Ulice Rzymu do późna były niezwykle ożywione.

Czwartkowe poranne dzienniki przyniosły pierwsze komentarze.

„Popolo di Roma” pisze, że Mussolini uratował kulturę Europy od katastrofy, która mogła każdej chwili wybuchnąć. Uratował ją na przeciąg 10 lat, co może oznaczać — na zawsze. W każdym bądź razie — zdaniem pisma — jeszcze nigdy geniusz polityczny nie zasłużył sobie na taką wdzięczność świata, jak Mussolini.

Również „Messagero” stwierdza, że pokój na przyszłość został zapewniony. Nie oznacza on zawieszenia broni, lecz przewycięzeniem wszystkiego co narody dzieli.

ZADOWOLENIE ANGIELSKICH DZIENNIKÓW

Londyn, 8. 6. (Tel. wł.) Dzienniki londyńskie są naogół zadowolone z parafowania „paktu czterech”.

„Daily Telegraph” stwierdza, że zagadnienie rewizji zostało wspomniane przez wymienienie art. 19 paktu Ligi Narodów. Europa wie, że artykuł 19 istnieje. Co za skutki przyniesie parafowany pakt, zależy będzie od dozy szczerości z jaką odnosić się będą do niego sygnatarjusze. Główną odpowiedzialność złożono na barki czterech wielkich mocarstw. Mussolini słusznie postąpił zwracając się przeciw dr. Beneszowi, który sprawę rewizji chciał nazawsze ubić. „Pakt czterech” może się przyczynić do wyrównania sprzeczności w polityce Włoch z Francją i łączy po raz pierwszy rząd Rzeszy ze świętością istniejących traktatów, wiążąc ich równocześnie z prawem poczynienia kroków rewizjonistycznych.

Socjalistyczny „Daily Herald” widzi w zawarciu „paktu czterech” przyznanie do niepowodzenia konferencji rozbrojeniowej, zwłaszcza w art. 3 tego paktu.

GWARANCJE FRANCJI

Wiedeń, 8. 6. (Tel. wł.) Z Białogrodu donoszą, że min. spraw zagranicznych Jevtic oświadczył w odpowiedzi na interpelację w parlamencie w sprawie paktu czterech mocarstw, iż Mała Ententa otrzymała od rządu francuskiego formalne gwarancje w sprawie jakiegokolwiek próby rewizji. Są one tego rodzaju, że pakt nie może się stać traktatem, któryby bezpośrednio czy pośrednio dążył do rewizji granic Małej Ententy.

Na podstawie tych wyraźnych gwarancji pakt może być uważany jako narzędzie do odciążenia położenia europejskiego.

„Wielkie Niemcy według planu Hitlera”

Wickham Steed o pangermanistycznych dążeniach wodza nar.-socjalistów

Londyn, 8. 6. (Tel. wł.) Pod nagłówkiem „Wielkie Niemcy według planu Hitlera” publikuje w „Sunday Times” Wickham Steed obszerny artykuł.

Stwierdza on, że akcja narodowych socjalistów w Austrii to tylko część szeroko zakrojonego planu, ustalonego przez Hitlera.

Na wzór komunistyczny obecny kanclerz Rzeszy organizuje — zdaniem Steeda — narodowo-socjalistyczne komórki, które przygotowują plany prze-

wrotu w Czechosłowacji, Francji, Belgii, Luksemburgu, Austrii, Danji, Norwegii i Szwecji. Celem tej dobrze przemyślanej akcji jest złączenie narodu „niemieckiego” od Flandrii, przez Holandję, Danję oraz ewentualnie Skandynawję do Austrii i Alp szwajcarskich.

Marzeniem Hitlera jest stworzenie przez taką akcję „trzeciej Rzeszy”, która rozciągałaby się przez całą Europę i była urzeczywistnieniem panowania pangermanizmu w Europie.

co zarzuca jej miejscowa prasa „sanacyjna”. Gdy tylko sprawa wyboru prezydenta miasta stała się aktualną i gdy siłą rzeczy wypłynęła kandydatura p. Ratajskiego, wszelkie przewlekłe narady i wszelkie wątpliwości, które wysuwają się przy wyborach osób mniej znanych, stały się oczywiście zbyteczne. Ubolewać tylko należy, że nie cała rada miejska wybór ten tak rozumiała, że i przy tej okazji ujawniły się w prasie zgrzyty i niesumienne napaści czynników, kierujących się jedynie zaciętkością partyjno-polityczną i nie umiejących uszanować żadnej zasługi.

Piętnując te nieprzytomne i nieucz-

ciwe napaści czynników conajmniej nieciekawych tak, jak one na to zasługują, będziemy niewątpliwie w zgodzie z opinią olbrzymiej większości obywateli naszego miasta, wyrażając szczerze zadowolenie z wczorajszego wyboru. W ostatniej uchwale rady miejskiej w Poznaniu chcemy widzieć nie tylko uznanie dla zasług prezydenta Ratajskiego, ale przede wszystkim życzenie, by mógł on istotnie nadal sprawować swój urząd ku zadowoleniu tego obywatelstwa naszego miasta, które, związane z Poznaniem głębokimi węzłami duchowymi, ma jedynie jego dobro na oku.

Gdańsk jako ośrodek strategiczny

Ostatnimi czasy wysunęła się na czoło polityki rewizjonistycznej Niemiec hitlerowskich poza zagadnieniem nieudanych prób „Anschlussu”, sprawa gdańska. Akcja hitlerowska w wolnym mieście nabrała w tym roku tak intensywnego charakteru, że zaniepokoiła na serjo opinię zachodnioeuropejską, nie wyłączając angielskiej. Prasa poczęła bić na alarm, Milczeli tylko komisarz Ligi Narodów, zajmując wciąż stanowisko neutralnego obserwatora, milczała Genewa, nie reagoval również, poza drobnym epizodem przejściowego wzmocnienia naszej placówki wojskowej na Westerplatte, rząd polski. Obecnie doczekaliśmy się zdobycia Gdańska przez Hitlera i niema wątpliwości, że kierownictwo polityką i życiem wolnego miasta przeniesie się do Berlina.

Czemu jednak dążą Niemcy z takim uporem do opanowania Gdańska? Przecież znaczenie gospodarcze tego portu jest dla nich minimalne. Szczecin i Królewiec odebrały mu jeszcze przed światową wojną większość handlu morskiego, żyje on i rozwija się jedynie jako wolny wylot Polski do morza i w razie realizacji hasła „Zurück zum Reich” nie otrzyma chyba z Polski ani jednej tonny ładunku.

Wymowną odpowiedź na to pytanie daje nam dopiero strategia — Gdańsk jest poważnym ośrodkiem strategicznym. Nieoficjalny niemiecki sztab generalny, który dokonał z takim powodzeniem organizacji zaczepnej armji, rozumie to doskonale, pracuje więc energicznie łącznie z polityką nad przygotowaniem silnego punktu oparcia dla swych operacji na miejscu.

Wbrew olimpijskiemu spokojowi naszego rządu przebieg wypadków gdańskich niepokoi również poważnie szerokie koła społeczeństwa, a że niepokój ten jest usprawiedliwiony udowodnia łatwo analiza znaczenia strategicznego Gdańska w okresie walki o nasze kresy północne.

Swobodne połączenie z morzem, które zabezpiecza Polskę Gdynia i armja, broniąca Pomorza, jest podstawowym warunkiem skutecznej obrony przed najściem niemieckim. Otóż położenie geograficzne Gdańska czyni go

w razie opanowania przez Niemców punktem niewralgicznym naszego frontu północno-zachodniego. Ma on możliwość zaatakowania bezbronnej dotychczas Gdyni od strony lądu, ciąży nad północnym skrzydłem polskiej armji, broniącej Pomorza w trudnych warunkach walki na dwa fronty. Niemcy niewątpliwie będą dążyli do sforsowania Pomorza dla uzyskania jednolitego frontu oskrzydającego Polskę od północy i zachodu. Operacja ta w razie powodzenia odefnie jednocześnie połączenie nasze z morzem.

Posiadanie Gdańska ułatwi również poważnie niemieckie operacje morskie na Bałtyku. Trudno przypuszczać, by Polska wobec narastającej groźby nie zamieniła wreszcie Gdyni na dobrze ufortyfikowany i uzbrojony obóz warowny, którego wypad z Gdańska nie potrafi zdobyć. Pozostaje wtedy niebezpieczna dla Niemców możliwość czynnej akcji eskadry polskiej na Bałtyku szachującej ruch wszelkich transportów na morzu. Zajęcie portu gdańskiego częścią floty niemieckiej może tę akcję utrudnić w znacznym stopniu. Niemcy będą mogli jawnie, lub tajnie niszczyć polskie pola minowe zapychające wejście do zatoki, a mając pod obserwacją wyjście na jego całej szerokości, atakować bezpośrednio każdy polski statek wychodzący w morze otwarte. Nie przeszkodzi temu drobny oddział nasz zajmujący Westerplatte, zresztą przestanie on istnieć z chwilą rozpoczęcia działań wojennych.

Przed dojściem Hitlera do władzy można było spodziewać się jakiejś ryzykownej próby opanowania Gdańska przez organizacje hitlerowskie. Teraz sytuacja się zmieniła, dyktator ma za sobą całe Niemcy zjednoczone, osiadł również mocno w Gdańsku, a z uroczystych deklaracji jego wynika, że nie wystarczy mu już odzyskanie od Polski naszych kresów — to tylko etap na drodze do zdobycia dla „Herrenvolku” szerokiego Wschodu. Tak rozległe zamiary wymagają jednak dłuższego i metodycznego przygotowania militarnego.

E. DE HENNING - MICHAELIS,
generał.

W obronie Pomorza

Apel polskich wydawców do prasy zagranicznej

Rada Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, stwierdzając wzmocnienie się propagandy, skierowanej przeciwko całości i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, uchwała jednomyślnie na posiedzeniu w dniu 30 maja 1933 r. zwrócić się do zarządów Związków Wydawców w państwach Europy i Ameryki z następującym wezwaniem.

Z uwagi na coraz częstsze pojawianie się w prasie całego świata błędnych informacji o polskiej ziemi Pomorza tendencyjnie nazywanej „korytarzem”, rada Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism zwraca się z prośbą o przyjęcie do wiadomości przez zarządy zagranicznych Związków Wydawców oraz o zakomunikowanie swym członkom danych następujących.

I. Pomorze, z punktu widzenia etnograficznego jest ziemią polską zamieszkałą przez ludność polską w liczbie 89,9 proc. ogółu mieszkańców. Od zarania historii tej ziemi była ona zamieszkałą przez szczepy polskie; mimo kolonizacji niemieckiej przedsięwziętej w wiekach XIV—XV i wieku XIX Pomorze nigdy nie przestało być polskiem, co stwierdzają kategorycznie oficjalne niemieckie dane statystyczne.

II. Od chwili utworzenia państwa polskiego w X wieku Pomorze tworzyło rdzeń nowego organizmu politycznego. Podczas blisko tysiącletniego okresu od powstania państwa polskiego Pomorze jedynie dwa razy było pod panowaniem niemieckim: a) od roku 1308 do r. 1454 — oderwane od Polski przez Zakon Krzyżacki, sprowadzony na teren Prus Wschodnich przez władze polskie — następnie od roku 1772 (częściowo od 1793) do r. 1919 zagarnięte przez Prusy w okresie rozbioru Polski między Prusy, Austrię i Rosję. Odbudowa państwa polskiego w 1919 roku z Pomorzem, jako częścią składową, była powrotem do stanu rzeczy, który istniał setki lat w tej części Europy przed rozbiorem Polski, a więc triumfem zasady słuszości i sprawiedliwości.

III. Nawet podczas niemieckiego

panowania na tej rdzennej polskiej ziemi nigdy jej ludność nie przestawała akcentować swej polskości. Miało to miejsce zarówno przy wszystkich 13 wyborach do parlamentów niemieckich, jak przy walce z głośną komisją kolonizacyjną o stan posiadania ziemi przez Polaków i przy walce o szkołę polską. Obecnie przedstawicielstwo Pomorza w Sejmie polskim jest złożone wyłącznie z Polaków.

IV. Trzydziestodwu milionowy naród polski musi mieć nadal, tak jak miał zawsze, własny dostęp do morza. W Polsce obecnej więcej niż dwie trzecie handlu zagranicznego korzysta z drogi morskiej. Ruch towarowy między Polską a jej portami na Bałtyku jest nieco więcej, niż piętnaście razy większy od przechodzącego przez Pomorze tranzytu między Prusami Wschodnimi a Niemcami; przytem stwierdzić należy, iż większa część tranzytu niemieckiego przez Polskę przechodzi nie przez Pomorze („korytarz”), lecz przez inne ziemie Polski, położone dalej na południe. Ruch towarowy między Prusami Wschodnimi a Niemcami odbywa się z zastosowaniem wyjątkowych udogodnień, czego dowodem jest, iż ruch towarowy morski między portami Niemiec a portami Prus Wschodnich wynosi zaledwie 1/10—1/5 (dla różnych lat) tranzytu lądowego przez Polskę.

V. Dostęp Polski do morza po przez ziemię Pomorza nie pogarsza w żadnej mierze sytuacji gospodarczej Prus Wschodnich i nie odbija się na całokształcie stosunków Rzeszy z tą jej prowincją, która zawsze miała charakter ziem zaludnionych sztucznie przez kolonizację niemiecką i w konsekwencji odciętych od naturalnych ośrodków ekonomicznych. Trudności gospodarcze przeżywały Prusy Wschodnie również i przed wojną w czasie bezpośredniej łączności z Rzeszą Niemiecką. Stwierdzają to bezspornie oficjalne dane niemieckie.

Każda próba zamachu na dostęp Polski do morza, jako cios skierowany przeciwko niezawisłości politycznej i gospodarczej państwa polskiego, spotka się ze zdecydowanym oporem całego

go narodu polskiego. Dostęp Polski do morza stanowi więc jedną z głównych gwarancji pokoju europejskiego,

a każde usiłowanie zmiany tego stanu rzeczy stanowi zarzewie nowej wojny.

Prezes rady miejskiej Paryża o Poznaniu i o Gdyni

„Kurjer Warszawski” ogłasza wywiad z bawiącym w Polsce prezesem rady miejskiej Paryża p. de Fontenay. Na wstępie p. de Fontenay wyraził podziękowanie za serdeczne i gościnne przyjęcie, jakie spotkało jego i jego kolegów w Poznaniu, Gdyni i Warszawie. Zapytany o wrażenia, jakie wywarły na nim Poznań i Gdynia, p. de Fontenay odpowiedział:

„Przedewszystkiem jesteśmy prawdziwie głęboko wzruszeni już od pierwszego rzutu oka uwidaczniającem się zjednoczeniem wszystkich trzech zabiorów dawnej rozdartej Polski, co jest wynikiem wyjątkowej siły waszej moralnej i duchowej. Właśnie w Poznaniu, gdzie jeszcze przed 15 laty ludność polska jęczała pod jarzmem pruskim, daje się dostrzec najplastyczniej. Śladu żadnego po niemieckiej tylolewniej okupacji i panowaniu nie widać już i nie czuć. To zdaleka byłoby nawet trudno przypuszczać, a jednak nawskroś polską jest dziś i z pozorów i zewnętrznie, jak była zresztą zawsze wewnętrznie ta dzielnica poznańska ukoronowana tylolewnią martyrologją języka, religji i ducha, tak prześladowanych. Samo miasto Poznań zrobiło na nas najmielsze wrażenie zarówno swoją czystością jak i organizacją, oraz udoskonaleniem instalacji miejskich, które udało nam się zwiedzić choć częściowo. Poznań ze swoim pierwszorzędnym

klejnotem zabytkowym, ratuszem, go-dzien jest ze wszech miar widzenia, a na każdym kroku znać, że rada miejska tego grodu czuwa nad udoskonaleniem jego urządzeń i postępowaniem w stworzeniu warunków możliwie najlepszych życia miejskiego dla jego ludności.

„Jeżeli Poznań zrobił na nas takie wrażenie, jako miasto stare ze swymi zabytkami przeszłości i wyrzyta na nich historją tej części Polski, to znów Gdynia, jako przeciwstawienie nowożytnie, nawskroś współczesne przedewszystkiem portu, a potem miasta — wprowadziła nas w zupełne zdumienie. Dowód to plastyczny a niechybny energii ducha i inicjatywy, oraz sprężystości czynu polskiego. Wasz nowy port własny nie ustępuje już dzisiaj w niczem współczesnym mniejszym portom w państwach nadmorskich, oddawna już cieszących się komunikacją morską. Urządzenia gdyńskie są zupełnie doskonałe i świetnie odpowiadają swemu przeznaczeniu. Cieszy nas wielce, że pod tym względem Francja w zakresie technicznym instalacji portowych mogła tak czynnie i skutecznie dopomóc swojej sojusznicze. To też z prawdziwym zadowoleniem opuszczaliśmy Gdynię, po szczegółowym jej zwiedzeniu, dzięki uprzejmości i zawsze tradycyjnej gościnności władz portowych i miejskich i pod tak miłym wrażeniem jechałiśmy już do stolicy Polski.

Nowa fala żydowska

„Hajnt” z 25 maja podaje sprawozdanie z posiedzenia przydzium „Zjednoczonego komitetu żydowskiego do walki z prześladowaniem Żydów w Niemczech”, odbytego w Warszawie, dn. 23 maja. Delegat z Anglii, M. Keizer, który badał sytuację Żydów w Niemczech, wygłosił stosowny referat. W Niemczech jest obecnie „60 tys. Żydów, zarejestrowanych w konsulatach i 10 tys. bezpaństwowych. Conajmniej 20 tys. z nich są obywatelami polskimi, którzy muszą emigrować z Niemiec...”

Ci oczekiwani emigranci dzielą się na 5 kategorii:

„1) około 8 tys. Żydów wschodnich utrzymywało się z handlu na rynkach. Oni pierwsi będą musieli opuścić Niemcy; 2) conajmniej 3 tys. są bezpośrednio atakowani i fizycznie prześladowani. Będą musieli wcześniej, czy później uciekać z Niemiec; 3) 35 tys. Żydów jest drobnych handlarzy; 4) do tej kategorii należy około 5 tys. robotników i pracowników biurowych, pozabawionych nawet środków na drogę...”

Do Polski przybędzie z tych kategorii:

„Z pierwszej i z drugiej kategorii po 50 proc., z trzeciej i czwartej po 20 proc., z piątej (jej nie określono bliżej,

przyp.) 10 proc...”

Zapowiedziano naradę nad środkami, które należy zastosować, aby nadać tym zbiegom obywatelstwo polskie:

„Na wniosek posła rab. Lewina postanowiono, aby w najbliższych dniach odbyła się narada posłów żydowskich o wszczęcie akcji na rzecz Żydów polskich, którzy nie ze swojej winy stali się „bezpaństwowymi” i utracili obywatelstwo polskie...”

Wezwano wszystkie gminy żydowskie w Polsce i osoby prywatne do składek pieniężnych:

„Akcja zbiórki musi być przyspieszona, bo komitet już przystąpił do szeroko rozgałęzionej akcji pomocy i już dużą ilość osób zabezpieczył, dając im możliwość zarobkowania...”

Komitet zajął się nasyceniem tymi zbiegami wszystkich możliwych komórek gospodarczych w łonie społeczeństwa polskiego:

„Komitet urzeczywistnia już swój plan pomocy konstruktywnej, aby zbiegowie nie potrzebowali korzystać z jałmużny żydowskiej...”

Jeszcze jedna fala żydowska ma spłynąć na wszystkie miasta polskie i zalać wszystkie warsztaty pracy.

W obronie Żydów - intelektualistów

Z Paryża donoszą, że dnia 28 czerwca w sali Théâtre des Champs Elysées odbędzie się manifestacja, zorganizowana przez t. zw. francuski komitet obrony prześladowanych Żydów - intelektualistów. Akademią - koncert odbędzie się pod protektorałem arcybiskupa Paryża ks. kard. Verdier, a program koncertowy będzie wypełniony całkowicie przez zaproszonego do tego Ignacego Paderewskiego.

Mimo kryzysu stanowiska dla Żydów niemieckich

Prasa żydowska donosi, że na wniosek dyrektora szpitala w Warszawie na Czystem, dr. Goldmana, wy-

dział szpitalnictwa magistratu za zgodą władz nadzorczych postanowił zwrócić się do prof. Hermana Zondeka „znakomitego patologa, ofiary zarządzeń hitlerowskich”, by objął kierownictwo Instytutu Patologicznego, budowanego na terenie szpitala. Sprawa ta, wobec potrzeby funduszy na do-kończenie Instytutu opiera się o „Bank Gospodarstwa Krajowego”. Bank udzielił kredytu na szybkie wykończenie pracowni. Dodać należy, że prof. Zondek pochodzi z Poznańskiego i posiada w słowie i piśmie dokładną znajomość języka polskiego.

Tyle prasa żydowska. Dziwić się należy, że na stanowisko kierownicze do instytucji miejskiej w stolicy Polski sprowadza się Żyda niemieckiego. Jakby nie było w kraju ludzi odpowiednich. „Pochodzący z Poznańskiego” prof. Zondek nie posiada napewno obywatelstwa polskiego.

Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet

odbędzie się

dnia 8 b. m. o godz. 20 punktualnie

w salce Księgarni św. Wojciecha Aleje Marcinkowskiego 22.

Referat wygłosi p. dr. Bochenek:

„Czy rodzice winni znać życie dziecka w szkole”.

Prosimy o liczny udział

ZARZĄD.

Ojciec św. do dziennikarzy katolickich

Citta del Vaticano, 8. 6. (KAP) Zjazd pisarzy i dziennikarzy katolickich w Rzymie zakończony został uroczystą audycją u Ojca św. W imieniu członków kongresu przemówił pr. Dallatore, red. „Osservatore Romano”, na co odpowiedział Papież, wyrażając żywą radość z oglądania u siebie tylu przedstawicieli prasy katolickiej, którzy przez pielgrzymkę swą spełniają nie tylko akt własnego uświęcenia, ale jednocześnie dają budujący przykład swym czytelnikom. Dziennikarzy zwie się często głosem i twórcą opinii publicznej. Pod pewnym względem określenia te są słuszne i stad płynie wielka odpowiedzialność, ciężąca na dziennikarstwie. Jeszcze większą odpowiedzialność mają jednak dziennikarze katolicki.

Częstokroć muszą oni w miarę potrzeby być wyrazicielami nauki Kościoła, tłumacząc i wyjaśniając dyrektywy podawane wiernym przez ich pasterzy, wskazując, jak tym pasterskim zarządzeniom wierni winni czynić zadość. Dla wypełnienia tak szczytnych zadań konieczną jest obfitość Łaski. Ojciec św. pewien jest, że obecna pielgrzymka stanie się dla wszystkich jej uczestników źródłem cennych korzyści zarówno dla ich pracy zawodowej, jak i dla nich samych. Kończąc przemówienie, Ojciec św. błogosławił dziennikarzom, ich rodzinom, pismom i czytelnikom, jak również powziętej na kongresie rezolucji odwołania następnego międzynarodowego zjazdu prasy katolickiej w Rzymie w roku 1935 w związku z 75-leciem „Osservatore Romano”.

Otto Habsburg królem Węgier?

Londyn, 8. 6. (PAT.) „Daily Herald” zamieszcza sensacyjną pogłoskę o zamierzonej jakoby intronizacji Ottona Habsburga w przyszłym tygodniu w Budapeszcie jako króla węgierskiego.

cień ma rzekomo samolotem z Zurychu do Budapesztu, gdzie ma być uroczyste przyjęcie. Pucz ten jest jakoby, jak twierdzi dziennik, aprobowany nie tylko przez ekscesarsową Zytę, ale również przez czynniki węgierskie i włoskie.

Masowe zatrucie zepsutymi rybami

Ateny, 8. 6. (PAT.) Ateny zostały poruszone wypadkiem masowego zatrucia, któremu uległo 300 żołnierzy trzeciego bataljonu 1-go pułku piechoty, stacjonującego w Nea Kokkini pod Atenami. Objawy zatrucia nastąpiły w parę godzin po spożyciu obiadu, podczas którego podano soloną rybę. Dwóch żołnierzy przed przybyciem pomocy

lekarskiej zmarło, 12 w stanie ciężkim przewieziono do szpitala wojskowego, resztę z lżejszymi objawami dostawiono częściowo do szpitali w Atenach i Pireusie, częściowo po udzieleniu pomocy lekarskiej pozostawiono w koszarach. Ministerstwo Spraw Wojskowych zarządziło surowe dochodzenia.

Katastrofalny wybuch prochowni w Japonii

Londyn, 8. 6. (Tel. wł.) Wczoraj wyleciał w powietrze magazyn prochu w Hamamatse w Japonii, przyczem zginęło około 22 osób. Liczba rannych nie jest jeszcze ustalona. Przeszło 50 samolotów splonęło podczas wybuchu. Ponadto zniszczone zo-

stały trzy składnice amunicji, magazyn prochu, wielki zbiornik benzyny i kilka budynków. Eksplozja wydarzyła się przy wyładowywaniu bomb lotniczych i została podobno wywołana przez nieostrożność jednego z robotników.

Pobyt kpt. Skarżyńskiego w Rio de Janeiro

Rio de Janeiro, 8. 6. (PAT.) Korespondent P. A. T. w Rio de Janeiro nadesłał listownie szczegóły, dotyczące pobytu kpt. Skarżyńskiego w stolicy Brazylii. Bohaterski lotnik spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem ze strony oficjalnych przedstawicieli republiki pld-amerykańskiej i całego społeczeństwa brazylijskiego, oraz kolonii polskiej. Pos. Grabowski wydał na jego cześć

w salonach poselstwa obiad, w którym wzięli udział przedstawiciele oficjalnego świata brazylijskiego, korpusu dyplomatycznego oraz kilku towarzyszy stolicy. Następnie podejmował kpt. Skarżyńskiego śniadaniem Rotary-Klub. Kpt. Skarżyński opowiadał przebieg swojego lotu z Afryki do brzegów Brazylii, a gen. Strzemiński, rozwiniął znaczenie idei Ligi Morskiej i Kolonialnej.

Dokoła obrad konferencji rozbrojeniowej

O PROGRAM PRAC
Genewa, 8. 6. (PAT.) Prezydjum konferencji rozbrojeniowej zebrało się celem powzięcia decyzji co do dalszych prac. Postanowiono zebrać się 27 czerwca, aby do 3 lipca opracować tekst, którego przygotowanie powierzyła komisja główna. Równocześnie Henderson poinformował o swoim zamiarze udania się w najbliższych dniach do Londynu, gdzie z okazji konferencji gospodarczej pragnie prowadzić rokowania z delegatami. W dyskusji zwrócono uwagę, że delegacje nie będą miały w swoim łonie ekspertów dla spraw rozbrojeniowych, to też trudno im będzie brać udział w projektowanych rokowaniach. W odpowiedzi Henderson oświadczył, że jeżeli to okaże się koniecznym zwoła do Londynu samo prezydjum konferencji rozbrojeniowej.

mi, którzy sformułują propozycje w tej dziedzinie.

WYDATKI WOJSKOWE

Genewa, 8. 6. (PAT.) Przystąpiono w komisji głównej do dyskusji nad raportem komisji wydatków wojskowych. Zarysowały się ponownie różnice poglądów między zwolennikami, a przeciwnikami ograniczenia wydatków wojskowych. Delegaci Francji, Polski, M. Ententy i Belgii są zwolennikami tego ograniczenia, natomiast delegat Niemiec uważa jawność wydatków wojskowych za wystarczającą. Delegat brytyjski sądzi, że będzie wskazanem zczekać kilka lat zanim nałoży się ograniczenia na wydatki wojskowe.

Rektor w Krakowie niezatwierdzony

Warszawa, 8. 6. (Tel. wł.) — Otrzymało tu wiadomość, że wybór prof. Madziarskiego na rektora uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie nie zostanie zatwierdzony. (w)

Polska nie zapłaci?

Warszawa, 8. 6. (Tel. wł.) — Według obiegujących pogłosek, Polska

nie zapłaci raty długów wojennych, przypadającej na 15 czerwca. (w)

Bony skarbowe

Warszawa, 8. 6. (Tel. wł.) W kołach finansowych utrzymują, że w najbliższym czasie należy oczekiwać dalszych emisji bonów skarbowych. Przy prezydjum rady ministrów ma być utworzona osobna komisja celem rozpatrywania możliwości dalszej redukcji budżetu. (w)

Bank Akceptacyjny

Warszawa, 8. 6. (Tel. wł.) Bank Akceptacyjny posiada kapitał zakładowy w wysokości 12 milionów zł z tego 6 i pół miliona zł wniósł skarbnik państwa w papierach wartościowych i biletach skarbowych a pozostałe 5 i pół pokryły Bank Polski, B. G. K. i Bank Rolny. Obecnie opracowują się ustawy konwersyjne oraz listę instytucji, które mają korzystać z usług Banku Akceptacyjnego tym razem na odcinku kredytu bankowego. (w)

Delegacja polska do Londynu

Warszawa, 8. 6. (Tel. wł.) Skład delegacji polskiej na światową konferencję gospodarczą w Londynie ustalono następująco: przewodniczący — wicemin. Adam Koc; członkowie: szef biura inspekcji w ministerjum skarbu dyr. Henryk Floyar-Reichmann, dyr. dep. obrotu pieniężnego w min. skarbu Maczyński, wicedyrektor tegoż departamentu Jerzy Nowak, dyr. Banku Polskiego Barański, dyr. dep. ekonomicznego min. rolnictwa Adam Rose, dyr. dep. min. przemysłu i handlu Sokołowski, prezes Związku Banków w Polsce Fajans, dyr. instytutu badania cen i konjunktur Edward Lipiński, pos. Marjan Rudziński, radca ekonomiczny M. S. Z. Roman, oraz radca Mohl z min. skarbu. Sekretarzem generalnym delegacji mianowano rad. Janusza Żółtowskiego. Wiceminister Koc wraz z dyr. Floyar-Rajchmanem i rad. Żółtowskim wyjeżdżają z Warszawy 9., pozostali członkowie — 11. b. m. (w)

Malżeński wypadek lotniczy
Londyn, 8. 6. (Tel. wł.) W czwartek rano zamierzała angielska para lotnicza małżeństwo Mollison wystartować z Croydon do lotu transatlantyckiego.

Z nieznanym powodów samolot po przebiegnięciu kilku metrów na starcie wyrzucił się do góry nogami. Zanim na miejsce wypadku przybył oddział ratowniczy, małżeństwo Mollison wyostało się z pod samolotu. Podwozie zostało zupełnie zdruzgotane.

Echa zamachu w Atenach
Ateny, 8. 6. (PAT.) Stan zdrowia żony Venizelosa nie budzi obaw. Policjant, zraniony podczas zamachu, zmarł. W katedrze odbyło się dziękczynne nabożeństwo na intencję ocalenia Venizelosa. Tłumy ludności manifestowały w mieście.

Lot Matterna
Moskwa, 8. 6. (PAT.) Lotnik Mattern musiał lądować w Prokopjewsku, na 600 km. od Nowosybirsk. Na miejsce wysłano z Nowosybirsk samolot z mechanikiem oraz instrumentami. Jaka była przyczyna lądowania i czy samolot został uszkodzony — dotychczas niewiadomo.

Fuzja banków?
Warszawa, 8. 6. (Tel. wł.) W kołach finansowych Warszawy utrzymują, że trwające od dłuższego czasu rokowania o sfuzjonowanie Banku Handlowego z Bankiem Angielsko-Polskim w Warszawie weszły w nowe stadium.

Pierwsza z tych instytucji objęła by Bank Anglo-Polski za którym stoją poważne brytyjskie grupy finansowe. Wiceprezesem rady sfuzjonowanej zostałby p. Landau reprezentujący w polskim przemyśle i bankowości kapitał angielski. Powyższą wiadomość szeroko komentują w sferach handlowych stolicy. (w)

Do Lwowa!
Odjazd sokołowego pociągu popularnego nastąpi z Poznania w środę 14. bm. o godz. 22,40. Odjazd ze Środy

o godzinie 23,16, z Jarocina o 23,55, z Pleszewa o godz. 0,14, z Ostrowa o godz. 0,42, z Ostrzeszowa o 1,12 i z Kępna o godz. 1,37. Wagony oznaczone będą literami, wszystkie miejsca będą numerowane. Zgłoszenia przyjmuje się w Sekretarjacie, Waly Zygmunta 10, jeszcze tylko w ciągu piątku, w ostatecznym terminie.

Wielka kradzież z włamaniem

Ubiegłej nocy w „Domu Sportowym” przy św. Marcynie 33 niewysledzeni dotychczas złodzieje włamali się przez piwnicę sąsiadów i po wybiuciu otworu w murze wtargnęli do składnicy a stamtąd do sklepu, gdzie skradli towary, które powynosili przez piwnicę. Łupem włamywaczy padło m. in. 18 stoperów, 20 odznak P. O. S., koszulki sportowe, 9 rakiet tenisowych, obuwie tenisowe itp.

Kradzież zauważono rano, a w piwnicach znaleziono jeszcze dwa plecaki napełnione zrabowanym towarem, których złodzieje nie zdążyli widocznie już zabrać. Wartość skradzionych przedmiotów ocenia właściciel „Domu Sportowego” p. Wienczek, na sumę 4 do 5 tys. zł. (kl)

Przepowiednia pogody na piątek:
Przy zmiennem zachmurzeniu skłonność do burz i przelotnych opadów.

Kurs dolara, Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7,40 zł. w Gdańsku 7,45 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 205,00 zł, gotówką 195,00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173,61 do 173,87 zł, gotówką 173,27 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 8. 6. 1933 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych handlowano 5% pożycz. konwers. po 42%—43% 4% premj. dol. po 49—50 oraz 3% pożycz. bud. po 38— w płaceniu.

Z pożyczek komunalnych obracano 8% obligacjami m. Poznania z r. 1926 po 92.— w tranzakcjach.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy dol. stare 34.—, natomiast ofiarowano 4½% listy dol. amort. po 38.— oraz 4½% listy żytnie po 5,75—6.—

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 72.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% pożyczka konwersyjna 42%—43% P.
8% obl. m. Poznania z 1926 r. 92% +
4½% listy dolar. P. Z. K. 34% P.
4½% listy dolar. w zlocie amort. P. Z. K. 38% O.

(Kurs w złotych)
4% pożycz. premj. dol. serja III 50.—49— P.
4½% listy żytnie konwert. Poz. Ziem. Kred. 5,75—6.— O.
3% pożyczka budowlana, serja I 38.— P.
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 8. 6. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l.
2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l. 4. owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny transakcyjne	
Zyto 50 tonn par. Poznań	17,00
Zyto 15 tonn par. Poznań	17,25
Ceny orientacyjne	
Zyto	16,75—17,00
Usposobienie spokojne	
Pszenica	31,50—32,50
Usposobienie stałsze	
Jęczmień 681—691 g/l.	14,75—15,50
Jęczmień 643—662 g/l.	14,25—14,75
Usposobienie spokojne	
Owies	12,25—12,75
Usposobienie spokojne	
Maka żytnia 65% wł. work.	24,25—25,25
Usposobienie spokojne	
Maka pszenna 65% wł. work.	50,75—52,75
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie	9,75—10,50
Otręby pszenne	9,00—10,00
Otręby pszenne (grube)	10,25—11,25
Gorczyca	50,00—56,00
Wyka latowa	11,50—12,50
Peluszka	11,00—12,00
Groch Victoria	24,00—26,00
Lubin niebieski	6,00—7,00
Lubin żółty	8,00—9,00
Ogólne usposobienie spokojne	
Transakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 85 tonn, jęczmienia 60 tonn.	

Mussolini o „pakcie czterech”

DALSZY CIĄG LOCARNA

Rzym, 8. 6. (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu senatu Mussolini po przedstawieniu historii powstania idei paktu 4 mocarstw, narzuconej niejako przez powikłania polityki w Europie — oświadczył, że pakt ten wiąże się i ma być dalszym ciągiem oraz rozwinięciem polityki lokarneńskiej, której jest konsekwencją logiczną i niezbędną. Polityka europejska przez szereg lat, jakie przeszły od układów w Locarno próbowała innych szlaków, niż droga politycznej współpracy 4 mocarstw. Czas był z tych dróg zawrócić. W tym właśnie wyraża się zobowiązanie ujęte w art. 1 paktu, który jest jednym z jego punktów podstawowych. Następnie Mussolini przypomniał poszczególne fazy dyskusji, dotyczącej paktu.

ANALIZA PAKTU

Pakt zawiera 3 artykuły o znaczeniu politycznym, a mianowicie: pierwszy, dotyczący współpracy czterech mocarstw, drugi — powołujący się na art. 1 paktu Ligi Nar. i trzeci — w sprawie rozbrojenia. Zagadnienie rewizji jest przewidziane w pakcie Ligi Nar. „Pakt czterech” przypomina wszystkie zasady, uświęcone przez pakt Ligi oraz przez pakt po nim zawarte i ma na celu przywrócenie równowagi między wszystkimi artykułami paktu Ligi.

PRZYSTOSOWYWANIE TRAKTATÓW DO ŻYCIA

Zbyteczne byłoby ukrywać, że od czasu zakończenia wojny sprawa przystosowania traktatów do życia była ciągle w toku i rozwijała się wśród trudności daleko większych, niż te, jakie istniałyby w atmosferze większego zaufania i zrozumienia. W ogólnym więc interesie leży uregulowanie tego procesu adaptacji w ten sposób, aby mógł on dokonywać się bez wstrząśnięć i w całkowitem zaufaniu ku jak największej ogólnej korzyści.

SPRAWA ROZBROJENIA

Trzeba było wiele czasu, aby osiągnąć porozumienie co do art. 3-go, dotyczącego rozbrojenia. Według przyjętej formuły rządu czterech mocarstw potwierdzają ponownie swoje dążenie do zapewnienia powodzenia konferencji rozbrojeniowej. Deklaracje z grudnia 1932 r., dotyczące równości praw, muszą nabrać istotnej wagi i znaczenia. Jeżeli Niemcy zmuszone zostały do stałego rozbrojenia w Europie, uzbudzonej od stóp do głów, uznanie równości praw byłoby drwiną, a pozostawienie Niemców na stopie równości w Lidze Nar. równałoby się fikcji.

ANGLJA I WŁOCHY

Obecne porozumienie jest porozumieniem uczciwym, które bierze pod uwagę słuszne żądania wszystkich. Włochy i Anglja, jako czynniki równowagi w Europie, wykonywały zgodnie z paktem lokarneńskim specjalną funkcję, która znajduje w „pakcie czterech” swój wyraz i nowe możliwości.

FRANCJA

Rząd francuski uznał, że pakt może zapewnić Europie dłuższy okres pokoju i swobodnego rozwoju. Współpraca Francji w realizacji paktu zasługuje na najwyższe uznanie. W atmosferze, jaką wytwarza pakt czterech będzie całkowicie możliwe požądane przez Herriota zlikwidowanie szeregu spraw.

NIEMCY

Państwo niemieckie leży w środku Europy i polityka rzeczywiste europejska, skierowana ku utrzymaniu pokoju, nie może się obejść bez Niemiec lub iść przeciw nim.

INNE PAŃSTWA

Przyłączenie się Belgii do paktu ma szczególne znaczenie. Pakt obchodzi bezpośrednio państwa, z którymi od szeregu lat prowadzimy politykę szczerzej przyjazną a mianowicie Austrię i Węgry w dolinie Dunaju a Turcję i Grecję we wschodniej części Morza Śródziemnego. Pakt obchodzi również ZSRR, z którym ostatnio podpisaliśmy traktat handlowy.

IDEA WSPÓLPRACY

Art. czwarty stwierdza wolę czterech mocarstw do zaisięgania wzajemnej opinii we wszystkich sprawach o charakterze ekonomicznym, mających znaczenie dla całej Europy i jej odbudowy gospodarczej. Oświadczam stanowczo, że w artykule tym nie ukrywa się żadna myśl stworzenia jednolitego frontu. Podstawą paktu jest idea współpracy ze wszystkimi państwami, wielkimi i małymi, zwłaszcza ze Stanami Zjednoczonymi. Pakt dąży do wytworzenia nowej atmosfery politycznej, w której sprawy specjalne, wyłaniające się w związku z naturalnym rozwojem wypadków, mogłyby być rozpatrzone bez uprzedzeń.

CZY NIE ZŁUDNE NADZIEJE?

Mussolini zakończył, że po załatwieniu niezbędnych formalności pakt stanie się narzędziem wykonawczym, zwłaszcza dzięki duchowi, który go ożywia i dzięki któremu Europie zagwarantowane zostanie 10 lat pokoju, poza tem zaś możliwość rozwiązania najbardziej skomplikowanych problemów.

dzin, obdarzonych licznym potomstwem. Ciągłe jeszcze spotykane obawy o przeludnienie Niemiec nie mają najmniejszego uzasadnienia.

„Nasz przyrost ludności — mówił referent — na przelomie przeszłego i obecnego wieku wynosił dwa miliony rocznie, a obecnie spadł do skąpego pół miliona, a więc wynosi tyle co w Polsce. Ale tam liczba urodzin wzrasta z roku na rok, podczas gdy u nas stoi w miejscu. „Z całą bezwzględnością zwalczane być musi również zawołanie spędzania piódu. Społeczeństwo musi być pouczzone, że przerywanie ciąży pociąga za sobą szkodliwe następstwa zarówno dla ciała, jak i dla duszy.”

Zastanawiając się w dalszym ciągu nad kwestją pielęgnowania rasy, dr. Conti zaznaczył, że w przyszłości problem żydostwa musi być traktowany rzeczowo, trzeźwo i z całkowitą jasnością. Nienawistne piosenki, zwrócone przeciwko rzekomo lub rzeczywiście upośledzonym rasowo cudzoziemcom w przyszłości nie będą mogły być śpiewane Niemcem jednak będzie tylko ten, kto jest narodowego pochodzenia niemieckiego, a nie ten, kto jedynie przypadkowo należy do państwa niemieckiego.

Wobec wielkich zadań

Ożywiona praca w parafji sołackiej

Parafja sołacka należy do najmłodszych w Poznaniu. Powstała z potrzeby zespolenia i rozbudowania życia parafjalnego dla Sołacza, Gołęcina, Urbanowa, Strzeszyna, Głuszynka i Grudzieńca, a więc tych terenów, które były bardzo znacznie oddalone od kościołów parafjalnych. Z Sołacza np. do kościoła św. Wojciecha odległość wynosi 2 i pół km. Dzięki energicznemu zabiegom ks. ks. proboszczów Putza i Lewandowskiego oraz społeczeństwa powstał w przeciągu krótkiego czasu piękny kościół. Około kościoła rozwinięto się rychło bardzo ożywione życie religijne, charytatywne i stowarzyszeniowe.

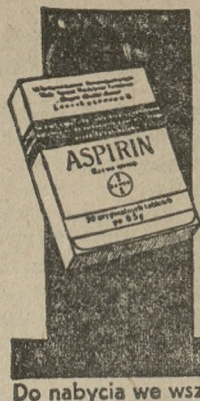
Przy zaparciu stołca, przekrwieniu podbrzusza, bólach w krzyżu i w bokach braku oddechu, b'ciu serca, migrenie, szumie w uszach, zawrotach głowy i ogólnym złem samopoczuciu naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** powoduje wydatne i obfite wypróżnienie i zanik poprzednich objawów niepokojących. Tg 1304

Parafja sołacka od samego początku czeństwa powstał w przeciągu krótkiego czasu piękny kościół. Około kościoła rozwinięto się rychło bardzo ożywione życie religijne, charytatywne i stowarzyszeniowe.

Przed kilku dniami mieliśmy okazję rozmowy z energicznym i pełnym zapału proboszczem sołackim, który poinformował nas o stanie prac parafjalnych.

Parafja sołacka od samego począt-

Dla zachowania zdrowia

szuka każdy środków najlepszych. Żądajcie dlatego tabletek Aspirin w oryginalnym opakowaniu, zaopatrzonym, czerwonymi banderolą w znakom „BAYER” w kształcie krzyża.

Istnieje tylko jedna **ASPIRIN**!

Do nabycia we wszystkich aptekach.

nr 10 333

ku wzięła tempo pracy bardzo gorące. Najlepszy dowód, jak stworzenie jej było potrzebne. Gdy się patrzy na jej dzisiejszy rozwój, dostrzega się dwa rysy charakterystyczne: niebywały wzrost życia parafjalno-stowarzyszeniowego, a z drugiej strony ciągle kłopoty finansowe. Nie spłacono jeszcze dotąd ponad połowę kosztów budowy, musi stanąć Dom parafjalny, biura, plebanja, trzeba urządzić cmentarz...

Kościół jednak sołacki jest przedmiotem starania i troski całego Poznania. Nietylko obywatele tutejsi, ale i całe miasto pomaga jak może, aby u mocnić podstawy nowej tak pięknie rozwijającej się parafji. Najlepszym tego dowodem jest zawsze duże powodzenie imprez, z których dochód przeznaczony jest na cele parafji w Sołaczcu. Imprezy te przygotowane są zawsze bardzo starannie i pomysłowo, to prawda, ale jest w nich jakaś wewnętrzna siła atrakcyjna, która gromadzi na nich cały Poznań.

Taką znaną i uznaną imprezą jest doroczny kiermasz sołacki, który w tym roku odbędzie się w najbliższą niedzielę 11 bm. Będzie to jedna z największych zabaw popularnych, jakie Poznań urządzi. Specjalny komitet obywatelski przygotowuje od kilku tygodni wszystkie szczegóły kiermaszu, w tem przeświadczeniu, że rozrywkę urządzoną na tak piękny cel poprze — jak zawsze — cały Poznań. I chyba się w tej nadziei nie zawiedziemy! (j. k.)

„Pod Pręgierz”

Ukazał się świeży (14) numer pisma antyżydowskiego w Poznaniu „Pod Pręgierz”, zawierający szereg aktualnych artykułów i informacji z dziedziny walki z żydostwem. Pismo zawiera również szereg fotografii, uwieczniających oblicza tych, którzy nie mogą obyć się bez Żyda. — Administracja pisma „Pod Pręgierz” mieści się przy ul. Krętej 24, tel. nr. 20-97.

Zakaz odbycia pochodu Towarzystwa Powstańców i Wojaków

Jak donosi „Słowo Pomorskie” starosta powiatu świeckiego, p. Krawczyk, nadesłał na ręce p. Bronisława Boruckiego, prezesa obwodowego Tow. Powstańców i Wojaków w Świeciu, pismo odmawiające Powstańcom i Wojakom w Przechowie zezwolenia na urządzenie w dniu 5. bm. pochodu (z racji jubileuszu 10-lecia miejscowej Placówki Powstańców i Wojaków).

List nosi datę 31. ub. mies., numer B. 11/42 i brzmi jak następuje:

„Pismem z dnia 24 maja 33 nr. 64/33 prosił Pan, jako prezes obwodowy T-wa Powstańców i Wojaków, o zezwolenie na urządzenie w dniu 5 czerwca 33 godz. 9-ta w Przechowie pochodu.

Wniosku powyższego nie uwzględniam i na podstawie art. 9 pkt. 1 ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. III. 32 Dz. Ust. Nr. 48, poz. 450 oraz art. 75 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22. III. 28 o postępowaniu administracyjnym, zakazuję odbycia pochodu, a

to z uwagi na bezpieczeństwo i spokój publiczny.

Od decyzji niniejszej służy Panu prawo odwołania się do Pana Wojewody Pom. w Toruniu w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia, i to za pośrednictwem Starostwa.

Odwołanie nie ma mocy wstrzymującej.

Po otrzymaniu odmowy zezwolenia na pochód, udali się prezes wraz z wiceprezesem, p. Flaczyńskim do p. starosty domagając się motywów odmówienia. Starosta oświadczył, iż udzielił już zezwolenia na wiec B. B. W. R., który odbędzie się w II święto, i to przed południem, pod gołem niebem. Urządzenie dwu imprez mogłoby wywołać zakłócenie porządku publicznego.

A więc, zamiast nabożeństwa — wiec pod gołem niebem! Nie dziw, że w Świeciu i w Przechowie panowało wielkie rozgoryczenie.

Polityka populacyjna rządu hitlerowskiego

Berlin - K. A. P. W ministerstwie oświecenia publicznego i propagandy odbyła się konferencja, na której omówione zostały wytyczne akcji prasowej w dziedzinie traktowania problemów medycznych i zdrowotnych. Referat z zakresu polityki populacyjnej wygłosił radca ministerjalny dr. L. Conti z pruskiego ministerstwa spraw wewnętrznych.

Zaznaczył on, że do najpilniejszych

zadań praktycznej higieny rasy należy troska o popieranie idei rodziny we wszelki możliwy sposób. Szydercze lub drwiące uwagi, jak również wszelkie żarty z „ojców licznego potomstwa”, które dotychczas były w modzie, w przyszłości będą niedopuszczalne. Przeciwnie prasa musi stale podkreślać, że wszelkie wybitne osobistości, których działalność publiczna uwieńczona została powodzeniem, pochodzili z ro-

Wyniki konkursu śpiewaczego w Toruniu

W konkursie zwyciężył męski chór „Syrena” ze Lwowa

Z Torunia donosi (wd): Na podstawie orzeczenia sądu konkursowego, składającego się z pp. Lachmana, Nowowiejskiego, Raczkowskiego, ks. Dreslera, ks. kan. Lewandowskiego i Rożańskiego, ustalono następujące wyniki konkursu śpiewaczego z 5 czerwca w Toruniu:

„Syrena, Lwów, męski — 186 punktów, „Echo” Stanisławów, męski — 180, „Lutnia” Toruń, mieszany — 180, „Cecylja” św. Jana Toruń, mieszany — 180, „Moniuszko” Gdańsk, m. — 178, „Lutnia” Grudziądz, mieszany — 159, „Halka” Podgórz, mieszany — 158, Gołub m. — 158, chór akademicki „Ambrosianum” Warszawa, mieszany — 157, „Cecylja” kośc. Panny Marji Toruń, mieszany — 156, „Hasło” Bydgoszcz, m. — 155, reprezentacyjny okręg druż. wielkop. Poznań-Powiat mieszany — 151, „Lutnia” Wąbrzeźno, m. — 149, „Szarotka” Inowrocław, mieszany — 147, kościelny św. Katarzyny Toruń, mieszany — 146, kolejowy Tarnowskie Góry, m. — 146, Zjednoczenie Łódź, mieszany — 145, „Lutnia” Toruń, m. — 143, „Cecylja” Kościerzyna, mieszany — 142, kościelny św. Katarzyny Toruń, m. — 142, „Symfonia” Gdynia, mieszany — 141, „Cecylja” Inowrocław, mieszany — 140, kościelny Matki Boskiej Nieustającej Pomocy Bydgoszcz-Wederowo, mieszany — 138, „Echo” Grudziądz, m. — 138, Zjednoczenie Łódź, żeński — 134, „Lutnia” Chojnice, mieszany — 130, „Lutnia” Aleksandrów, m. — 129, „Lutnia” Gdańsk, mieszany — 128, „Halka” Mątwy, mieszany — 125, „Cecylja” św. Jakuba Toruń, mieszany — 123, „Cecylja” Wąbrzeźno, żeński — 120, „Cecylja” Chełmża, mieszany — 118, „Harmonja” Bydgoszcz mieszany — 117, „Moniuszko”

Grudziądz, mieszany — 116, św. Grzegorz Mogilno, m. — 113, „Cecylja” Gołub, mieszany — 113, „Echo” Chełmża, m. — 112, chór przy farze Grudziądz, mieszany — 111, „Echo” Piotrowice Śląskie m. — 109, „Echo” Inowrocław, m. — 109, „Harmonja” Chełmno, m. — 108, kościelny Kutno, mieszany — 106, Chrystus Króla Toruń-Mokre, mieszany — 102, im. Dembińskiego Poznań, mieszany — 100, „Moniuszko” Toruń mieszany — 97, „Cecylja” Brodnica, mieszany — 88, Paderewski Gniewkowo, m. 88, Paderewski Gniewkowo, mieszany — 80, „Cecylja” Lidzbark, mieszany — 80, chór kościelny Radziejów, mieszany — 78, Chopin Inowrocław, mieszany — 74, „Halka” Bydgoszcz, m. — 70, św. Grzegorz Wąbrzeźno, m. — 60, „Moniuszko” Radziejów, m. — 52, „Moniuszko” Kowalewo, m. — 37.

POPIERAJcie TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Wakacje! Z utęsknieniem wyczekujemy kresu ciężkiej pracy zawodowej, by z czernąć świeżych sił w życiodajnych kąpielach słonecznych, wodnych i powietrznych. Wystrzegaj się jednak przesyady i pamiętaj o ujemnym wpływie nadmiaru energii słońca oraz zmian atmosferycznych na urodę. Piękna jest skóra opalona. lecz opałać należy przy pomocy ochronnego kremu „Ultrasol” lub olejku „Nerita”. Przeciwnie wysuszeniu się w lecie cerv należy postugiwać się roślinnym pudrem egzotycznym Dra Lustra, który ma własność zmniejszania naskórka. Wiosną nie należy światła słońcem Zgrzewana skóra głowy wymaga w lecie częstego mycia Szampoo-

Rozwój miast w Polsce

W bieżącym stuleciu stwierdzić należy niezwykle szybki wzrost zaludnienia miast polskich. Gdy jeszcze do końca XIX wieku wieś dzięki dużym obszarom ziemi, nadającej się do uprawy, pochłaniała prawie cały przyrost naturalny ludności, dając mu zatrudnienie i środki utrzymania, to obecnie już od kilkudziesięciu lat, a zwłaszcza od początku bieżącego stulecia, można zaobserwować silny ruch emigracyjny ze wsi do miasta. Ziemi zdanej do uprawy nie przybywa, a chociażby nawet całą ilość gruntów, znajdujących się w posiadaniu większej własności rozparcelować, to prawdopodobnie nie na wieleby się to zdało, tak dlatego, że większa własność zatrudnia znaczną ilość bezrolnych w charakterze służby folwarcznej, jak i z tego względu, że ziemią większej własności możnaby oddzielić tylko stosunkowo niewielką ilość ludzi przez stworzenie pewnej ilości zdolnych do życia warsztatów rolnych.

Tym sposobem ruch w kierunku miasta jest naturalnym wynikiem rozwoju naszych stosunków gospodarczych. Nie mogąc znaleźć zatrudnienia na roli, ludność wiejska ciągnie do miasta, szukając pracy w handlu, przemyśle, zawodach wolnych i in.

Jeśli porównamy okres ostatnich 52 lat, okaże się, że ludność Warszawy od r. 1882 do 1931 wzrosła z 345 tys. do 1 178 tys., t. j. o 241,4 proc. Biorąc zaś pod uwagę cały szereg pobliskich miejscowości, nie włączonych wprawdzie do Wielkiej Warszawy, których ludność jest wszakże z Warszawą ściśle związana, gdyż tutaj przeważnie znajduje zatrudnienie, należałoby oszacować ludność naszej stolicy na około 1 500 tys. osób, czyli, że wzrost jej od r. 1880 wyniósłby około 335 proc.

Podobny, a częstokroć jeszcze większy wzrost ludności stwierdzimy i w innych naszych miastach. Tak więc od r. 1880 do 1931 ludność Łodzi z 71 wzrosła do 605 tys., t. j. o 740,3 proc. Poznań o 275,2 proc. (z 66 do 247 tys.), Kraków o 234,8 proc. (z 66 do 221 tys.), Bydgoszcz o 247,1 proc. (z 34 do 118 tys.), Katowice o 958,3 proc. (z 12 do 127 tys.), Lwów o 187,3 proc. (z 110 do 316 tys.), Wilno o 123,9 proc. (z 88 do 197 tys.) itd.

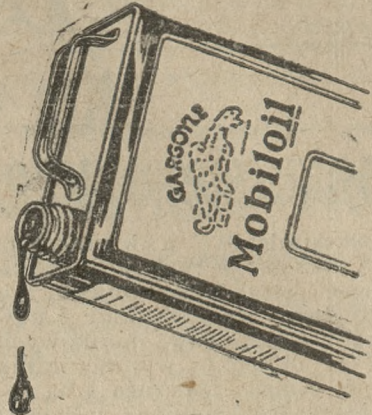
Fakt ten, że wzrost swój większe miasta polskie zawdzięczają głównie

napływowi ludności z prowincji, wynika chociażby z tego, że przyrost naturalny w miastach naogół jest bardzo mały. Tak np. przyrost ten w Warszawie wynosi zaledwie 0,53 proc., w Łodzi 0,45 proc., we Lwowie 0,20 proc., w Poznaniu 0,85 proc., w Krakowie 0,40 proc., w Wilnie 0,64 proc. w Katowicach 1,02 proc., w Bydgoszczy 0,99 proc. Oczywiście jest, że gdyby bieg rzeczy w tej mierze zależał tylko od przyrostu naturalnego, to np. ludność Warszawy powinna się zwiększyć od 1880 r. tylko o jakieś 30 procent, Krakowa o 20 proc., Katowic o 52 procent itd. Jeżeli zaś w rzeczywistości wzrost ten jest wielokrotnie większy, zawdzięczać to należy wyłącznie wzrostowi ludności napływowej. To też prawdopodobnie wśród dzisiejszych mieszkańców stolicy jest nie więcej, niż trzecia część rdzennych „warszawiaków”, a dwa razy tyle przypada na przybyszów, którzy się osiedlili w stolicy dopiero w ciągu owych 52 lat. To samo, oczywiście, zachodzi i w innych miastach; w Katowicach np. ludność rdzenna stanowi zapewne nie więcej niż 15 proc., a reszta osiedliła się tam stosunkowo dopiero niedawno.

Należy też zwrócić uwagę na to, iż te miasta zwłaszcza mają duży wzrost ludności, w których rozwinął się przemysł. Dzięki temu właśnie na pierwsze miejsce wysunęły się Katowice, Łódź, a za nimi i inne miasta. Przyczem należy zauważyć, że wzrost liczby ludności w danej dzielnicy, na terenie której znajduje się miasto, nie ma żadnego wpływu. Np. woj. zachodnie, jak to stwierdził ostatni spis ludności, mają najmniejszy przyrost, a miasta Katowice, Poznań i Bydgoszcz zajmują miejsce naczelnie. Tymczasem w woj. wschodnich najwydatniej zwiększa się ludność, a Wilno wśród dużych miast polskich zajmuje miejsce ostatnie pod względem wzrostu zaludnienia.

Oczywistą jest rzeczą, że wyłączną siłą przyciągającą w miastach jest handel i przemysł, które zapewnić mogą jedynie przybyszowi środki wyżywienia. To też należy się spodziewać, że duże miasta nasze i nadal będą rosły liczebnie. Miasta małe natomiast, jak to zresztą w zupełności potwierdza ostatni spis, warunków po temu zupełnie nie mają. (Z. K.)

Każda kropla przyczynia się do oszczędności!

Nie ulega żadnej kwestji, że kupując jakiś „tani” olej, olej nieznanego pochodzenia i wątpliwej jakości, można zaoszczędzić parę groszy na cenie litrowej. Ale oszczędność ta jest pozorna; nie ulega bowiem wątpliwości, że w miejsce zaoszczędzonych groszy trzeba będzie wydać złote na naprawy, spowodowane stosowaniem „taniego” oleju.

GARGOYLE MOBIL OIL jest istotnie tanim olejem, gdyż zapewnia najniższe koszty utrzymania pojazdu mechanicznego.

Przy kupnie „taniego” oleju zaoszczędzacie grosze, przy stosowaniu GARGOYLE MOBIL OIL zaoszczędzacie złote na naprawach.

Każda kropla GARGOYLE MOBIL OIL przyczynia się do oszczędności.

Gargoyle Mobiloil
VACUUM OIL COMPANY S. A.

Tg 1302

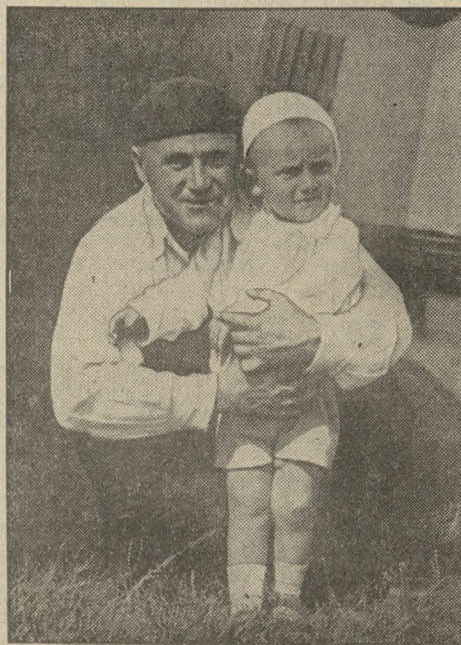
Ze Zw. Straży Pożarnych

Na ostatniem posiedzeniu Rady Związku Straży Pożarnych Wojew. Poznańskiego nastąpiła nominacja na powiatowych naczelników pożarnictwa: dh. Ciszyńskiego ze Swarzędza, Tomaszewskiego z Wronek, Łagody z Leszna, Stawinogi z Kępna, Piątkowskiego ze Strzelna, Wójcickiego z Mogilna, Namysła z Odolanowa, Przybylskiego z Jarocina, Chmielewskiego i Dimkego z Krotoszyń. Zamianowano również ogniomistrzów w kilku powiatach. Rada uchwaliła rozdzielić dotychczasowe dwupowiatowe Okręgi Śrem-Gostyń, Wągrowiec-Oborniki, Nowy Tomyśl-Wolsztyn, Gniezno-Wrzesnia na okręgi jednopowiatowe. Przedstawione przez inspektora Bursę sprawozdanie zarządu za rok 1932 oraz przez p. burmistrza Hollanda sprawozdanie komisji rewizyjnej przyjęła rada do zatwierdzającej wiadomości, udzielając zarządowi absolutorjum. Uchwalono budżet w dochodach i rozchodach na zł 52.000 oraz plan działalności na rok 1933.

W dalszym ciągu rada wybrała na nowy okres 3 letni p. generała Taczaka prezesem zarządu Związku oraz ustępujących przez losowanie dh. Kiedacza i Smoczyńskiego na członków zarządu. Do komisji rewizyjnej wybrano ponownie pp. Hollanda, Blocha i Badyne.

Rada zaakceptowała propozycję zarządu w sprawie urzędzenia w czasie od 3-11 września r. b. tygodnia strażackiego, który ma na celu propagandę idei obrony przeciwpożarowej oraz akcji zapobiegawczej na terenie województwa poznańskiego.

Por. Franciszek Żwirko do Młodzieży Pol. Cz. Krzyża

*Woj. Poznański - Baza
organizacja i wyjazd
z wyjazdami i innych zamierzeniach*

F. Żwirko

skiego. Dłuższą dyskusję wywołała sprawa subwencji ze strony towarzystw ubezpieczeniowych publiczno-prawnych i prywatnych dla związków strażackich i straży pożarnych.

Śp. Ludwik Tundak

Przy bardzo licznych udziałach obywatelstwa naszego miasta odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki zmarłego w niedzielę kupca śp. Ludwika Tundaka. Orszak pogrzebowy wyruszył z domu żałoby przy ul. Fr. Ratajczaka na cmentarz św. marciński. Kondukt, który w otoczeniu księży prowadził ks. wikariusz Pawlicki z parafii św. Marcina, poprzedzała orkiestra Powstańców i Wojaków. Ostatnie honory oddało swemu kapitanowi długoletniemu Bractwo Kurkowe, przybyłe gremjalnie w mundurach. Należy podkreślić, że śp. Tundak przez około 30 lat czynny był w Bractwie Kurkowym i tej pracy społeczno - narodowej poświęcał wiele czasu i sił. Licznie przybyli członkowie Sodalicii Kupców.

Około spolszczenia Bractwa Kurkowego zastąpił się wybitnie, przy budowie strzelnicy położył wiele pracy, a w żywej pamięci jest jego postać podczas uroczystych obchodów, gdy jako kapitan Bractwa Kurkowego pełnił odpowiedzialną służbę. Ceniony dla spokojnego usposobienia i prawego charakteru, zjednał sobie powszechne poważanie i szacunek. Jako kupiec pracował wybitnie zawodowo, choć w obliczu ostatnich trudności ograniczyć musiał swą ekspansję. Zwłoki śp. Tundaka złożono do grobu na cmentarzu św. marcińskim. Cześć Jego pamięci!

Dziewięć miesięcy wśród najpierwotniejszych Eskimosów

Ks. biskup Arsenjusz Turquetil, Oblat Marji Niepokalanej, który w r. 1929 wygłaszał w Polsce bardzo zajmujące konferencje o swych misjach polarnych w Kanadzie, jednych z najtrudniejszych w świecie, bo najbardziej wysuniętych ku biegunowi północnemu, pisze list następującej treści:

Zyje pewien szczerp, zwany Iglulikami, czyli mieszkańcami kamiennych domów. Znajdują się oni na jednej z wysp, na samym północnym krańcu zatoki Hudsonskiej. O religii postylszeli Iglulikowie od naszych pierwszych chrześcijan eskimoskich z Chesterfield, Wiedząc, że w Pons Inlet (oddalonym od ich siedzib o 590 klm.) znajduje się stacja misyjna, udali się tam dotąd z prośbą o chrzest, a dla pouczenia we wierze pragnęli zabrać ze sobą jednego ojca misjonarza.

Młody, znający zaledwie kilka słów ich języka, O. Bazin, Oblat Marji Niepokalanej, podjął się tej misji. Na rakietach i saneczkach zaprzężonych w psy udał się poprzez bezkresne śniegi i lody do owego szczerpu. Odtąd wszelki śluch po nim zaginął. Statek misyjny wysłany na jego poszukiwanie wrócił bez żadnej wiadomości o nim. Na pierwszą wiadomość o zaginionym misjonarzu, czekać musiałem aż do października 1932 r.

Z rozpoczęciem wiosny O. Bazin, zaskoczony odwilżą zmuszony był cały prawie bagaż pozostawić na miejscu. Dźwigał więc misjonarz w tłumoku, kaplicę, przybory mszalne, jak wino, hostje, oleje św., książki liturgiczne i t. d. Uciążliwa podróż trwała miesiąc cały. Dopiąwszy wreszcie celu, spędził z Eskimosami całe lato w sposób bodaj najbardziej prymitywny, jedząc jak oni, surowe mięso bez wszelkich przypraw, mieszając w ich śnieżnych domkach, nawet bez cienia wygód cywilizowanego świata — wszystko odbywało się po eskimosku.

Droga powrotna równie długa. Odbywał ją wśród nocy polarnej w świe-

tle księżycy i gwiazd, przerywał ją tylko, gdy chmury przesłaniały niebo. W drodze powrotnej udzielał pomocy duchownej grupom napotykanym Eskimosów chrześcijańskich. Wyczerpany, wychudzony powraca dziwny apostoł do stacji misyjnej w Pons Inlet, lecz twarz jego promienieje szczęściem i radością niebiańską. W czasie bowiem swej wyprawy zdołał udzielić 22 osobom chrztu św., 11 małżeństw pobłogosławić oraz 2.387 komunij św. rozdzielić.

Podróż misyjna O. Bazin — dodaje ks. bisk. Turquetil — będzie zapisana do jednej z najpiękniejszych kart mego apostołstwa na dalekiej północy. (Misja Pons Inlet jest najdalej na północ wysuniętą stacją misyjną na świecie; noc polarna trwa tamże 92 dni). Pierwszy i jedyny biały, pierwszy i jedyny kapłan, który się odważył na taką wyprawę i pobyt tak długi miesiąc całe na swych barkach uzbrojenie i sprzęty kapłana-misjonarza, jest ziarnem jedynym i pierwszym chrześcijaninem tych śnieżnych i lodowatych pustkowi. Tam gdzie rozbrzmiewały pieśni na cześć szatana, płyną dziś ku niebu radosne hymny nowo ochrzczonych Eskimosów, pragnących codziennej mszy św. i komunij św.

O. Bazin odpoczywał przez 3 miesiące w Pons Inlet — kończy swój list ks. biskup —, lecz w maju jego chrześcijanie znów przychodzą po niego; trudno im żyć bez kapłana. Przyszli, bo chcieli jeszcze więcej się dowiedzieć, o tej przecudnej religji.

I O. Bazin powrócił do nich na całe 10 miesięcy.

Ks. J. M.

Choroba kard. Burne

London, 8. 6. (KAP). Arcybiskup Westminsteru, kard. Bourne, prymas Anglii znów ciężko zachorował na zapalenie płuc.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Kto wygrał w konkursie oszczędnościowym K. K. O.?

W porozumieniu z kuratorem okręgu poznańskiego rozpisala Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Poznania konkurs dla uczennic i uczniow srednich zakladow naukowych Poznania za najlepsze wypracowania domowe na temat: Dlaczego i na jakie cele oszczedzac powinna mlodzięz szkolna? Tytułem nagród konkursowych wyznaczyla Kasa 30 premij pienięznych po 10, 20 i 30 zł w postaci wkładow na ksiazeczki oszczednościowe na łączną sumę 600 zł. Ogółem wpłynęło 48 prac, z których na posiedzeniu sądu konkursowego przyznano 30 premij. Najwieksza ilość premij przypadła na gimnazjum im. św. Marji Magdaleny i gimn. żeńskie im. Dąbrowskiej. Z gimn. św. Marji Magdaleny premie otrzymali: Marjan Smerak, Adam Fitzner, Zygmunt Karchowski, Henryk Raczkowski i Mieczysław Czaplicki. Z gimnazjum żeńskiego im. Dąbrowskiej otrzymały premie: Bolesława Dąbrowska, Anna Wremblówna, Stella Stysiakówna, Wanda Finkówna i Janina Kuniewska. Z gimnazjum SS. Urszulanek otrzymały nagrody: Marja Krausówna i Zofia Jasińska. Z gimn. żeńskiego im. Zamoyskiej: Wanda Michejdzianka, dalej Antoni Jasieczek i Marjan

Rosada z gimn. im. dr. Czajkowskiego, dalej otrzymali premie: Marja Zauska, Stefania Kopciówna, Adela Jagielska i Bożena Krzyżanowska (gimn. żeńskie im. Król. Jadwigi), Franciszka Wróblewska (sem. nauczycielskie im. Słowackiego), Leonard Turkowski, Michał Frąckowiak i Kazimierz Czajkowski (semin. nauczycielskie męskie), Marja Słoniewiczówna i Eugenia Gadamowiczówna (państw. szkoła Przem.-Handl. żeńska), Jan Palicki i Stanisław Kudliński (szkoła rzemieśln.-przemysłowa), Helmut Gruchalla - Węsierski, Zygmunt Konwiński i Antoni Świdorski (Licium Handlowe).

Wręczenie nagród odbyło się uroczyście wczoraj w lokalu Kom. Kasy Oszczędności Miasta Poznania przy ul. Nowej 10, w obecności przedstawiciela kuratora szkolnego p. radcy Jeschkego, przedstawicieli pism miejscowych, oraz władz banku.

Do zebranej młodzieży przemówił dyrektor Kasy p. radca Kontrowicz, a po rozdaniu nagród przemówiła jedna z odznaczonych uczennic.

Zarząd Kom. Kasy Oszczędności Miasta Poznania dał nowy dowód, że propagandę oszczędności prowadzi skutecznie i w sposób celowy. (kl)

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana 14 st. C. Pogodnie wiatr wschodni. Ciężnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm — W ubiegłej dobie temperatura powietrza najwyższa 19 st. Cels., najniższa 8 st. Cels.

Poziom wody w Warszawie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: dziś - 0,29 m.

Kal. rzek.: Maksym B. W. Medard B. — jutro Prym i Felicjan M.

Kal. słow.: Wyszosław — jutro Sławoj

KRONIKA KOŚCIELNA

— Znaczenie rekolekcji zamkniętych dla obecnej chwili — oto temat wykładu, który wygłosi ks. dyrektor Galdyński w piątek, dnia 9 bm. o godz. 20 w biurze Składnicy Abstynenckiej przy Al. Marcinkowskiego 26 — na plenernym zebraniu Katolickiego Koła Abstynentek. — Goście mile widziani.

— Nabożeństwo Sekcji Eucharystycznej Sodalicy Pań Wlejskich odbędzie się 9 bm. o godz. 17 w kaplicy sodalicyjnej (ul. Dominikańska 8). Zapraszamy i nieczłonków — Zebranie sodalicyjne Koła Poznańskiego odbędzie się 12 bm. o godzinie 16 w mieszkaniu sekretarki przy ul. Sew. Mielżyńskiego 1.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Walny zjazd delegatów Stow. Chrz. N. N. S. P. odbędzie się w Gdyni w dniach 20 i 21 bm. Członkowie Stowarzyszenia, pragnący wziąć udział w Walnym Zjeździe, zechcą nadsyłać zgłoszenia do Komitetu Zjazdu pod adresem Mieczysława Ogrodzkiego, Oksywie, poczta Gdynia. Bezpośrednio po zjeździe odbędzie się poświęcenie domu wypoczynkowego w Jastrzębiej Górze. Zgłoszenia na pobyt w nim nadsyłać należy do zarządu głównego, przez zarząd okręgowy w Poznaniu, ul. Działuszkowskich 4, w terminie najpóźniej do 12 bm. W zgłoszeniu podać należy Koło i nr. legitymacji członkowskiej. Przy uwzględnianiu pierwszeństwo będą mieli ci członkowie, którzy subskrybowali pożyczkę na budowę domu. O ile miejsca będą wolne, przyjmować się będzie także nauczycieli nieczłonków, jak też sympatyków Stowarzyszenia.

ZYCIE SOKOLE

— Żeńskie Tow. „Sokol” — Łazarz. Dnia 10 bm. w Kasynie Obywatelskim, ul. Marsz. Focha 81, herbatka z tańcami. Poczatek o godzinie 20.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Zw. Pracowników Teletechnicznych donosi: Od pewnego czasu objężdża miasta osobnik legitymujący się paszportem na nazwisko Jakubowski Witold. Osobnik ten przedstawia się jako były teletechnik, optant austriacki i wyłudza od kolegów okręgu drobne datki, rzekomo na podróż do Katowic. Zwłazek ostrzega wszystkich kolegów oraz inne osoby przed rzekomym Jakubowskim i w razie pojawienia się jego prosi oddać go w ręce policji.

— Związek Pań Domu urządza w czwartek 8 czerwca rb. o godz. 17 w lokalu swym przy pl. Sapieżyńskim 4, m. 5 ostatnią przedwakacyjną herbatką, na której wygłosi p. Gnatowska, studentka

U. P., pogadankę przyrodniczą „O ziłach leczniczych”

— Koło Lekarzy Abstynentów zawiązało się w czasie Zielonych Świąt w Warszawie po wspaniałym wykładzie p. prof. dr. Gantkowskiego z Poznania. — Akces zgłosiło około 30 lekarzy. Zarząd Koła tworzą: prof. dr. Gantkowski — prezes, dr. Skalski z Łodzi oraz dr. Suhrman z Chelma — wiceprezesi, dr. Cieszyński z Warszawy — sekretarz i dr. Stypulkowska z Warszawy — skarbniczka. Zgłoszenia członkostwa z Ziemi Zachodniej Polski przyjmuje w porozumieniu z prezesem Koła Składnica Abstynentek w Poznaniu (Al. Marcinkowskiego 26, tel. 10-45).

— Nauczycielskie wycieczki wakacyjne. Sekcja Wycieczkowa Chrześc. Stowarz. Narod. Naucz. Szkół Powsz. w Poznaniu urządza pod kierownictwem p. H. Śniegockiego następujące wycieczki: Od 19 do 30 bm. wycieczka do Gdyni na zjazd Stowarzyszenia i poświęcenie Domu naszego w Jastrzębiej Górze — Od 6 do 14 lipca 9-dniowa wycieczka krajoznawczą do Częstochowy, Kielc, Gór Świętokrzyskich (autobusem), Sandomierza, Wisłą do Kazimierza i Warszawy — Od 19 do 31 lipca na kolonję wypoczynkową w Jastrzębiej Górze wraz z wycieczkami w okolice wybrzeża. Koszta podróży, noclegi, utrzymanie itd. dla każdej wycieczki ca. 90 zł; dla nienauczycieli ca. 100 zł. — Zgłoszenia zaliczka (30 zł) wpłaconą na konto P. K. O. Poznań nr. 212 859 przyjmuje p. H. Śniegocki, Poznań ul. Ostrowskiej nr. 18.

— Kiermasz solacki się zbliża. Prace przygotowawcze postępują. Komitet postanowił urządzić wszystkie imprezy zabawowe, jakie na tego rodzaju zabawach są praktykowane, a poza tem wprowadzi kilka nieznanych jeszcze. W niedzielę zatem po południu spędzamy czas na kiermaszu solackim.

— Zabawa Stowarzyszeń Młodych Polek i Młodzieży Polskiej męskiej odbędzie się w dniu 11 bm. w „Dworku Grunwaldzkim” przy ul. Grunwaldzkiej.

— Termin zapisów na polską pielgrzymkę narodową do Lourdes upływa 15 bm. Pielgrzymka organizowana jest przez Tow. „Pielgrzym” w Poznaniu, ul. św. Józefa 5. Pielgrzymka wyjedzie z Gdyni dnia 29 lipca na polskim statku. Uczestnicy pielgrzymki paszporty zagraniczne i wszelkie potrzebne wize wjazdowe mają zapewnione. Wobec istniejących restrykcji paszportowych wspomniana pielgrzymka będzie prawdopodobnie ostatnia w roku bieżącym.

— XII Szkoła Powszechna na Włódzie urządza 11 bm. o godzinie 15 na dziedzińcu szkoły wielki kiermasz ludowy. Dochód jest przeznaczony na urzą-

wienie półkolonii letniej dla biednych dzieci szkoły.

PODZIĘKOWANIA

— Prezes rady miejskiej miasta Parryza, baron de Fontenay, z okazji pobytu w Poznaniu ofiarował na ubogich miasta Poznania 2 000 fr. fr., czyli kwotę 700 złotych. Za hojny dar składam ofiarodawcy imieniem ubogich miasta Poznania serdeczne podziękowanie. Prezydent miasta (—) Ratajski.

KRONIKA MIEJSCOWA

— W sprawie upadłości Żyda Leona Perkala dowiadujemy się definitywnie, iż postępowanie upadłościowe zostało otwarte w dniu 2 czerwca.

— Cena chleba żytniego. Cena chleba żytniego w m. Poznaniu z maki z przemiału 65-proc. wynosi z dniem 8 bm 31 gr za 1 kg; bochenek wagi 1 i pół kg kosztuje 46 gr.

— W sprawie tajemniczego zaginięcia 50-letniej Marji Gajorowej, która oddała się z domu 3 bm., brak dotąd jakichkolwiek wiadomości. Osoby, któreby cokolwiek o tej sprawie wiedziały, zechcą o tem donieść p. Antoninie Ślusarkowej, w Poznaniu ul. Wyspiańskiego 18, m. 6, względnie komendzie P. P.

— Z Okr. Związku Emerytów Państw., Wdów i Sierót. W dniu 6 bm. odbyło się walne roczne zebranie w sali p. Jarockiej. Jako delegat przybył p. Markowski z Tczewa. Zagaił zebranie p. prezes Grudziński. Po wybraniu przewodniczącego zebrania w osobie p. Markowskiego z Tczewa, członkowie zarządu wygłosili sprawozdania z działalności zarządu. Po udzieleniu zarządowi absolutorium dokonano wyboru nowego zarządu; skład jego jest ten sam, mianowicie pp.: Grudziński — prezes, Krause — wiceprezes, Nowaczyk — sekretarz, May — skarbnik, Heimrath Krajka, Smalawski — ławnicy, Michalik, Karasiewicz — komisja rewizyjna.

KRONIKA POLICYJNA

— Wiłmanie do biur P. C. K. Jednej z ubiegłych nocy niewydłedzeni złoczyńcy włamali się do biur Polskiego Czerwonego Krzyża przy Wałach Zym. Augusta 2. Włamywacze szukali pieniędzy a wyrządzili szkodę głównie przez zniszczenie zamków u drzwi, biurek i szaf. Ostatecznie znaleźli gotówkę w kwocie 10,25 zł. (kl)

JARMARKI

— KROBIA. Jarmark na konie i bydło odbędzie się we wtorek 13 bm.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— INOWROCŁAW. (Konsekracja kościoła garnizonowego.) Dnia 2 lipca rb. odbędzie się konsekracja kościoła garnizonowego w Inowrocławiu, której dokona biskup połowy J. E. ks. J. Gawlina. (KAP)

— JAROCIN. (Śmierć pod kołami wozu.) W Przybysławiu w powiecie jarocinim robotnik Antoni Lisiecki najechał wozem ciężarowym na bawiącą się na drodze dwuletnią Mariannę Pawlankównę. Obrażenia dziecka były tak groźne, że poniosło na miejscu śmierć. (kl)

— KLECKO. (Jubileusz Stow. Młodych Polek.) Miejscowe ruchliwe Stow. Młodych Polek obchodziło w drugie święto Ziel. Świąt 15 rocznicę istnienia swego. Na powyższą uroczystość przybyli koleżeńskie stowarzyszenia z Gniezna, Dziekanowic, Ślawna, Janówca, Dębicy, Łagiewnik, razem 7 stowarzyszeń w liczbie 170 duchen. Uroczystość rozpoczęła wysłuchaniem mszy św., którą celebrował miejscowy duszpasterz. Podczas mszy św. odpiewał chór Tow. Śpiewu „Jedność” mszę Szuberta. Po nabożeństwie pochód wyruszył przez ulice miasta na salę domu parafjalnego, gdzie się odbyło uroczyste zebranie jubileuszowe, którego przewodnictwem powierzono patronowi ks. kanonikowi Koncewiczowi. Po sprawozdaniach z działalności 15-lecia nastąpiły śpiewy, deklamacje i składanie życzeń. Po południu odbył się koncert w Ogrodzie Miejskim i pokazy gimnastyczne, tańce, plasy i t. d. Przygrywał zespół muzyczny 69 p. piechoty z Gniezna. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. (wa)

— KOZMIN. (Z Polsk. Czerwonego Krzyża.) Przygotowania Komitetu Tygodnia Polsk. Czerw. Krzyża do wielkiej imprezy „poświęcenia samochodu sanitarnego”, pokazów drużyn ratowniczych i koncertu orkiestry wojskowej w ogrodzie, jak również zabawy w niedzielę, dnia 11 czerwca rb. wzbudzają duże zainteresowanie i niewątpliwie przyczynią się do sukcesu nadzwyczajnego. Komitet informuje, iż w razie niepogody, poświęcenie i zabawa nieodwołalnie się odbędą. Specjalnych zaproszeń nie wysyła się.

— OBORNIKI. (Pożar.) Na polu rolnika Jana Teclawa w Kaziopolu dnia 3 bm. od ułatniających iskiei z parowozu powstał pożar. Spaliła się morga żyta.

Jutro „Stworzenie świata”

W Auli uniwersytetu wykonane będzie jutro o g. 20. tej staraniem i siłami Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej słynne oratorium Haydna „Stworzenie świata”. W dzisiejszym Dziale Kultury i Sztuki zajmujemy się obszernie powstaniem i treścią tego arcydzieła, którym drygować będzie dr. Wacław Piotrowski, dyrektor Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej. Solistami są pp.: Witold Łuczyński (tenor) i Janusz Nowak (bas), orkiestra i chóry Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej.

Pociąg popularny na Targi Lwowskie

D. O. K. P. w Poznaniu podaje do wiadomości, iż w dniu 14. bm. zostanie uruchomiony pociąg popularny z Poznania, na Targi Wschodnie do Lwowa oraz na „Święto Huculszczyzny” do Stanisławowa, Delatyna, Jarremczy, Worochty i Woronienki.

Rozkład jazdy pociągu popularnego przewiduje jednodniowe zatrzymanie się w Krakowie, poczem wieczorem, 15. bm., pociąg odjedzie dalej do Lwowa. Przyjazd do Lwowa przewiduje się dnia 16. bm. około godz. 6. We Lwowie pociąg popularny zostanie przez dni 16., 17. i 18. bm., bezpośrednio natomiast wagony pójda dalej do Stanisławowa i Woronienki.

Wyjazd powrotny z Woronienki do Lwowa nastąpi rano dnia 18. bm., a ze Lwowa do Poznania tegoż samego dnia wieczorem około godz. 22. Przyjazd pociągu popularnego do Poznania przewidziany dnia 19. bm. około godz. 11.

Cena biletu w kl. III z Poznania i z powrotem wynosi do Lwowa 23.60 zł, do Woronienki 28.20 zł. Miejsca w pociągu popularnym są numerowane. Pociąg prowadzi wagon „dancing-bar” oraz wagony bridżowe.

Ze względu na ogromne zainteresowanie się powyższym pociągiem a ograniczoną ilość miejsc, Dyrekcja zaleca w interesie jadących kupować bilety wcześniej.

Nabywać je można w P. B. P. „Orbis”, w biurze podróży „Wagons-Lits-Cook” oraz w kasach biletowych na dworcach głównych w Poznaniu. Sprzedaż biletów ogranicza się do godz. 19 dnia 13. bm. Podróżni, dojeżdżający z prowincji do Poznania, korzystają z 70% ulgi dojazdowej, z warunkiem jednoczesnego wykupu biletu na pociąg popularny z Poznania do Lwowa względnie do Woronienki i z powrotem.

KALENDARZYK

Czwartek 8 czerwca 1933

Słońce: wschód 3.31 — zachód 20.12 — długość dnia 16 godzin 41 min.
Księżyc: wschód 21.27 — zachód 2.49 — pełnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

HAYDN I JEGO „STWORZENIE ŚWIATA“

W piątek, dnia 9 czerwca usłyszymy w Poznaniu po długiej przerwie po raz pierwszy słynne oratorium Haydna „Stworzenie Świata”. Odspiewało je przed dwunastu laty tow „Lutnia” pod batutą ks. dr. Gieburowskiego. Obecnie podjęła to zadanie Wielkopolska Szkoła Muzyczna. „Stworzenie Świata” będzie wykonane w Auli Uniwersytetu. Przypominamy ponownie genezę tego arcydzieła, oraz tło historyczno-muzyczne, na jakim się utworzył ten ukazał.

W czasach Józefa Haydna, którego dwusetną rocznicę obchodził świat w z. r., cenione było oratorjum prawie na równi z operą. W początkach 17 wieku powstało ono przeciw jako konkurencja przeciw operze, a choć się nie przyjęło tak ogólnie, jak ona, lecz wybiło się na jedno z najprzedniejszych miejsc. Wpłynął na to przede wszystkim zwyczaj, który nakazywał w czasie adwentowym i wielkopostnym wystawiać widowiska teatralne z muzyką zaczerpniętą z tematów biblijnych. lub z życia Świętych, stanowiące więc niejako dalszy ciąg średniowiecznych misterjów i moralitetów.

Styłem nie różniły się te biblijne opery od świeckich. W tym guście komponowali Carissimi, Ferrari, Caldara. Scarlatti, Hasse, a nawet i Józef Haydn („Ritorno di Tobia”). Najznakomitsi libreciści operowi, jak Apostolo Zeno lub Pietro Metastasio, dostarczali tej operze biblijnej tekstów. Poza Włochami, Wiedeń gustował wielce w tym typie muzyki, a za Wiedniem poszło Drezno, gdzie działał Jan Adolf Hasse („Caro Sassone”), szczerzący się tytułem „królewsko-polskiego kompozytora nadwornego. Hasse przebywał dość często w Warszawie, z dworem saskim, lecz Polska nie gustowała w oratorjach tak, że na niczem spęzły kilkakrotne próby, aby zainteresować naszych pracodawców biblijną operą, podjęte m. innemi przez Giovanniego Pacciella, który specjalnie dla Warszawy napisał do tekstu Metastasia „La passione di Gesù Christo” oraz przez Elsnera („Męka Zbawiciela”).

Właściwym twórcą nowoczesnego oratorium stał się Jerzy Fryderyk Haendel, a to — rzecz ciekawa — z przyczyni łącznie tylko ze sztuką związaną. Haendel był mianowicie przedsiębiorcą opery w Londynie i wystawiał zarówno opery świeckie jak biblijne. Otóż konkurencja postarała się, aby biskup londyński dr. Gibson zakazał wystawiania na scenie oper o treści biblijnej. Wobec tego Haendel zastosował, przy odpowiednich przebudówkach, operę biblijną do wystawiania na estradzie, w szczególności uczynił najglówniejszym czynnikiem chóru (a Anglija miała wówczas świetne chóry i wiele się w nich lubowała). Tak powstało oratorium koncertowe w takiej formie, jaką do dnia zachowało, bo próby wprowadzenia opery biblijnej z powrotem na scenę (np. Budowa wieży Babel” Rubinsteinu) nie udały się.

Oratorja Haendla słyszał Haydn już w Wiedniu, a nawet wespół z Mozartem dokonywał w nich pewnych adaptacji. Dwa razy bawiąc w Anglii, zapoznał się tam dokładnie z tą stroną twórczości Haendla i z drugiej podróży do Londynu (1795) przywiózł tekst Lidleya do oratorium, oparty o „Raj utracony” Milтона, a przeznaczony swego czasu przez autora dla Haendla. Radca legacyjny Van Svieten, wiedeński miłośnik muzyki, dokonał w tym tekście przeróbki i tak powstało „Stworzenie Świata”. Historję stworzenia świata opowiadają trzy archaiołowie: Gabryel, Uriel i Rafael. Szczęść dni, w których Bóg świat tworzy, przedstawione są w dłuższych lub krótszych barwnych obrazkach. Przy każdym zabiera głos chór, chwając Boga i dziękując za Jego dobroć i pełne mądrości postanowienia. Przy końcu drugiej części stwarza Bóg człowieka, w trzeciej zaś przenosi się słuchacz do raju, gdzie pierwszy rodzice, Adam i Ewa, pędzą szczęśliwy żywot.

Poszczególne części tego monumentalnego dzieła są zamknięte, jak u Haendla, potężnymi chórami, które brzmią może jeszcze bardziej żywiołowo. Haydn, jako twórca nowoczesnej muzyki instrumentalnej, dysponował bogatszymi środkami wyrazu aniżeli Haendel. Nadto przełamał on włoski schemat oratorium, który cprawda już Haendel był reformował, lecz od którego całkowicie odciąć się nie zdołał. Partje solowe, recytacyjne, choralne i instrumentalne przeplatają się ze sobą w nader szczególny sposób. To harmonijne zestawienie przysporzyło sporo trudności sześćdziesięcioletniemu już wówczas kompozytorowi. Nad żadnym z poprzednich dzieł nie pracował Haydn

tak długo i tak wytrwale. Powstało ono w latach 1795—1798. Z ust samego Haydna wiemy, jak opornie szła mu praca. „Dopiero kiedyś do połowy dzieła się przebił — mówi — przekonałem się, że się uda. Nigdy nie byłem tak pobożnym, jak w czasach gdy nad „Stworzeniem” pracowałem. Codziennie padałem po kilka razy na kolana, prosząc Pana aby udzielił mi siły i pomocy do wykonania tego dzieła” (Notatki o Haydnie Griesingera). Tak stworzył Haydn swoje największe i według jego własnego zdania najbardziej wartościowe dzieło. To też gdy przy wystawieniu „Stworzenia” publiczność entuzjastycznie zaczęła okłaskiwać starca, Haydn wskazał ręką ku niebu, i rzekł: — To przyszło stamtąd... z góry...

Od pierwszego publicznego wystawienia (19 stycznia 1799) miało „Stworzenie Świata” niezwykle sukces. Wszędzie, gdzie tylko się pojawiło, powtarzano je kilkakrotnie. Zakładano umyślnie nowe stowarzyszenia, aby je wystawić. „Stworzenie Świata” przyczyniło się też do niezwykłego wzrostu i kultury śpiewu chóralnego nie tylko w Austrii, ale właściwie na całym świecie. Nawet „Mesjasz”, to najznakomitsze oratorium Haendla, nie wywołało takiej ewolucji. Haydn napisał potem jeszcze oratorium „Cztery pory roku”, którego wartość spoczywa raczej w nastroju lirycznym, niż w dramatycznej opisowości, lecz wzorem dla późniejszych kompozytorów stał się przez „Stworzenie”.

Wielu też naśladowało ten arcytwór, lecz nikt wzorowi nie dorównał. Zbliżył się do niego najbardziej Mendelssohn w swych oratorjach „Paweł” i „Eljasz”, wyzyskując swe indywidualne zdolności, ale nie przetaczając formy na inne tory. To samo można powiedzieć o Wawrzyńcu Perosim, który starał się na oratorium przeszczyć wagnerowski styl dramatyczny, jednakowoż bez powodzenia. Widać Haydn jeszcze na długi czas będzie obok Haendla produkującym kompozytorem w szlachetnym stylu oratorskim.

Dr. Wacław Piotrowski.
Poznań.

Pisma nadesłane

„Lwowskie Wiadomości Muzyczne i Literackie”. Nr. 74. Treść: L. Chwistek: „Duchowa przyszłość Lwowa”. — O. Ortwin: „Zazdrość i medycyna”. — Dr. A. Chybiński: „O siedmiu pieczęciach dawnej muzyki”. — J. Tuwim: „Leśna sprawa”. — J. Brzostowska: „Krzyk dzikich gęsi”. — S. Maykowski: „Rodzina”. — K. Alberti: „Ignacy Hermann — prozak czeski”. — W. Lewik: „Ze sceny”. — Koncerty. — Wydawnictwa. — H. Balk: „Deliryczna ballada”. — T. Terlecki: „U rzeźbiarza balzakisty”. — Adres Red. Lwów, ul. Konopnickiej 8.

„Wici Wielkopolskie”. Nr. 5 (20). Treść: T. Pietrykowski: „Wojciech Cybulski o roli Wielkopolski”. — J. Znaniecki: „Poeta”. — J. Piechocki: „Poezje Artura Marji Swinarskiego”. — Inż. R. Świeżyński: „Muzeum kultury wsi Zachodniej Polski”. — A. Szyperski: „Geografia talentów wielkopolskich”. — Recenzje. — Kronika. — Adres Red. Poznań, ul. Kochanowskiego 17, m. 7.

„Przegląd Oświatowy”. Nr. 2. Treść: Do Komitetów T. C. L. — Ks. A. Ludwick: „Zadania Uniwersytetów Ludowych”. — Ks. Wojciechowski: „O książkach wypożyczalni”. — Z Drwęska-Doeringowa: „Szkoły-Uzdrowiska”. — Z. K.: „Analfabetyzm a szkoły”. — Notatki. — Recenzje. — Z ruchu oświatowego T. C. L. — Materiały do wykładów. — Adres Red. Poznań, św. Marcin 37.

„Życie Techniczne”. Nr. 8—9. Treść: „Ś. p. inż. Stefan Wiktor”. — Inż. P. Nowacki: „Kilka słów o technokracji”. — J. Grubecki: „Drogi włoskie”. — R. Tauschinski: „O stylach życia XX wieku”. — M. Strzelbicki: „Wspomnienia z Suomi”. — T. Kaempfi: „Techniczna i gospodarstwa ucytkość drewna”. — I. Rabczuk: „Wycieczka studentów Inżynierji Mierniczej Politi. Lw.” — E. Kołodziej: „Wycieczka Kola Stud. Inż. Lasowej Pol. Lw. do Puszczy Białowieskiej”. — Z. Schneigert: „Verfu Pietrosu Mare”. — A. Bukowiecki: „Prace L. O. P. P. a młodzież akademicka”. — Kronika techniczna. — Kronika Kół Naukowych. — Teatr. — Adres Red. Lwów, Politechnika.

ŻYCIE KULTURALNE

LWÓW JAKO PRZYSZŁE MIASTO POETÓW?

Ze Lwowa piszą nam (lk):
W mieście Kasprowicza i Staffa nie słychać dzisiaj żadnego śpiewaka o wielkim głosie. Praża lwowska przybrała mały format, którego nie wynagrodzi obfitość ukazujących się tomików, (choć i tak nie jest ich zbyt wiele). W innych dziedzinach literatury i sztuki nie lepiej, natomiast nauka trzyma się wysoko w zakresie kultury i usprawiedliwia dawną nazwę Lwowa jako „pomnożyciela polskości”. To też ciekawy jest głos, jaki na temat przyszłości artystycznej Lwowa odezwał się z pogranicza tych dwóch dziedzin, a wyszedł z ust dr. Leona Chwistka, profesora Uniwersytetu Jana Kazimierza. We wskrzeszonych niedawno „Lwowskich wiadomościach muzycznych i literackich” zamieścił dr. Chwistek p. t. „Duchowa przyszłość Lwowa” ciekawy wywód, godzien uwagi tembardziej, że autor jest zarówno wybitnym pracownikiem w zakresie wiedzy ścisłej, jak esteta, badaczem kultury i artystą. W Krakowie, gdzie poprzednio działał, był profesorem Chwistek jednym z pionierów formizmu i przykładał do tego kierunku ręki, jako wybitny artysta-malarz.

Dr. Chwistek wychodzi z założenia, iż Lwów jest predestynowany na miasto sztuki, gdyż „bucha czarem naturalnego piękna i niesamowitej oryginalności”. Co do literatury, to „poeci lwowscy są uczuciowi i poetyczni. —

Mowa ich jest śpiewna i łagodna — powiada prof. Chwistek — i może powstanie tutaj odrębny gatunek poezji. Może za lat parę będzie się mówiło o szkole lwowskiej. Chciałbym bardzo, aby tak było”. Podobnie we Lwowie, „w stolicy złotych ikon z XV i XVI wieku”, mogłoby się rozwinąć malarstwo modernistyczne. Wniossek ogólny, jaki wyciąga prof. Chwistek z naszej sytuacji kulturalnej w Polsce, jest nader pocieszający. Pismo o mieście inenni:

Kultura niemiecka dęła w puzony i przytłumiła ton wysoki naszej jednostronnej gęśli. Mogło się zdawać, że walka kulturalna jest zbyt nierówna, i że przedź przedź później zostaniemy pokonani. Dzisiaj jest wprost przeciwnie. Dzisiaj barbarzyństwo jest poza zachodnią naszą granicą. Stałymi się przedmurzem kultury, tak jak byliśmy niem od wieków Niewątpię, że nie cofniemy się przed naszym obowiązkiem. Wierzę, że w wielkiem tem dziele Lwów nie pozostanie na szarym końcu.

Przed wielu laty ktoś z wybitnych muzyków nazwał Lwów „gniazdem słowików”, biorąc asumpt z faktu, iż mnóstwo znakomych śpiewaków rangi światowej wyszło z naszego miasta. Oby teraz ziściły się te słowa, wzięte, jako przenośnia, w odniesieniu do poezji.

NAUKA

Z Tow. Przyjaciół Nauk. Przypominamy, że w sobotę o godz. 18 odbędzie się doroczne walne zebranie poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Zawiadomienie z dokładnym programem podaliśmy przed tygodniem w numerze 251 Działu Kultury i Sztuki „Kurjera Poznańskiego”. Zebranie odbędzie się w sali Towarzystwa przy ul. Mielżyńskiego 24—26.

W następnym Dziale Kultury i Sztuki zajmiemy się działalnością tej zasłużonej instytucji w ubiegłym roku, kreśląc obszernie jej prace naukowe i wydawnicze, podjęte w okresie sprawozdawczym.

RUCH REGIONALISTYCZNY

„Łódź w czasach wielkiej wojny”. Oddział łódzki Polskiego Towarzystwa Historycznego wydał pod powyższym tytułem I tom „materiałów do dziejów Łodzi i ziem województwa łódzkiego”. Praca ta napisana przez Mieczysława Hertza łodzianina, który czynny brał udział w rządach miasta, przynosi dużo ciekawego materiału do poznania dziejów ziem polskich podczas wojny i okupacji niemieckiej. Rozdział wstępny podaje działania wojenne i życie Łodzi aż do jej zajęcia w grudniu 1914 r. przez wojska niemieckie, końcowy — zrzucenie jarzma pruskiego przez mieszkańców w listopadzie 1918 r. Praca jest pisana ładko i ciekawie. Liczne dokumenty, przytaczane w tekście, może nieco przyciężają styl, ale dobrze uzupełniają i pogłębiają obraz. (J. St.)

LITERATURA

Sędziwy śpiewak bylin. Wśród ludu rosyjskiego do dzisiaj krąży śpiewak bylin t. j. ludowych utworów epicznych które czytelnik polski zna z niedawna wydawnego przekładu p. Tadeusza Łopalewskiego. Pisalibyśmy obszernie w Dziale o tem pięknym tłumaczeniu, obejmującym naturalnie tylko małą część bylin. Niedawno odprodukował się taki śpiewak bylin w Moskwie w tzw. robotniczym muzeum literackim. Jest to odkryty niedawno w okolicach jeziora Onega Teodor Andrzejewicz Konaszkow. Liczy on 74 lata i po zgonie Jakuszowa uchodzi za najwybitniejszego artystę ludowego na tem polu.

W SOBOTĘ POPOŁUDNIU PLASTYKI TANECHNEJ

Czytelnicy nasi byli wielokrotnie informowani o typie sztuki, jaki uprawia ze swymi uczniami prof. Walentina Wiechowiczowa. Wiedzą, że nie są to popisy baletowe, ani nawet „tanečne” w ujęciu znaczeniu słowa, lecz osobna sztuka, którą można nazwać „muzyką przestrzenną”, a która zasadza się na przelotnym znaczeniu niejako muzycznej architektury oraz nastroju na gesty i pozy, następujące po sobie w wytyczonym przez muzykę porządku. W nadchodzącą sobotę odbędzie się w Komedji Muzycznej doroczny popis uczeń, które prof. Wiechowiczowa w tej sztuce kształci.

Program mieści, jak zwykle, dzieła muzyki poważnej, które służą za podstatę tanecznej plastyce. Produkcje zespołowe i solowe obejmą w ten sposób: „Sonatę księżycową” Beethovena, etudy i walcę

KRAJOZNAWSTWO

Poznańscy krajoznawcy jadą do Gólcowa. W niedzielę dnia 11. b. m. urzędują poznański Oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego wycieczkę do Gólcowa. Wspaniałą ten swem położeniem i zbiorami zamek jest zwykle w niedzielę zamknięty dla zwiedzających. Nadarza się więc sposobność, którą warto wykorzystać. Do wycieczki tej wrócimy w sobotnim Dziale. Zgłoszenia do soboty po południu w księgarni św. Wojciecha.

SZKOLNICTWO

O nowych programach nauczania. Przebudowa programów polskiej szkoły odbywa się w szybkim tempie. W roku ub. ukazał się program dla oddz I szkoły powsz. w roku bieżącym zostanie ogłoszony program dla oddziałów dalszych — także dla gimnazjum. W związku z tem „Praca Szkolna” (nr. 10) drukuje szereg artykułów, objętych jednym tytułem: „W obliczu nowych programów”. Dowiadujemy się, że najistotniejszą cechą nowych programów jest ich nastawienie wybitnie wychowawcze. „Szkoła polska — pisze jeden z autorów — traci bezpowrotnie charakter instytucji nauczającej, a staje się instytucją wychowawczą”. Ostatecznym celem pracy szkolnej jest wychowanie obywatela, świadomego swych zadań i obowiązków i uzdolnionego do pracy twórczej. Idea przewodnią w wyborze i układzie wszystkich przedmiotów jest Polska i jej kultura. Nauki języka obcego w szkole powszechniej nie będzie. Historia jako odrębny przedmiot zaczyna się dopiero w oddz. V. Roboty ręczne przestają istnieć, a ich miejsce zajmują zajęcia praktyczne: kultura życia codziennego, zajęcia rękodzielnicze, zajęcia ogrodniczo-hodowlane, wycieczki o charakterze społecznym. (sn)

VARIA

Nowe książki. Jako trzeci tom pism ks. dr. Thamera Tótha, profesora uniwersytetu w Budapeszcie, wydał ks. dr. Ferdynand Machay w Krakowie tłumaczenie dzieła pt. „Chrystus - Król” — „Rzuć oka na współczesną literaturę śląską” Alfreda Jesionowskiego ukazał się w osobnej odbitce z „Zarania Śląskiego” w Cieszynie.

Chopina, z muzyki rosyjskiej utwory Prokofjewa i Rachmaninowa, z francuskiej dzieła wybitnego modernisty Poulenc'a, oraz głośniejszego jeszcze Artura Honęgera („Marsz Filistynów” z oratorjum „Dawid”). Jednym z najcenniejszych punktów programu jest „Górny Śląsk”, kompozycja plastyczna do muzyki prof. dr. Lucjana Kamińskiego. Po raz pierwszy została ona wykonana przed pewnym czasem na poranku górnośląskim przed ograniczonym audytorjum tak że dla widzów naszych będzie prawie zupełną nowością. Wyraża ona muzycznie i plastycznie Górny Śląsk jako krainę maszyn. W ten sposób do produkcji plastycznych prof. Wiechowiczowej, zawsze interesujących naszymi poziomem artystycznym i oryginalnością pomysłów, przybył „numer” nawskroś wapiący i wysocy ciekawy.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Przyczyny trudnego położenia handlu

Związek Tow. Kupieckich w Poznaniu wydał swe tegoroczne sprawozdanie pod postacią broszury, zaopatrzonej w przedmowę p. prezesa K. Otmianowskiego i zawierającej ciekawy materiał informacyjny, dotyczący działalności wspomnianego Związku. Dyrektor tej organizacji, p. Brunon Sikorski zamieścił w broszurze krótki, lecz wyczerpujący artykuł o „Przyczynach trudnego położenia handlu”. Jest to praca monograficzna. W swoim rodzaju pierwsza w Polsce, bowiem syntetyzuje ona rozliczne, dotychczas przez nikogo w całości nie ujęte zjawiska koniunkturalne, socjologiczne i t. p., powołujące przesilenie w handlu polskim wogóle, zaś w szczególności w handlu wielkopolskim.

Przyczyny trudnego położenia handlu p. dyr. Sikorski dzieli na: 1) ogólnoiwotowe, 2) polskie wzgl. dzielnicowe oraz 3) indywidualne. Siłą rzeczy główną uwagę autor skupia na drugiej grupie przyczyn, stwierdzając, iż

„posiadamy nieomal najwyższe stawki celne, największą liczbę zakazów przywozu, najkosztowniejszy dumping — w rezultacie mamy wszystkie ujemne cechy światowe, a w dodatku swoiste „nożyce cen”, tezauryzację, etatyzm z zanikiem warsztatów prywatnych, fałszywym rozdziałem dochodów społecznych i w konsekwencji zanikiem tych dochodów.”

Pogląd swój, wyrażony w powyższej tezie wyjściowej, p. dyr. Sikorski rozwija szczegółowo w interesujących dalszych wywodach. Z braku miejsca, niestety, nie możemy wywodów tych szczegółowo rozpatrzyć. a ograniczamy się do streszczenia poglądu p. dyr. Sikorskiego na problem „nożyce cen”, które to zagadnienie stanowi punkt centralny jego rozważań nad polityką gospodarczą państwa polskiego.

Jak wiadomo, ceny towarów kształtują się zasadniczo na 2 płaszczyznach: 1) na podstawie koniunktur światowych, 2) na płaszczyźnie rynku we-

*) „Handel w Wielkopolsce i jego organizacja zawodowa w r. 1932/33” nakł. Związku Tow. Kupieckich w Poznaniu, strona 84.

wnętrznego, kształtowanego przez politykę celną. W miarę wzrostu protekcjonizmu celnego (zduszającego konkurencyjny import) powstały w Polsce kartele, które, dzięki monopolowemu stanowisku, wyśrubowały ceny swoich produktów na niebywale wysoki poziom, oderwany od rynku światowego. Stan ten spowodował różnorakie ujemne skutki:

„1. Wysokie ceny produktów kartelowych, absorbując większą ilość dochodów społeczeństwa:

„a) zmniejszyły ilość dochodów, jakie społeczeństwo mogło wydawać na pozostałe nieskartelizowane artykuły; wskutek zmniejszonej siły kupna zmniejszyła się zarówno ilość konsumowanych artykułów, jak i ich wartość.

„b) zmniejszyły siłę kupna samych skartelizowanych wytworów, powodując zmniejszenie produkcji.

„2. Represje importowe podcięły zdrowy, rentowny eksport.

„3. Utrudniony eksport deprecjonował w dalszym ciągu cenę wytworów produkowanych w normalnych warunkach np. płodów rolnych.

„4. Pod hasłem eksportu, podejmowanego dla zdobycia dewiz i walki z bezrobociem, przetruciono niesłychanie wysokie opłaty na ceny wewnętrzne, utrudniając przemysłowi przetwórczemu nie tylko ekspansję, ale jakakolwiek normalną pracę.

„5. Kartele, dążąc do niekontrolowanego dyktowania cen konsumentowi, systematycznie eliminują wpływy handlu, którego normalnym zadaniem jest najkorzystniejsza obsługa klienta.”

Dostrzegamy bez trudności, że handel na polityce kartelowej stracił potrojmie: a) zmniejszona siła konsumcyjna zmniejszyła obroty, b) zakres handlu, wskutek upadku eks- i importu skurczył się niesłychanie, c) kartelowa polityka spowodowała zanik samodzielnych warsztatów handlowych, na rzecz nielicznych syndykackich biur sprzedaży itp.

Tak treściwie i jasno p. dyr. Sikorski ujmuje skutki kartelizacji w Polsce. Przytoczony przez nas fragment jego wywodów stanowi zaledwie skromną próbkę interesującej pracy autora, do której jeszcze przyjdzie nam powrócić.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ile przyniosły z Wielkopolski nowo-wprowadzone podatki?** Udział nowo-wprowadzonych podatków w ogólnych wpływach podatkowych skarbu państwa z terytorium Wielkopolski za 9 miesięcy 1932 r. wyraził się cyfrą 8,8 proc., zmniejszając spadek wpływów skarbowych o 5 proc. Wpływy z tych podatków wynosiły w wymienionym okresie: dodatek kryzysowy od podatku dochodowego — 2,4 mil. zł., dodatek kryzysowy do podatku od nieruchomości — 1,1 mil. zł., podatek od energii elektrycznej — 414 tys. zł. i podatek od niektórych zajęć 68 tys. zł. (AZ)

(p) **Pływa termin umarzania zaległości podatkowych.** Min. skarbu wyjaśniło izobom skarbowym, że nadane w swoim czasie uprawnienia w dziedzinie umarzania nieściągalnych zaległości podatkowych i nałożonych kar za zwłokę, wygasają z końcem bieżącego miesiąca. Natomiast uprawnienia urzędów podatkowych do rozkładania na raty spłaty zaległości i obniżania grzywien przysługiwać będą aż do odwołania.

Z KRAJU

(k) **Nowe rozporządzenia o charakterze gospodarczym.** Dziennik Ustaw R. P. nr. 41 z 4 czerwca zawiera m. in. rozporządzenie prezesa rady ministrów z dnia 3 czerwca br. w sprawie zmiany rozporządzenia z 31 marca 1933 o świadczeniach na rzecz funduszu pracy; rozporządzenia ministrów przemysłu i handlu z 17 maja br. o ustanowieniu granic uchybień obiegowych dla narzędzi mierniczych, znajdujących się w obrocie publicznym; rolnictwa i reform rolnych z 26 maja 1933 w sprawie zmiany w rozporządzeniu o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnych powiatowych urzędów ziemskich.

(k) **Eksport zboża na przednówek.** Według prowizorycznych danych eksport czterech głównych zbóż w maju przedstawiał się następująco: wywieziono pszenicy 8 824 tonn, żyta 25 537 t., jęczmienia 4 303 t. i owsa 963 t. W porównaniu z kwietniem wzrosł wywóz pszenicy, żyta i owsa, zmalał natomiast wywóz jęczmienia. W kwietniu wywieziono pszenicy 1 947 t., żyta 19 262 t., jęczmienia 8 263 t. i owsa 534 t.

(k) **O obniżeniu opłat na bydgoskich kolejach powiatowych.** Kola gospodarce, korzystające z usług bydgoskich kolei powiatowych, skarżą się na wysokość taryfy przewozowej. Wobec powszechnej zniżki cen surowców i robocizny, wszystkie koleje obniżyły opłaty, a ostatnio nr. 19, poz. 119, Dziennik taryf i zarządzeń kolejowych przyniósł obniżenie opłat na kolejach wąskotorowych. Jednak bydgoskie koleje powiatowe nie zastosowały tych zniżek. Kola gospodarce odniosły się w związku z tem do dyrekcji kolejowej w Gdańsku, jako do władzy nadzorczej z prośbą o obniżenie taryfy na bydgoskich kolejach powiatowych. (AZ)

(k) **Polscy dywany mogą znaleźć zbyt w Szwajcarii.** Jeden z agentów handlowych, posiadający przedstawicielstwa większych firm niemieckich dywanowych, z których obecnie wskutek zmiany kursu politycznego w Niemczech zrezygnował, zamierza wejść w kontakt z polskimi firmami eksportującymi dywany. Firmy polskie, które zainteresowałyby się eksportem dywanów do Szwajcarii otrzymają wszelkie informacje szczegółowe w Państwowym Instytucie Eksportowym — Warszawa, Elekoralna 2.

(k) **Warunki pracy polskich robotników portowych ureguluje odrębna ustawa.** Min. opieki społecznej opracowało projekt ustawy o pracy robotników portowych w Gdyni. Ustawa ureguluje warunki pracy robotników portowych tak, aby zadość uczynić odrębności warunków pracy tych robotników. Większość zatrudnionych w porcie robotników nie jest związana trwałym stosunkiem pracy z jednym pracodawcą, co głównie sprawia trudności w stosowaniu norm ogólnie obowiązujących. Projekt ten stał się przedmiotem rozważań zainteresowanych organizacji gospodarczych w szczególności transportowych (l)

(k) **Walne zebranie S. A. Hartwig Kantorowicz Nast. w Poznaniu.** W sali posiedzeń Spółki w Poznaniu odbyło się 31 maja rb. walne zebranie S. A. Hartwig Kantorowicz. Zebranie zagał prezes p. St. Szulc, poczem członek zarządu p. dr. A. Skowronski przedstawił sprawozdanie za rok gospodarczy 1932. Rok ubiegły był dla przemysłu wódzanego szczególnie ciężki. Kryzys odbił się bardzo na konsumcji wódek gatunkowych; prawie do końca roku nie było niższej ceny spirytusu do produkcji wódek. Odbity w ciągu roku zjazd przedstawicieli przemysłu wódzanego prywatnego żądał 50 proc. zniżki ceny spirytusu. Wrześniowa zaś zniżka ceny spirytusu wyniosła tylko 32 proc. Temniemniej koniec roku już przez sam fakt zniżki ceny spirytusu, cukru i takich materiałów, jak węgiel, butelki etc. przyniósł pewne polepszenie sytuacji. Firma rozszerzała w roku sprawozdawczym swój dział przetworów owocowych i win, uruchamiając od razu na

dużą skalę dział krajowego wina gazowanego. Bilans zamyka się po kwotę złotych 2 931.257,51. Bilans powyższy oraz rachunek strat i zysków przyjęło zebranie do wiadomości i udzieliło pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Strata za rok sprawozdawczy jest mniejsza aniżeli za rok poprzedni. Władze spółki ukonstytuowały się jak następuje: prezes rady nadzorczej — p. St. Szulc, wiceprezes — p. Wl. Kontrowicz, członkowie rady po.: dr. Fr. Kantorowicz i dyr. H. Adamczewski. Zarząd stanowią pp.: dr. A. Skowronski i St. Wiecheć.

Z ZAGRANICY

(z) **Szwedzki Bank Narodowy otrzyma upoważnienie do zwiększenia obrotu pieniężnego o 100 milionów koron.** Rząd szwedzki wniósł do Riksdagu projekt ustawy, upoważniającej szwedzki Bank Narodowy do zwiększenia w razie potrzeby obrotu pieniężnego o 100 milionów koron. W motywach do powyższego projektu, rząd, zwracając uwagę na stwierdzone zwiększenie cen St. Zjedn. A. P. i w Anglii, jest zdania, że zachodzi konieczność, by szwedzki Bank Narodowy był zaopatrzony w środki na wypadek wzrostu zapotrzebowania monet i banknotów, który to wzrost może nastąpić przy zwycięceniu cen.

(z) **Silny wzrost produkcji samochodów w U. S. A.** W związku ze spadkiem dolara dało się zauważyć, podobnie jak w innych branżach, również w przemyśle samochodowym Stanów Zjednoczonych duże ożywienie. Produkcja samochodów w kwietniu r. b. wzrosła bardzo poważnie zarówno w stosunku do poprzednich miesięcy r. b. jakoteż w porównaniu z rokiem ubiegłym. W kwietniu bowiem wyprodukowano ogółem 153 330 wozów osobowych i 27 310 ciężarowych, wobec 99 890 względnie 18 050 w marcu r. b. i 120 840, względnie 27 140 w kwietniu 1932 r.

(z) **Najmłodsze państwo — Mandżuko — broni się przed odpływem złota.** Rząd mandżurski zdecydował wprowadzić embargo na złoto. Zarządzenie to ma zapobiec wywozowi złota i wzmacnić przez to zapasy złota Banku Emisyjnego. Zabroniony będzie wywóz złota we wszelkich postaciach, t. j. monet złotych, złota w sztabach, wyrobów czysto złotych i ze stopu, w którego skład wchodzi złoto itd.

(z) **Ile jest na świecie telefonów?** Roczne sprawozdanie American Telegraph and Telephone Company wykazuje, że w Stanach Zjednoczonych jest 19 690.187 aparatów telefonicznych, czyli 56 proc. wszystkich telefonów świata. We wszystkich państwach europejskich razem jest 10 871 581 telefonów. Znacząco to, że w Ameryce jest blisko 16 telefonów na 100 mieszkańców. Miastem, które posiada stosunkowo najwięcej telefonów nie jest Nowy Jork, ale San Francisco, w którym wypada 39 telefonów na 100 mieszkańców.

Z WYDAWNICTW

(w) **Kryzys choroba czy bankrutem ustroju?** P. dr. Leon Rymar wydał pod powyższym tytułem pracę, w której podaje analizę polityczną, społeczną, gospodarczą i techniczną przyczyny kryzysu, wskazuje drogi, wiodące do przełamania przesilenia i odpowiada na pytanie: od czego przedewszystkiem zależy zmiana na lepsze w Polsce? Zdaniem autora, ani socjalizm, ani bolszewizm kapitalistyczny, ani liberalny kapitalizm nie będą stanowić nowych form życia gospodarczego. Będzie nią nowa forma ustroju, która rozkładać będzie dochody równomiernie między kapitał i pracowników.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Ubiegły tydzień sprawozdawczy od 2 do 8. 6. 33. uległ dalszemu pogorszeniu. Mimo częściowego zwiększenia zapotrzebowania, przedświątecznego podaż przewyższała popyt. Komisja Nabiałowa w Warszawie wdziała się zmuszona obniżyć ceny masła wyborowego w drobnym hurcie loko Warszawa na zł. 2,25 za kg. przy tendencji zniżkowej. Warszawa względnie Łódź nie oferuje obecnie więcej niż zł. 1,85 za kg. franko stacja nadawcza, co nawet przy obecnych niskich cenach eksportowych zupełnie się nie kalkuluje. Jako jedyne krajowe rynki zbytu pozostały dla nas w ograniczonej mierze Gdańsk i Góry Śląsk. Zagraniczne rynki kształtują się niejednolicie. Po obniżeniu notowania berlińskiego w dniu 30 maja rb. o 5 mk. nastąpiła w dniu 1 bm. dalsza obniżka o 8 mk na 107 mk, przy bardzo spokojnej tendencji. Ten ogólnie oczekiwany spadek cen na rynku niemieckim skłonił sfery rządowe do ponownego podjęcia akcji interwencyjnej, skutkiem czego notowanie w dniu 6 bm. nie tylko mogło się utrzymać na dotychczasowym poziomie, lecz komisja uznała za stosowne podwyższenie o 1 mk. na mk 108 za 50 kg franko stacja odbiorcza za I gat., mk. 103 za 50 kg za II gat., mk. 96 za 50 kg. za III gat. przy lepszej tendencji Ta zmiana na rynku niemieckim oddziaływała decydująco na ceny eksportowe masła polskiego, które z poziomu ca zł. 2 podwyższyły się przeważnie na zł. 2,20 za kg. I gat. Masło gorszego gatunku, którego nie brak, znajduje zbyt po odpowiednio niższych cenach.

Rynek angielski notuje bez znaczących zmian.

PROSIMY NIE ODKŁADAĆ

„KURJERA POZNAŃSKIEGO“

PRZED PRZEJRZENIEM
OGŁOSZEŃ „DROBNYCH“

ZAINTERESUJĄ CIĘ ONE Z KORZYSCIĄ DLA CIEBIE

O obniżenie wygórowanych opłat pocztowych

Opłaty pocztowe w Polsce w rzedzie najdroższych w Europie

Ogłoszona w tych dniach taryfa pocztowa, telegraficzna i telefoniczna nie przynosi większych i zasadniczych zmian w taryfie opłat pocztowych. Opłaty są nadal bardzo wygórowane.

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. zwrócił się do ministerstwa poczt i telegrafów z memorjałem w sprawie obniżki opłat pocztowych, telegraficznych, telefonicznych i radiowych. Związek Izb wskazał, iż w porównaniu do opłat pocztowych, obowiązujących w roku 1927 i biorąc pod uwagę powszechny spadek cen, obciążenie opłatami w obecnej chwili wzrosło o 243 proc. w porównaniu do r. 1927 i o 113 proc. w porównaniu do r. 1930.

Ten stan rzeczy, szczególnie dotkliwy w okresie pogłębiającego się kryzysu, sprawia, iż dla wielu przedsiębiorstw korzystanie z poczty staje się nieopłacalne. Wielkie przedsiębiorstwa są zmuszone do wysłania dziennie po kilkanaście lub kilkadziesiąt listów miejscowych: już przy 20 listach dziennie wynosi to miesięcznie 90 zł. gdy tymczasem wynarodzenie gońca, który przedzej załatwi doręczenie poczty, wynosi miesięcznie przeciętnie 40—60 zł.

Opłata za list krajowy jest w Polsce wyższa o 43 proc. od tej opłaty w Niemczech, o 32 proc. od Anglii o 41 proc. od Francji i t. p. Nadanie n. p. listu poleczonego z Austrii do Polski kosztuje niemal 50 proc. taniej, niż nadanie takiego listu w odwrotnym kierunku, t. j. z Polski do Austrii.

Tak wysokie opłaty pocztowe ułatwiają powstanie nadużyć na szkodę państwa. Niedawno wykryto w jednym z większych miast Polski przedsiębiorstwo prywatne, zajmujące się doręczaniem przesyłek pocztowych za opłatą znacznie niższą od pobieranej przez pocztę. Spotykane też były wypadki neo frankowania listów zupełnie wysyłanych listów, ponieważ są one zawsze doręczane dla pobierania podwójnej opłaty (60 gr.). Zatem wysyłający, który ma później rozrachunek z adresematem oszczędza 20 gr., gdyż list polecony kosztuje 80 gr.

Równocześnie z memorjałem Związek Izb przesłał ministerstwu poczt i telegrafów szczegółowy projekt taryfy opłat pocztowych za listy, kartki pocztowe, próbki towarów paczki, za składowe, przekazy, doręczenia, inkaso, druki i t. p. oraz opłat telegraficznych, telefonicznych i radiowych.

Krótkie informacje gospodarcze

— Ze statystyki skarbowej wynika że w całej Polsce istnieje 2534 składów aptecznych i drogerji, z czego przypada na województwa zachodnie 692 przedsiębiorstw tej branży.

— W związku z przepelnieniem składów chłodni w Gdyni, zarząd tej ostatniej zawiesił aż do odwołania przyjmowanie na skład dalszych transportów jaj.

— W dniu 7 bm. rozpoczął obrady w Pradze XVI międzynarodowy kongres ba-weniarski.

B. premier grecki Venizelos z małżonką, na których dokonano ub. nocy zamachu rewolwerowego.

Fiat justitia!

Poważni wspólnicy — Tajemnica morza — Przed sądem

Niedawno temu sąd przysięgłych w San Francisco rozpatrywał sprawę, jaką kroniki sądownictwa dotąd zapewne nie notowały. Osnowa sprawy była następująca: Oto Fred Parker i James Connor prowadzili wspólnie w r. 1910 interes bankierski, który nie dawał spodziewanych zysków i na tem tle dochodziło pomiędzy wspólnikami do częstych nieporozumień i zatargów. Pewnego dnia Parker zjawił się w komisariacie policji, oznajmiając, że wspólnik jego Connor, ulotnił się, zabierając ze sobą całą znajdującą się w kasie gotówkę. Wszczęte na skutek tego donosu poszukiwania nie dały rezultatu i zbiegłego partnera nie udało się odnaleźć.

Tymczasem pewne poszlaki były się zgęszczać dokoła osoby Parkera, którego poczęto podejrzewać o „usuniecie” wspólnika. I kiedy w pobliżu San Francisco pewnego dnia morze wyrzuciło na brzeg topielca, którego zidentyfikowano jako zaginionego Connor'a, postawiono Parkera w stan oskarżenia o zamordowanie swego partnera i skazano na 20 lat więzienia.

Odcierpiawszy kaźń, Parker w 1931 r. opuścił mury więzienne i przechodząc różne życiowe perypetje, w końcu znalazł zajęcie jako agent w jednym z towarzystw ubezpieczeniowych. Któregoś dnia, idąc główną ulicą miasta San Francisco, spotkał się oko w oko z swym... „zamordowanym” partnerem! Po krótkiej wymianie słów, ex-więzień, w przystępie ataku furji, chwycił Connor'a — nie wypierającego się wcale swej tożsamości — za gardło i, po chwili tenże leży martwy na chodniku. Za zbrodnię tę Parker po kilku miesiącach stanął znów przed sądem.

I teraz rozpoczyna się niebywała w dziejach sądownictwa tragikomedja prawna. Parker uśmiercił w jasny dzień, na oczach tłumu ludzi, Connora, swego byłego wspólnika i dokonania czynu tego bynajmniej się nie wypiera. Musi zatem ponieść karę.

— Jako? — rzecze obrońca — toż za zamordowanie Connora oskarżony odcierpiął już 20-letnią kaźń; a za jedną i tę sa-

mą zbrodnię kara może być tylko raz jeden wymierzona!

— Za pozwoleniem! — powiada prokurator — podsądny skazany został przed 20 laty za zamordowanie człowieka, „którego następnie wrzucił do morza” — jak opiewał ówczesny wyrok. Obecnie mamy do osądzenia zbrodnię, popełnioną na ulicy, przyczem morderca ofiary swej nie wrzucił do morza, lecz pozostawił na ulicy. Czyż może to być jedna i ta sama zbrodnia? Parker, jak się okazuje, odcierpiął 20 letnią karę więzienną niewinnie. Ale za to może żądać „odszkodowania”, które mu z pewnością przyznane zostanie i w ten sposób ówczesna omyłka sądowa będzie całkowicie „poprawiona”. Teraz zaś zajmujemy się osądzeniem zabójstwa, do którego podsądny bez zastrzeżeń się przyznał. Zadamy sędziom przysięgłym pytanie, czy Parker winny jest zabójstwa na osobie Connor'a, popełnionego w dzień jasny na ulicy, przez uduszenie? Jeżeli odpowiedź będzie twierdząca, o czym wątpić nie należy, wtemczas Parker musi być skazany.

— Oskarżony — rzecze obrońca — ponownej kary więziennej przy jego podaszym wieku z pewnością już nie przeżyje, a z „odszkodowaniem” chętnie zrezygnuje, jeżeli to ostatnie zaliczone mu będzie na poczet oczekującej go kary.

— Prawo — odpowiada na to sędzia — nie przewiduje możliwości wyrównania mającej być wymierzonej karę z karą już odcierpianą, choćby wymierzona niesłusznie! Proszę tych dwóch spraw ze sobą nie mieszać! Czy oskarżony przyznaje się do winy?...

I martwa litera prawa zwyciężyła, przeciw wszelkiemu poczuciu sprawiedliwości. Parker ponownie skazany został na ciężkie więzienie, przyczem żadne okoliczności łagodzące przyznane mu nie zostały — jako że był już dawniej karany 20 letniem w więzieniu, jest zatem zbrodniarzem-recydywistą!!!

Fiat justitia! Kr.

Z czasem dyrekcja linii wprowadziła kuchnię więcej zaopatrzoną i można nawet zażądać sałatki z pomidorów. Podają ją na talerzyku papierowym, a chwilę później przynoszą koszyk z śniadaniem. Przykrycie koszyka otwiera się w ten sposób, że tworzy stoliczek, który można trzymać na kolanach.

Amerykańskie linie powietrzne obsłużyły dotychczas — 11.888 osób, i doświadczenie wykazało, że pasażerowie używają więcej linii lotniczych, gdyż jedzą znakomicie i regularnie. Służba zaś stara się dogodzić apetytowi podróżnych napowietrzyciel. (ak)

Nowe odkrycia archeologiczne

Profesor Ugo Rellini, który prowadzi prace archeologiczne w prowincji włoskiej Fogia, natrafił w grotach i jaskiniach gór Gargano, w okolicy miejscowości Peschio, na osadę jaskiniowców. Najlepiej dotrwała do obecnych czasów grota, w której mieszkańcy tej odległej epoki chowali swych zmarłych. Znalezione w niej, oprócz bogato ozdobionych ornamentami ścian, resztki szkieletów ludzkich i doskonale zachowane naczynia kamienne, jak również broń wysadzana drogiemi kamieniami i perłami. Wykopaliska te pochodzą z epoki żelaznej.

Wódka coraz dostępniejsza w Ameryce

W Stanach Zjednoczonych zniesiono zarządzenia ograniczające lekarzy w stosowaniu wódki, jako środka leczniczego w pewnych chorobach. Dotychczas, mimo zarządzeń ograniczających, konsumcja wódki, jako „lekarstwa” była bardzo wielką, tak, że w roku ubiegłym doszła do miliona gallonów. Obecnie, przy postawieniu lekarzom zupełnej swobody przy zapi-

sywaniu jej chorym, spodziewana jest jeszcze większa konsumpcja. Zapewne licząc się z tem, czynniki miarodajne powiększyły zapasy wódki w magazynach państwowych do 11 milionów gallonów (50 milionów litrów). Zniesienie dotychczasowych zakazów jest dalszym krokiem w kierunku zlikwidowania prohibicji.

Udział Ojca św. w procesji Bożego Ciała

Po wzięciu udziału ub. tygodnia w uroczystościach Wniebowstąpienia w bazylice św. Jana Laterańskiego, Ojciec św., jak donosi „Osservatore Cattolico” z Rzymu, odnowić ma w bież. roku, w związku z uroczystościami jubileuszowymi Odkupienia, również procesję Bożego Ciała po pl. św. Piotra w Rzymie. Jest to jedna z najuroczystszych procesji, gdyż papież osobiście kieruje monstrancją z Najśw. Sakramentem, klęcząc przez całe trwanie procesji na specjalnym tronie, niesionym przez rycerzy maltańskich. Procesja, wychodząca główną bramą bazyliki św. Piotra, okraża plac pod słynnymi kolumnami Berniniego.

W następnych tygodniach po uroczystościach Bożego Ciała, Ojciec św. dwukrotnie jeszcze opuści Watykan — gdyż jest już pewne, że w dniu 29 czerwca ude się do Bazyliki św. Pawła, a 15 sierpnia, w dniu Wniebowzięcia, odwiedzi bazylikę św. Marji Maggiore, będącą największą i najstarszą świątynią poświęconą Matce Boskiej. Tak więc w bież. Roku Święty również papież, tak jak każdy pobożny rzymianin lub pielgrzym, zwiędzi według ustalonej tradycji i pomodli się we wszystkich czterech bazylikach patriarchalnych, jakie istnieją w stolicy świata katolickiego. S. F.

Przygotowania uczonych do badania zaćmienia słońca

Astronomowie całego świata zajmują się gorączkowo przygotowaniami sposobów i znalezieniem najodpowiedniejszego miejsca, celem badania zupełnego zaćmienia słońca, jakie będzie widoczne w holenderskich Indjach Wschodnich i na wyspach Karolińskich w dniu 13 lutego 1934 r. Cień księżycy przejdzie poprzez wyspy Borneo, Celebes, Gilolo, następnie wysepki Oroluk i Losap na Karolinach, zamieszkałych przez nielicznych tubylców. Uczeni twierdzą, że dwie ostatnie wyspy są najlepiej położone dla badania tego fenomenu. Największą trudność stanowi przybicie do brzegów i przewóz wszelkich licznych przyrządów, jak teleskopy, spektroskopy, olbrzymie aparaty fotograficzne i t. p., ponieważ wzdłuż wybrzeży wysp niema odpowiedniej miejscowości dla pewnego i bezpiecznego dokonania wyładowania okrętów.

Narodowa rada japońska instytutu doświadczalnego przesłała wszystkim obserwatorjom świata dokładne wiadomości o warunkach atmosferycznych, klimatycznych i geograficznych, panujących na wyspach Oroluk i Losap, na wypadek, gdyby je miano wybrać jako miejsce dla badania zaćmienia. Wyspy Karolińskie, jak wiadomo, należały przed wojną światową do Niemiec, dziś stanowią własność Japonii, której rząd oznajmił, że stawia do dyspozycji astronomów różnych narodowości kilka okrętów na podróż z Jokohamy do tych wysp i z powrotem, jak również dla transportu wszelkich materiałów naukowych. Rząd japoński wysła na wyspy mały kontyngent wojska dla ochrony obozu, w którym uczeni złożą swe delikatne i drogocenne przyrządy, oświadczając przytem, że jest gotów do wszelkich ułatwień, jakichby potrzebowali uczeni.

Spodziewają się również wyprawy naukowej północno-amerykańskich obserwatorów Oceanu Spokojnego, australij-

**PROSZEK
„KOGUTEK”
DLA DOROSŁYCH
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓŁ GŁOWY**

OSTRZEŻENIE! Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy zakupie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać ORYGINALNYCH proszków z „KOGUTKIEM” Gaseckiego, znanych od lat trzydziestu. Komu sprawa przykrość przyjmowanie proszku, niech żąda „Kogutek” w postaci tabletek. ng 920

skich, japońskich z Tokio i Kioto, oraz holenderskiego z Lembag na wyspie Jawa. Europa nie wyznaczyła dotąd jeszcze tych, którzy wezmą udział w badaniach. S. F.

Parę słów o „Różowej Kukulce”

Nie cierpię sprostowań. Nawet najważniejsze przypominają mi zawsze „kwestje formalne” i „kwestje sprostowania z wieców akademickich”. Zresztą rzeźbiarze przywykli do tego, że piszą o nich do brzo, źle, lub wcale, a oni zacierają ręce lub klną, ale nie otwierają ust — chyba, żeby coś wypić. Tym razem jednak muszę sprostować pewien komunikat „Klubu Szyderców”. Podobno p. A. M. Swinarski, usunięty z „Kaktusa”, wznowił „R. Kukulkę”, względnie wystąpił do niej „ad hoc” wznawionej? „Różowa Kukulka” założyłem zeszłego roku ja, i byłem głęboko przywiązany do niej, do samej jej nazwy i do specyficznego charakteru, którego w „Kaktusie” nie odnajdywałem. Gdy p. Swinarski „Kaktus” rozwiązał, zaraz nazajutrz zapewniłem sobie współpracowników i lokal, i oświadczyłem, że „Kukulkę” wznawiam. P. Swinarski zaś miał zamiar od jesieni otworzyć nowy klub. Przez szereg dni czyniłem starania, aby te myśli zaniechał i zechciał przyjść do mnie, na co się wreszcie, ku mojej wielkiej radości, zgodził. Przyznaje się, iż z powodu sentymentu do mego dzieła, „Różowej Kukulki”, nie zrobiłem nic, aby konflikt między p. S. a resztą Kaktusowców zlagodzić, co nie było wówczas niemożliwym. Klub Szyderców bowiem, na „dekret” rozwiązujący” odpowiadał zawieszeniem pana S., a nie wykluczeniem go, pragnąc wyraźnie zostawić furtkę pogodzenia. Istotnie konflikt zaistniał na tle drobiazgu: projektowanego przedstawiania na prowincji.

Dopiero po zerwaniu wytoczono sprawę gospodarki finansowej, z którą p. S. nie miał nic wspólnego. Niedobór zresztą (w tym wypadku, uwięzienie większej sumy w kosztownym wydawnictwie (które dotąd leży nie rozsprzedane), był naturalnym chwilowym stanem rzeczy. Kucie z niego bronii przeciw panu S. niema sensu. Pozostaje fakt, że ten cygan pobrał więcej zaliczek od swych kolegów. Mój Boże, niema sprawiedliwości na świecie, i ja sam, gdybym wypłacił honorarium w „Kukulce”, płaciłbym p. Swinarskiemu 5 razy tyle, co całej reszcie „Szyderców”. Istotna całego przewrotu przyczyna leżała w trudnym, kapryśnym a gwałtownym charakterze pana S., z którym się i ja w roku zeszłym zapoznałem, ale który wybaczałem pierwszorzędnemu artyście, jakim on jest. No i w mojej biernej intrydze, dzięki której zebrałem dziś najlepsze siły pod sztandarem „Różowej Kukulki”.

LUDWIK PUGET.

W roku 1933.
 — Jak się rozwija twój interes?
 — Mam moc zajęcia.
 — Zamówienia od klientów?
 — Nie, z uspokojaniem wierzycieli.

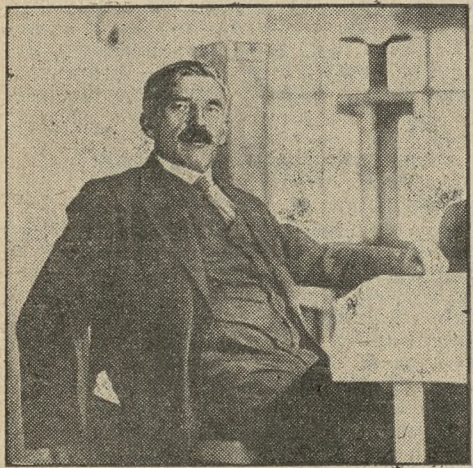
Ścisłe tajne

Ci z przyjaciół „Różowej Kukulki”, którzy nie dostali zaproszenia na jutrzejszy, piątkowy wieczór, niech zechcą wybaczyć początkującemu Sekretarjatuwi i chyłkiem zaopatrzyć się w zaproszenie, które im z radością wydane zostanie w lokalu R. Kukulki, ul. Fredry 9, codzień między godz. 3 a 8 wieczorem.

Będzie sensacyjka. Primaballerina Teatru Wielkiego wstąpiła do Różowej Kukulki i została śpiewaczką! Panna Grossówna — Raquel — Meller wystąpi jutro.

Sp. Jan Domicz

W pierwsze święto Zielonych Świątek zmarł w pełni sił męskich właściciel drogerji na Pl. Wolności śp. Jan Domicz. Choroba i długotrwałe cierpienie podcięły młody jego żywot. Pogrzeb odbył się wczoraj na cmentarzu św. marcińskim z kostnicy cmentarnej przy licznym udziale obywatelstwa, szczególnie z sfer kupiectwa. Śp. Domicz osierocił gromadkę nieletnich dzieci, których plac serdeczny nad trumną ojca podczas pogrzebu wycisnął uczestnikom pogrzebu niejedną łzę rozrzewnienia. (kl)

Były prezydent rewolucyjnej rady stanu Węgier, Aleksander Garbai, otworzył w Wiedniu z żoną i córką wyszynk napojów bezalkoholowych.

Śniadania w powietrzu

W epoce mięsa wołowego podróż z New Yorku do San Francisco była kwestją szczęsuet śniadań. Dziś przez powietrze jest ich tylko — pięć. Od trzech lat wprowadzono pierwszy posiłek w amerykańskich kurjerach powietrznych. Podawanie posiłku odbywało się w sposób prosty.

Obecnie szefowie kuchni zmuszeni są używać aparatów, konserwujących ciepłe i zimne potrawy. Odkąd linja, która jest obecnie „Transcontinental and Western Air Inc.”, zaopiarowała swój pierwszy posiłek powietrzny, pije się kawę w chmurach. Nakrycie srebrne bliższe na niesplamionym obrusie i rywalizuje z serwisem dining care’ów. Miłem jest, jeśli od czasu do czasu brzęknięcie łyżeczka czy widelca.

Rosjanka Tatiana Masłowna, wybrana została na konkursie w Madrycie „Miss Europa 1933”.

W niedzielę do Swarzędza!

Takiem hasłem witają się dziś starzy i młodzi, akademicy i młodzież szkolna. Gdyż tam właśnie, w Swarzędzu, odbędzie się w niedzielę, 11 bm. wielka zabawa, jakich mało, którą organizuje Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo parafji św. marcińskiej. Zabawa odbędzie się w przepięknym nad jeziorem położonym parku i ogrodzie (prywatnej własności pp. mec. Jagielskich). Pełne oryginalnej inicjatywy panie Wincentki obmyśliły mnóstwo niespodzianek dla społecznego zabawy wszystkich uczestników. Dla specjalistów będą kręgielnia i łódki. dla wszystkich beczka szczęścia, wyścigi w workach i t. d. Poza tem brydż, muzyka, wybory i tani bufet i t. d. Słowem masa przyjemności za tanie grosze. A więc — w niedzielę wszyscy do Swarzędza.

Echa „Stratosfery“

Co sobotę odbywają się w Nowym Domu Akademickim przy Wałach Leszczyńskiego 6 tak zwane sobótki z tańcami. Zarząd Bratniej Pomocy S. S. U. P. przygotowuje na najbliższą sobótkę wielką niespodziankę, urozmaica ją kapitalnymi i humorystycznymi występami artystycznymi i literackimi, w których wezmą udział przystojni i weseli młodzieńcy na deskach „Stratosfery“.

Początek tańców o godz. 19. początek „występków“ podejrzanych indywidualistów o godz. 20. Zarezerwujcie z wczasu stoliki telefonem 16-49. Czekają Was niespodzianki.

Zysk przeznaczony na rzecz Biura Opłat Akademickich.

Popis plastyki

uczeń Walentyny Wiechowiczowej
Dnia 10 czerwca o godz. 4.30 w sali Komedyj Muzycznej, Marsz. Focha 4, popis plastyki uczenia p. Wiechowiczowej. W programie Beethoven, Chopin, Prokopiew, Rachmaninoff, Kamiński etc. Przy fortepianie Zygmunta Krawczyńska.

Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża
Dewizą Polskiego Czerwonego Krzyża jest — służyć wszystkim, co cierpi.
Obywatele wstępujcie w szeregi drużyn ratowniczych P. C. K. — Składajcie ofiarę na cele pogotowia sanitarnego P. C. K. — pomagając Polskemu Czerwonemu Krzyżowi ratować Siebie!
Zapisujcie się na członka P. C. K.

TEATRY

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w czwartek po raz ostatni „Cyd“. Jest to jedyna okazja, aby kulturalny Poznań zobaczył arcydzieło Corneille'a w genialnym tłumaczeniu Wyspiańskiego. W rolach głównych p. H. Cieszkowska (znakomita Szimena) Bracki (Cyd) — wspaniale kostjumy i dekoracje. Dla uprzyjemnienia ceny niższe.

W piątek o godz. 5 po poł. „Cyd“, specjalne przedstawienie dla młodzieży szkolnej po najniższych cenach.
W piątek wieczorem przedstawienie zawieszono z powodu próby generalnej.
W sobotę premiera ostatniej nowości Acharda „Walec królowej“. W tej świetnej tryskającej humorem komedji wystąpi jeden z najznakomitszych artystów polskich Jerzy Leszczyński w kapitalnej roli śpiewaka operowego. W roli kobiecej ukazuje się doskonała artystka scen warszawskich Irena Horreka — reżyseruje Jerzy Leszczyński.
Z Komedyj Muzycznej
Wobec wznoszącego powodzenia sensoryjnego reportażu szpiegowskiego „Fräulein Doktor“ odegraną zostanie po cenach popularnych najniższych w sobotę, dnia 10 oraz w niedzielę, dnia 11 b. m.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— St. S. Środa. Odpowiedni preparat czosnkowy można nabyć w każdej aptece. (K)
— B. P. P. Wszyscy w Warszawie; adresów dokładnych nie znamy. (K)
— Film. We Lwowie; adresu dokładnego nie znamy. (K)
— W. W. Środków żywności i sprzętów koniecznych nie można zajmować, jeżeli są potrzebne dłużnikowi i jego rodzinie; natomiast sprzęty dłużnika w pokojach przez niego odnajmowanych innym osobom, mogą być zajęte. Usunięcie zajętych sprzętów jest karygodne. W sprawie procesu: może Pan od wyroku apelować. Biuro tego adwokata: ul. 27 Grudnia 20. (K)
— Hip. 4000. Odpowiada poprzedni właściciel. Zatajenie zaległości może być w pewnych okolicznościach zakwalifikowane jako oszustwo i może być ścigane karnie. (K)
— Lotnik. Specjalnej wypożyczalni nie ma. Można pomówić o tem w każdym składzie rowerów. (K)
— P. Myrjus. Bank Akceptacyjny dotąd jeszcze nie urządza. Siedziba jego będzie prawdopodobnie w lokalach Państwowego Banku Rolnego lub Banku Gospodarczego Krajowego w Warszawie. (K)
— A. H. 14. Związku takiego nie znamy. Radzimy nie dowierzać i nie wysyłać pieniędzy. (K)
— W. L. Chodzież. Wyższa Szkoła Pielęgniarstwa Pol. Czerw. Krzyża, Poznań, Wały Kościuski 1 wzgl. Grottgera nr. 5. W sprawie zasiłków radzimy ponownie wnioskować. (K)
— 15. P. III. Umowa obowiązuje i należy według niej płacić, chyba że gospodarz zgodzi się na obniżenie czynszu. (K)
— N. M. Śrem. P. Kazimierz Grus, Poznań, Wały Leszczyńskiego (Nowy Dom Akad.). (K)

Jutro Popis Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej

Jutro w piątek, 9. bm. o 8 w auli uniwersyteckiej odbędzie się popis uczniów Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej. Popis ten zasługuje na szczególną uwagę a to ze względu na pierwszą, wielką audycję szkoły, która poprzedzi popisy poszczególnych klas instrumentów solowych.
Wykonane zostanie wspaniałe dzieło Józefa Haydna, oratorium „STWORZENIE ŚWIATA“ na solę, chór i orkiestrę w wykonaniu uczniów Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej. Współdziałają b. p. Witold Łuczynski — tenor i Janusz Nowak — bas.
Dyryguje dyrektor Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej dr. Waclaw Piotrowski. Przed sprzedaż biletów od 3 do 1 zł włącznie pociągów w firmie A. Szrejbrovski: ul. Gwarna 20, telefon 56-38, w dzień pojeźdu od godz. 7 wieczorem w kasie przy wejściu na aulę.
Ze względu na obecność J. Em. Prvmasa Poliski Ks. Kardynała A. Hlonda, który raczy zaszczycić swą dostojną osobą i trzeci wieczór, przedstawiciele władz kościelnych i świeckich oraz goście pozamięscowych, początek audycji rozpocznie się punktualnie o godzinie 20, na co zwracamy P. T. publiczności szczególną uwagę.

POPIS PLASTYKI

uczeń Walentyny Wiechowiczowej
odbędzie się w sali Komedyj Muzycznej ul. Marszałka Focha 4, w sobotę 17 czerwca, o godz. 4.30 W programie Beethoven, Chopin, Honeger, Prokofieff, Rachmaninoff, Kamiński. Dochód przeznaczony na cele oświatowe. Bilety u p. Szrejbrovskiego ul. Fredry 2, zg 19 062

cyduje która drużyna wejdzie do czołowej grupy

Mistrzostwa kl. A. naszego okręgu w miarę zbliżania się ku końcowi wywołują coraz większe zainteresowanie. Niedziela zapowiada pięć meczów, a wszystkie są ciekawe ze względu na ich specjalne znaczenie punktowe. W Poznaniu tym razem odbędą się aż trzy spotkania. Bardzo ciekawie zapowiada się walka znajdującej się obecnie w doskonałej formie „Ligi“ i „HCP“, u którego o niespodzianki nie trudno, zwłaszcza, że gra na własnym boisku; mecz wyznaczono na godz. 15.30 — Rano o godz. 10.30 spotyka się również na własnym gruncie „Warta“ z „Ostrovią“, która zechce niewątpliwie powietwać przegrana z pierwszej kolejki; dla Ostrowian każde spotkanie posiada obecnie decydujące znaczenie, a znów „Warta“ nie pozwoli, aby ją zepchnięto na szary koniec tabeli.
— Wreszcie „Sokół“ czeka doniosła próba i jej wynik może bardzo poważnie zdecydować, czy posiada dane do tytułu mistrzowskiego; wyrażamy przekonanie, iż leszczyński „sokol“ dowiodą na niedzielny mecz z „Legią“ że posiadają takie dane.
— W Ostrowie o godz. 15 czeka „OKS“ ciężkie zadanie ze „Stellą“, która zdaje się przelamała okres depresji w drużynie; w każdym razie mecz zapowiada się jako zajęcia walka.
— W Lesznie gra miejscowa „Polonia“ o godz. 17 z „Olimpią“.

Różne

Klub Sp. „Warta“ bierze udział w zakończeniu wiosennej święta sprawności w niedzielę na stadionie miejskim. Klub wzywa wszystkich członków czynnych i nieczynnych do licznego udziału. Zbiórka punktualnie o godz. 9.15 przed kortami tenisowymi na stadionie miejskim od strony Wałów Królowej Jadwigi.

RADJO

Piątek, dnia 9 czerwca 1933 r.
Poznań (335 m) godz. 10.30 (Warszawa); godz. 11.40 (W); godz. 13.05 koncert życzęz na płyt; godz. 14.00 giełda; godz. 16.40 (W); godz. 18.00 referat propag. miejsk. kom Wych. Fiz. godz. 18.15 odczyt pt. „Stosunek Kaszub do Polski“ — wygl. dr. Stelmachowska; godz. 18.30 „O pewnej słonecznej podróży (Casablanca, Marakesz, Maleda, Granada, Sewilla)“ — wygl. dr Z. Kosidowski; godz. 18.45 odczyt propag. Polsk. Tow. Krajozn.; godz. 19.28 sygnał czasu; godz. 19.30 — 22.15 tr. z Warszawy; godz. 22.15 sygnał czasu — kom.; godz. 22.30 muzyka tan z kaw. „Esplanada“.
Warszawa (1412 m) godz. 10.30 — 11.00 tr. z Teatru Wielkiego; otwarcie I. Międzynarodowego Konkursu „Tanca artystycznego“; godz. 11.40 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 płyty gramof.; godz. 15.35 koncert życzęz, muzyka lekka (płyty); godz. 16.25 „Przeгляд wydawnictw periodycznych“; godz. 16.40 odczyt pt. „Krajoznawcy i krajoznawstwo“ — wygl. inż. H. Służewski; godz. 17.00 koncert w wyk. Ork. Dętej Zw. Zaw. Muzyków Rz. P. pod dyr. A. Bromke; godz. 18.00 „Akademickie Koło

przejaciel Stanów Zjednoczonych“; godz. 18.10 muzyka z płyt; godz. 19.20 „O lnie i welnie“ — wygl. inż. St. Mierczyński; godzina 19.30 feljeton pt. „Handlarze i kupcy“ — wygl. red. A. Podlasiak; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 koncert symf. w wyk. ork. R. P.; w przerwie wiadomości sportowe i dod. do pras. dz. rad.; godz. 22.00 feljeton literacki pt. „Podróże do dalekich krajów“ — wygl. p. St. Dzikowski; godz. 22.15 muzyka tan z płyt; godz. 23.00 muzyka tan z domu Fukiera.
Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 20.30 gramofon, 21.45 muzyka dęta, 23.00 muzyka cygańska; Praga (489 m) 19.30 Zaręczyny w śnie“ op. Krasa; Rzym (441 m) 20.45 koncert; Londyn (1554 m) 22.40 „Don Carlos“ op. Verdiego, 3 akt; Wiedeń (517 m) 19.10 koncert ork. wojskowej, 20.20 siuchowisko.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 7 bm. zgłoszono: Roman Susszczyński, radca zdrowia, dr. med., 60 lat. Dorota Wähnertowa, służąca, 77 l. Stanisław Kniat, robotnik, 43 l. Ludwika Ogurkowska z d. Menschówna 68 l. Stanisław Rakowski 2 l, 10 m. Maria Tumałowska z d. Wdowicka, 63 l. Józef Dziurkiewicz, podmistrz ciesielski, 60 l. Jan Domicz, drogerzysta samodzielny, 42 l. Józef Jasiński, aptekarz, radca miejski, 79 l. Ludwik Tundak, kupiec, 59 l. Stanisław Drożdżyński, mistrz ślusarski, 45 l. Władysława Ciesiewiczówna, służąca, 29 l. Wiktor Semrau, agronom, 37 l. Janusz Marjan Konieczny 9 dni. Stefan Gaworski, ślusarz kolejowy, 42 l. Maksymilian Jasyk, restaurator, 46 l. Regina Kuleszyna z d. Ordonówna, 69 l. Michał Gruszczynski, garniarz, 55 l. Wojciech Surman, ksiądz proboszcz, 41 l. Ignacy Drzewiecki, fryzjer, 45 l. Ignacy Zurczak, st. poster. śledczy P. P., 35 l. Monika Szymańska 4 l. Wacława Grelusowa z d. Walentówna, 36 l. Maria Kusa z d. Tórzówna, 45 l. Stefan Kazimierz Lyczkowski 15 i pół godz. Maria Mader z d. Bronkka, wdowa 81 l. Franciszka Witulska z d. Chęcińska, wdowa, 85 l.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— „Akord“ Tow. Śpiew. Poznań-Jeżyce. Zebranie plenarne odbędzie się 9 bm. o godz. 20 w lokalu p. J. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku obrad sprawa 3 rocznicy.
— Tow. Powst. i Woj. im. gen. Grudzińskiego, Poznań — Główna. Plenarne zebranie odbędzie się w piątek 9 bm. o godz. 20 na salce p. Książka przy ulicy Głównej 38.
— Sodaliczka Pań Zawodu Kupieckiego Sekcja Eucharystyczna. Adoracja wspólna odbędzie się w piątek 9 bm. o godzinie 19 w kaplicy przy ul. Zielonej 2.
— K. S. „Czarni“. Zebranie plenarne 9 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń u p. Frackowiaka, ul. Mostowa.
— K. P. H. przy 20 Męskiej Druż. Harc. Zebranie plenarne w piątek 9 bm. o godz. 19.30 w I. szkole wydzielonej przy ulicy Działyńskich 4.
— Zrzeszenie Związków Zaw. Auto-mobilistów. W sobotę 10 bm. o godz. 20 w sali p. Jasyka, ul. Kraszewskiego 16, zebranie.
— Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Wiła. Zebranie plenarne 10 b. m. o godz. 20 w lokalu zebrań, ul. Kilińskiego 15. Referat n. t. „Nowoczesna technika wojskowa w czasie wojny“.
— Przybycie obowiązkowe.
— Związek Wermistrzów Polskich. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w dniu 11 bm. o godz. 11 przed poł. w lokalu p. Tomczyka w Poznaniu przy ul. Wronieckiej nr 13.
— Sodaliczka Zawodowych Pielęgniarek i Higienistek. Nabożeństwo sodaliczne w niedzielę d 11 bm. o godz. 8 w kaplicy SS. Elżbietank ul. Łakowa 1-2.
— Cech Samodzielnych Siodlarzy i Rymarzy. Plenarne zebranie odbędzie się w niedzielę 11 bm. o godz. 11 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8a.
— Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne. Lekcja sekcji chóralnej w poniedziałek 12 bm. o godz. 20 w sali P. K. P.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: H. B. z gorącą prośbą o zdrowie dla męża 5 zł; S. G. z Mosiny z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł; → razem 10 zł.
Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanem 101.50 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Wakacje Rabka INTERNAT LETNI SANATORYJNEGO GIMNAZJUM Dr. JANA WIECZORKOWSKIEGO

przyjmuje na miesięczne wakacyjne od 20 czerwca do 20 sierpnia młodzież meska w wieku szkolnym celem przeprowadzenia kuracji lub na wypocznik. — Koszta pobytu 6 zł od osoby dziennie. — Internat mieści się w odpowiednim budynku (Dwór w Rabce), którego położenie oraz celowe urządzenia (bliskość zakładu kąpielowego), własny duży park, ogród warzywno-owocowy, kryta leżalnia, sala prac ręcznych, plac, boiska i sale do uprawiania sportów, gier i zabaw, biblioteka, czytelnia i t. d. zapewniają młodzieży możliwość pożytecznego i milego spędzenia miesiąc wakacyjnych. Pensjonariusze będą pod stałą opieką lekarską i wychowawczą. Zgłoszenia przyjmuje i prospekt wysyła
nr 10 344

Dr. Jan Weczorkowski, Rabka.

SPORT

Gry sportowe

Siatkówka. Mistrzostwa Polski pań i panów odbędą się w dniach 10 i 11. 6. w Toruniu. Udział w rozgrywkach żeńskich zgłosiło 6 drużyn a w męskich 7 drużyn. Okręg poznański reprezentować będą mistrz. okrgowi i to drużyna pań „Warta“ i drużyna panów „Sokół“ Poznań.

Lekka atletyka

Mistrzostwa męskie i kobiece kl. A. Pozn. OZLA. odbędą się 10 bm. o godz. 18 w konkurencjach: (męskich 400 m pl. — 10.000 m — miot, a kobiecych — skok w dal z miejsca) i 11 bm. o godz. 15 (reszta programu). Wysoka forma zawodników naszego okręgu oraz rywalizacja czołowych klubów o prymat w lekkiej atletyce stawia mistrzostwa kl. A (męskie) w rzedzie bardzo interesujących imprez, bodajże nawet ciekawszych od ostatnich spotkań międzyna-rodowych. Według listy spotkań na starcie staną zawodnicy klubów: „AZS“, „SMP“, „K. P. W.“, „Warty“, „Sokoła“ poznańskiego i leszczyńskiego. — W niedzielę 11 bm. o godz. 16.50 nadany zostanie przez Radjo Poznańskie 10 minutowy komunikat p. t.: „Na półmetku poznańskiego sezonu lekkoatletycznego“. Wygłosi go prezes Pozn. OZLA p. Ryszczyski.

Pięściarstwo

Pięściarski kongres w Pradze powierzył Węgrom organizację mistrzostw Europy w 1934 r. Zniesiono 1 minutę przerwy w razie sfaulowania przeciwnika. Kongres stanął na stanowisku czystego amatorstwa i zabrał udziału zawodnikom odszkodowań za stracone zarobki. Punktowanie zawodów odbywać się będzie nadal tajnie, spotkania trwać będą 3x3 min., przyczem spotkania międzypaństwowe mogą odbywać się w pięciu rundach dwuminutowych. Mimo opornego stanowiska delegatów angielskich pozostał w mocy przepis o używaniu przez zawodników bandaży, które muszą być miękkie i suche. (PAT)

Piłka nożna

„Warta“ i „Garbarnia“. Zawody te odbędą się w niedzielę o godz. 17.30 na boisku „Warty“ przy ul. Rolnej i wzbudziły wielkie zainteresowanie. „Garbarnia“ pokonana w pierwszej kolejce na własnym boisku przez drużynę „zielonych“ 1:0, będzie się starała zrehabilitować na gruncie poznańskim. „Warta“ natomiast, która przechodziła okres słabej formy poprawiła się znacznie, spodziewać się też należy ładnej gry, tamwiecej, że każdy punkt de-

Józef Jasiński

Wykładający na Oddziale Farmaceutycznym Uniw. Pozn.
zmarł dnia 5 czerwca 1933 r.

Uniwersytet Poznański traci w Zmarłym jednego ze współdziałających przy tworzeniu Uniwersytetu, wielkiego Przyjaciela młodzieży i inicjatora powstania Studium farmaceutycznego.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 8 b. m., o godz. 17 z kaplicy Szpitala Miejskiego na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej

Rektor,

**Dziekan Wydziału matematyczno-przyrodniczego
i Dyrektor Oddziału Farmaceutycznego
Uniwersytetu Poznańskiego.**

dg 3700

Gevaert

SZCZYT
DOSKONAŁOŚCI

TO
BŁONA
GEVAERT'A
EXPRESS
SUPERCHROM

Barwoczuła.
Drobnoziarnista.
Przeciwodblaskowa.

Wyrób belgijski
ng 10 334

KAMIENICĘ

kupię przy wpłacie 40—50 000 złotych Oferty z podaniem wyczerpujących informacji do Kurjera Poznańskiego pod zg 19 067, Pośrednicy wykluczeni.

Mam zapotrzebowanie na młockarnię

dobrze utrzymana, omlot najmniej 35 ctr. na godzinę. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 19 068

Poważna G. Śl. hurtownia węgla poszukuje

na wszystkie powiaty woj. Poznańskiego

dzielnymi agentów

Zgłoszenia pod „Wielkie obroty“ do Tow. Reklamy Międzyn. Sp. z o. o., Katowice, 3-go Maja 10. Tg 1 305

Na sprzedaż 2 fabryki w Gostyniu

wyrobów drzewnych i metalowych z odlewnią spizu, galvaniz., z nadkompletn. maszynami i narzędziami, lokomobila Wolfa 55 P. S. razem lub osobno.

A. KOSZEWSKI, Poznań, Stary Rynek 61
P- 11 132-23 23

ZAWIADOMIENIE

Szanownym Gościom i Sympatykom podajemy do łaskawej wiadomości, że po gruntownej renowacji naszej

Cukierni nastąpi otwarcie

w sobotę, dnia 10 b. m., o godz. 12-tej w południe.

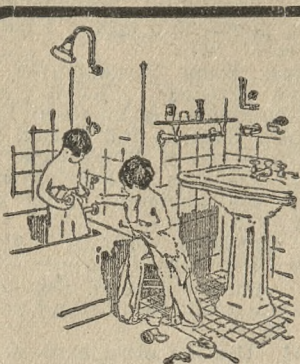
Prosząc o łaskawe poparcie naszego przedsiębiorstwa, kreślimy się

z poważaniem

Hoffmann i Skowroński
ul. Wielka 15.

Pe 11 140-23.29

Równocześnie polecamy nasze znane z dobroci wyroby.

Urządzenia łazienkowe
Urządzenia klozetowe
Umywalki, Pomywalnie
Rury kanalizacyjne
wodociągowe - gazowe
artykuły instalacyjne
LISIEWICZ i S-ka
Sp. z o. o.
Zydowska 2/3
telef. 35-62 telef. 35-62
Pg 11143-22.84

A. Koszewski

Stary Rynek 61
sprzedaje najtaniej
Aparaty do golenia
Nożyki do golenia
Brzytwy
Paski do ostrzenia
Noże — Widelce — Łyżki
Alpakowe
Nożyczki — Noże kuch.
Szczotki — Sita
Wycieraczki
Szpagaty.
Pg 10 908-20.87

Materiały bielskiej fabryki sukna Gustaw Molenda i Syn

w jakości i cenie niedoścignione
wielki wybór najnowszych deseni

Skład fabryczny, Poznań, Pl. Świętokrzyski 1.
Pg 11 144-23.34

Ziemiaki

białe, czerwone i żółte kupujemy. ng 10 338

M. KALMUS i SYN, Leszno Wilk. tel 21
Odbiór i zapłata towarów na stacji nadawczej.

SZYBY „PATRIA“, Poznań, OKIENNE

poleca najkorzystniej
„PATRIA“, Poznań,
Waly Zygm. Augusta 1
narożnik św. Marcina
Przy oszkleniu nowych kompletnych budowli
specjalne rabaty! dg 3 677

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2095, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

- Rowery**
pierwszorzędnych marek od zł 180 odpowiedzialnym finansowo również ratami — Rybnikowicz Wielkie Garbary 9 dz 3 374
- Mebie najtaniej u Bakosia**
ul. Wenecka 1 Most Chwałkowski przy krzyżu, zdg 29 778
- Okazja**
radio 4 lampkowe z głośnikiem i całym urządzeniem sprzedam Nowy Rynek 5, m. 3. zdg 32 179
- Skład obuwia**
dobrze prosperujący w mieście pow. sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 242
- Złota**
papierosnica zegarek pierścionki bransoletki, drugi diamentowy, inna biżuteria antykwarownie. Antoni Pióro Aleja Marcinkowskiego 28 Pg 11 102-22.99
- Samochód**
Ford limuzyna 600 zł w dobrym stanie. Popolińskich 8 a. mieszkanie 12. zdg 32 457
- Ciężarówkę**
Chevrolet, bardzo dobry stan. Jeżycka 44 zdg 32 466
- Kajak**
dwuosobowy sprzedam 40 zł. — Adres wskazać Kurjer Poznański zdg 32 385
- Sprzedam**
westfalke mało używana 100 oraz samochód reklamówkę 1 200. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 445
- Dom**
z piekarnią dobra egzystencja z powodu choroby właściciela zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 442
- Fortepian**
sprzedam 250 Półwiejska 8 m. 7. zdg 32 457

- Kanarek**
dobry śpiewak. Poznańska 27, m. 14. zdg 32 427
- Wózek**
dziecięcy sprzedam. 27 Grudnia 4 mieszkanie 6 zdg 32 421
- Urządzenie**
składu kolonialnego za bezcen. Probstowo św. Jana. Komandoria. zdg 32 420
- Skład**
kolonialny urządzenie magiel z powodu zmiany branży sprzedam Do objęcia 3 300—3 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 419
- Wanienkę**
dziecięcą z postumentem 15 zł. — Wjazdowa 10, m. 7. zdg 32 416
- Magiel**
używany korzystnie sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 413
- Samochód Ford reklamowy**
w luksusowym wykonaniu rocznik 1931 odpowiedni dla zakładów piekarskich lub rzemieślniczych okazynie do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 412
- Mleko dla dzieci**
Czerwona Obora Janiny Jonscherowej ma na skutek wyjazdów wakacyjnych kilkanaście litrów mleka na zbyciu. Zgłoszenia tel. 14-43. Dostawa do domu. zdg 32 406
- Pianino**
nowe korzy tnie sprzed. Grobla 29 m. 4. zdg 32 502
- Maszynę**
dama również do haftowania. okragle ozdobnym w stanie sprzedam tania. Obel. godz. 4-7. Czajca 12 wejście 6. m. 1. zdg 32 503
- Sprzedam**
sympialnie mah jak nowa. lisa białego prawdziwego zarnitur marmarowy na biurko meskie słomny tania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 516

- Okazja**
Jadłodajnia świetnie prosperująca centrum miasta na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 567
- Kolonjalnę**
towarem. magiel 3 200, dzierżawa 40 sprzedam, Długa 8 mieszkanie 6. zdg 32 566
- Urządzenie**
składowe towarów krótkich kapeluszy ewentl. towar sprzedam. Matuzewska Buk Rynek 3. zdg 32 565
- Ford**
sportowy 2 osobowy karetka. — rocznik 1930 sprzedam Gaede, św. Wojciech 29. zdg 32 562
- Skład**
papieru tania sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 32 470
- Rolleflex**
jak nowy lub mały Goertza sprzedam bardzo korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 475
- Skład**
kolonialny z 1900 pewna egzystencja zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 485
- Samochód**
limuzyna „Esex“. Przemysłowa 24/25. zdg 32 491
- Walce młyńskie**
nowe podwójne fabrykatu Böhlera okazynie 30% niżej ceny rynkowej do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 493
- Kajak**
3 osobowy rasowy okazynie. 3-go Maja 2. zakład blacharski zdg 32 493
- Zakład fryzjerski**
w centrum Poznania korzystnie zaraz na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdg 32 404
- Skład**
okazały z mieszkaniem wydzierżawie Kamieniec z piekarnią 3 składami sprzedam korzystnie. — Śmiełkiewicza Środa. Kilińskiego. zdg 30 152

- Jadalnia**
solidna 500. Stolarska Bukowska 9. zdg 32 492
- Singera**
maszynę okragle czolenko prawie nowa tania. Szewska 11 parter. lewo. zdg 32 391
- Skład**
galanterji damskiej centrum. objęcie towaru 4 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 531
- Rower**
półwysięgowy godz. 2—3. Mostowa 4 a. m. 6. zdg 32 521
- Tokarkę**
wiertarkę, kuznię polowa, dymadło, maszynę do cięcia obrobry tania rozszedaje „Przewodnik“ św. Marcin 30. zdg 32 537
- Tapczan**
elegancki z skrytką okazynie. — Łazienna 1. Reimann. zdg 32 554
- Parcele**
idealnie położone za Brama Warszawską bezpośrednio przy osiedlach „Dom Własny“ „Praca“ wodociąg, kanalizacja i światło na miejscu sprzedam bardzo tania Maleck. Droga Debińska 11. Telefon 11 90 Pg 10 2067-17 44 5
- Bez lodu**
chłodniki do masła poleca Naczynia kamienne ogniotrwale hurt. Leonard Gajowicki. detal. Nowy Rynek 3 i 8. dg 3421
- Piekarnie i Cukiernicy**
Kuwerture — Masło kakaowe — Tłuszcz kokosowy — Syrop biały i ciemny — Mase marmypanowa — Miazg jabłkowy — Pudrowy cukier — Mak cukrowy — Marmelade — Kokos mielony — Orzechy laskowe — Fistaszki — Fondant itd poleca do cenach niższych Wytwórnia cukrów i czekolady L. Siedziński Poznań. Wroniecka 16 telefon 12-42. zdg 31 664 5
- Mebie kuchenne**
nowoczesne najtaniej Piaskowa 3 przy Tamie Garbarskiej Koniectki wytwórnia mebli kuchennych. zdg 29 294/5

- Drogerję**
centrum świetnie procentująca korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 660
- Parcele - ogród**
przy Bukowskiej korzystnie. Poważni reflektanci zgłoszą Kurjer Poznański zdg 32 715
- Księgarnię**
skład papieru korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 698
- Wózek**
sportowy tania Niegolewskich 5, skład. zdg 32 691
- Wiatrówkę**
dobra sprzedam Waly Jana III 10. sutereza. zdg 32 688
- Frak**
na mała osobę. Minicki. Małe Garbary 5. rz 7 359
- Parcele**
wszystkie kierunki tania. Budo-wa. Gwarna 11, m. 3. zdg 32 549
- Kantówkę**
belki, okna, drzwi tania sprzedam Zgłoszenia Pawilon. Targi Poznańskie Nafta. zdg 32 546
- Kompletne wyprawy Porcelana — Szkło Prima Alpaka**
Najtaniej tylko wprost Hurtownia Porcelany. Wroniecka 24. zdg 32 751
- Różne meble**
okazynie sprzedam. Ul. Wielka 23. skład 1. zdg 32 743
- Limuzyna**
elegancka okazynie. Tel. 18 64. zdg 32 740
- Maszynę**
do pisania Underwood prawie nowa oddam tania Oferty Kurjer Poznański zdg 32 682
- Okazja**
Z powodu wyjazdu sprzedam urządzenie mieszkania. Wyspańskiego 12, m. 9. zdg 32 781

- Jadalnia**
nowoczesna stylowa. kwartał używana — kosztowała 6 500. sprzedam 1 900. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 737
- Okazja**
wytwórnie z zaprowadzona klientela za bezcen sprzedam. Znajomość fachowa niepotrzebna. Do objęcia wystarczą około 3 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. ng 10 339
- Kajak**
Strzelecka 31. Dabkowski. zdg 32 664
- Ogrodowe**
krzesła, stoły ławki, bufet restauracyjny 2 kurkowy z likwidacji Lokalicytacji Wroniecka 4. I. pietro. Pg 11 138-23.38
- Okazyjnie**
12 krzesel debowych gobelina 180. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 619
- Bilard**
francuski komplet 250. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 618
- Nowe**
całkowite urządzenie restauracyjne 1 500. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 617
- Kawiarnię**
i restaurację pełnym wyszynkiem na prowincji powiatem mieście sprzedam lub zamienię na gospodarstwo 50—60 morgowe — Szczepański. Ogrodowa 5, m. 18. zdg 32 677
- Setter**
czerwony 7 mies na sprzedaż. — Wrocławska 15. ślusarnia. zdg 32 674
- Maszynę**
pisząca Underwood prawie nowa sprzeda tania Dom Komosowy. ul. Dominikańska. zdg 32 676
- Dom**
z ogrodem 4 mieszkania czynszowy w Mosinie i parcela na Górczyne 1 280 m² zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Małopolska 9. rz 7 332

Bilard
przybory Danneberg Berlin.
2 kurkami okazynie sprze-
daje Lokalicytacy. Wrocławka
Pg 11 133-23.35

Sprzedam
szkło miedziane z zapadem elektr.
mieszkanie w Poznaniu. Adres
Kurjer Poznański zdg 32 609

Tanio kupisz
bielizki, szklanki, wazy, ka-
peluszy, garnitury do ciast, kompo-
zycji porcelane alpage Hurtownia
Sokla 27 Grudnia 4. I. zdg 32 603

Restauracje
mieszkanie bardzo korzystnie
sprzedam. Adres Kurjer Poznański
zdg 32 716

Sypialnie
mieszkanie sprzedam. Pod-
wórna 10 a. mieszkanie 11.
zdg 32 729

Samochód
Fiat 501, lmuzyne, sprzedam.
Warszaty samochodowe. Gro-
bia 7. Zyguntowicz. zdg 32 727

Krzesło
barok, świeczki kryształowy
elektr. salonik empire. Jadalnia
renewans. Matejki 50 m. 5.
zdg 32 722

Korzystnie
sprzedam ubranie nowe. Św.
Marcin 27 m. 9. zdg 32 582

Skład
kapeluszy damskich pełnym bie-
gim ruchliwie sprzedam.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 579

Skład
cukierków zaprowadzony. Wiel-
ka 25. tanio sprzedam. zdg 32 580

Meble
wzrywane pokoju kuchenne po-
jedynczo lub całość sprzedam od
rodziny 4 Strzałowa 3 mieszka-
nie 6 zdg 32 572

Tapczan
tanio sprzedam Pracownia. Pół-
wielka 33. podwórze. zdg 32 372

Skład
cukierków mieszkaniami. ruchli-
wa ulica tanio. Wskaże Kurjer
Pozn zdg 32 635

Maszynę
do pisania niemiecka „Adler”.
model 7. prawie jak nowa sprze-
daje. Pozorski, Chelmonskiego 21.
m. 8. godz. 4-7 lub niedziele
od 11-1. zdg 32 638

Serwis kawowy
(Rosenthal) bardzo modny na 6
osób oraz kryształowy sprzedam
Pozorski, Chelmonskiego 21.
m. 8. godz. 4-7 lub niedziele
od 11-1. zdg 32 637

5 KUPNA

Kupię
okazynie samochodów mały 2-3 o-
sobowy. Cena Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 119

Pokój
męski kupię za gotówkę. Zgło-
szenia Kurjer Pozn zdg 32 143

Srebro
złoto porcelane kryształowy dy-
wany meble kupię Lamus.
Strzelecka 1. Pg 10 839 55.86

Samochód
kupię za gotówkę ewent. pod-
wórze. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 459

Motocykl
do 500 ccm kupię. Cena oferty
Kurjer Poznański zdg 32 449

Dom ulica Mickiewicza
za gotówkę
kupię. — Oferty cena ostrożna
Kurjer Poznański zdg 32 451

Kupię
mniejsze gospodarstwo. Oferty z
podaniem ceny do Kurjera Po-
znańskiego pod zdg 32 464

Podkłady dębowe
Potrzebne są zaraz dębowe pod-
kłady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 452

Lepszy
domek z około dwoma morgami
ziemi w ładnej okolicy kupię. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 446

Piec
do palenia kawy. Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 434

Parceli
szukam za nowe pianino lub ku-
pię. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 426

Kupię
receptorium do kolonjalki z szu-
fladkami szkłem 2 mtr. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 417

Samochód
Ford — Fiat 503 — Chevrolet
4 cyl. lmuzyne kupię od właścici-
ela. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 414

Samochód
w dobrym stanie Chevrolet lub
Ford kupię. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 501

Maszynę do pisania
dobra tanio kupię gotówka.
Oferty Kurjer Pozn zdg 32 507

Wiatrówe
kupię. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 32 510

Motor
na ropę 6 k. dobrym stanie. zo-
nowy do użytku za przystępną ce-
nę. Oferty podaniem ceny Ku-
rjer Pozn zdg 32 516

Brylant
1 lub 1½ karat kupię. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 32 463

Samowar gazowy
na wodę bieżącą 10 litr. dla ce-
lów drobnoprzemysłowych kupię
M. Ludwiczak Górna Włda 116.
zdg 32 494

Młockarki
dobrze utrzymanej o wydajności
co najmniej 35 centnarów na go-
dzinę poszukuję. Oferty do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 32 652

Rower
używany w dobrym stanie. ku-
pię. — Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 755

Kupię
podwozie samochodu. 2 tonny.
bez silnika. Woźniak. ul. Mar-
celego Moiteto 8. zdg 32 745

Nożyce
cięcia tekstury kupię. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 32 583

6 KAMIENICE

Willkę
bardzo solidnie budowaną. po-
łożoną 10 minut od stacji Puszczy-
kowskiej pod lasem zaraz sprze-
dam 40 procent niżej własnych
kosztów i opróżnie Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 30 964

Dom
piętrowy przy ul. Poznańskiej
bez dłuzgi i hipoteki czysty do-
chożący roczny 3000 zł sprzedam
tanio lecz za gotówkę. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 3 698

Kamienica
wpłaty 35 000 sprzedam 60 000 —
Malecki. Rybaki 20 a zdg 32 539

Willa
dochodowa czteromieszkaniowa.
wpłaty 35 000. Malecki Rybaki
20 a. zdg 32 538

Dom
piętrowy ewent. niewykorzystany
kupię. Oferty właścicieli Kurjer
Poznański zdg 31 908

Kamienicę
czteropiętrową. blisko śródmie-
sca komfortową. 3 i 4 pokojowe
mieszkania korzystnie sprzeda-
je właściciel. Pośrednicy wyklucze-
ni. — Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 545

7 PIENIADZ

Wspólnika
(czki) którego do świetnie zapro-
wadzonego przedsiębiorstwa bran-
ży papierniczej poszukuję. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 30 944

5 000
wspólnika do fabrykacji maso-
wego artykułu zysk pewny. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 441

Poszukuję
pożyczki 800—1200 zł na wyższy
% zabezpieczenie hipoteką. Oferty
Kurjer Pozn zdg 32 495

Kawaler
lat 32 posiadający dobrze pro-
spektujące przedsiębiorstwo w Po-
znanu poszukuje w celu powieksze-
nia interesu wspólnicki z gotów-
ką. Późniejszy ożenek niewy-
kluczony. Oferty do Kurjera Po-
znańskiego zdg 32 387

2 000
na 2 miesiące perski dywan za-
staw. Spieszne zgłoszenia Kur-
jer Pozn zdg 32 525

Wspólnika
wspólniczkę od 1 000 zł na sezon
letni przyjmie zysk i gwarancja
pewna. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 703

Wspólniczkę
inteligentnej gotówką 750—1 000
zł otwarcie fabrycznego zakładu
cukrów. czekolady poszukuję fa-
chowicę. Łaskawe oferty Kurjer
Poznański zdg 32 635

100 000 zł
na pierwszą hipoteke 3 000 morg
przymiemy właścicieli. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 32 750

Hipoteki
na gospodarstwo do 20 000 od-
dam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 7 391

Poszukuję
wspólnika 3 000—5 000 zł do do-
brze prosperującego handlu. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 7 372

Wspólnik
kto dobrze zaprowadzone palarni
kawy potrzebny. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 32 605

8 DO WYNAJECIA

Od zaraz
do wynajęcia 3 i 4 pokojowe
mieszkania. Blizszych informacyj
udzieli Magistral — Wydział
XIII — Plac Sapieżyński 9.
pokój 41. ng 10 303/4

Mieszkanie
4 pokojowe śródmieście za zwrot-
em kosztów. renowacji oddam.
Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 529

Mieszkanie
trypokojowe meblami centrum
oddam. Adres wskaże Kurjer
Poznański Pg 11 131-55.143

3
pokojowe mieszkania zaraz do
wynajęcia. Zgłoszenia Pluciński,
Wielkie Garbary 14. zdg 32 438

6, 5, 4, 3 i 2
pokojowe mieszkania — wskaże
„Domus”. Plac Wolności 14 a.
Informacje bezpłatne. zdg 32 410

Centrum
3 pokoje meblami 1 600 odstąpię.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 408

Mieszkanie
trypokojowe. Adres Kurjer Po-
znański zdg 32 515

Mieszkanie
7 pokojowe frontowe po lekarzu
do oddania w dzielnicy gdzie le-
karz bardzo potrzebny. Müller.
Poznań. ul. Główna 37.
zdg 32 486

3
pokój kuchnia komfort. elek-
tryczność przy tramwaju. De-
biec Południowa 1. zdg 32 488

6
pokojowe I. piętro słoneczne kom-
fortowe mieszkanie komorne Park
Wilsona wolne. Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 401

Pokój
urządzeniem kuchennym bezdziet-
nym — Fabryczna 13 a. gospo-
darz. zdg 32 390

2
pokój kuchnia wynajmie gospodarz
1. 7. Lanowa 11 przystanek
tramwajowy Cegielskiego.
zdg 32 541

Stajnia
od 15% do wynajęcia. Kościelna
9. Nowicki. zdg 32 606

Czteropokojowe
komfortowe I. piętro. słońce, lipca.
Solacz. Mazowiecka 62.
zdg 32 762

Na szkole
lokal parterowy. blisko, blisko
centrum (dotychczas była szkoła).
Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 736

Dwupokojowe
słoneczne frontowe. parkiet.
czynsz miesięczny Włda Lanowa
15 (koło Cegielskiego).
zdg 32 735

Mieszkanie
2 pokojowe od zaraz za rocz-
nym komornym oddam. Adres
wskaże Kurjer Pozn. Stary Rynek
rg 7 358

5
komfort. II. piętro. Jeżyce dzierżawa
130 świerc Zupańskiego 18.
zdg 32 602

Oddam
z komfortem. Jeżyce.
z objęciem jednego pokoju z me-
blami. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 725

2 pokoje
z kuchnią wprost od gospodarza
na Osiedlu od zaraz do wynaje-
cia. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 32 577

4 pokoje
centrum III piętr. zaraz wolne od
podatku. Woiciechowski. Stawa-
na 13. zdg 31 332

2 pokoje
kuchnia częściowo umebl. z po-
w. w wjazd do korzystnie. Do-
lna Włda 79 m. 2. zdg 32 627

9 SZUPA MIESZK

Urządник
kolejowy emeryt. poszukuje 3
pokoi z kuchnią jako zastępcą go-
spodarza od 1 lipca lub 1 sierp-
nia. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 32 473

Mieszkań
różnej wielkości w każdej dzielnicy
dla poważnych refleksyjantów po-
szukuje „Domus”. Plac Wolności
14 a. telefon 58-17. zdg 32 411

Poszukuję
dwupokojowego kuchnią ewent.
próżnego używaniami kuchni. ur-
zedniczką stała. Oferty cena
Kurjer Pozn. zdg 32 500

Poszukuję
1 pokoju lub pokoju z kuchnią
wprost od gospodarza. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 32 467

Pokoju
kuchnia bliżej śródmieścia czynsz
kwartał zory. poszukuje od go-
spodarza. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 32 483

Poszukuję
pokój i kuchnię lub dwóch
wprost od gospodarza. czynsz rok
zory. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 32 598

Pokoju
z kuchnią poszukuje dla bezdziet-
nych. pewny platiak. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 32 595

Poszukuję
5-6 pokoi słonecznych. wysoki
parter i piętro od 1. 10 ewent.
1. 7. Może być na peryferiach i
w willi. Cena przystępna. plat-
nik pewny. Zgłoszenia Kurjer
Pozn. zdg 32 586

3
lub 4 pok. mieszkania poszuku-
je od 1. 7. 1933 od gospodarza w
mieszcznym czynszem. ewent.
zapłaci zory za kwartał. platiak
zupełnie pewny i punktualny.
śródmieście wzgl. poczetek Wil-
dy lub Jeżyce. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 32 584

Urządник
przesiedlny do Poznania szuka
mieszkania dwupokojowego. Pewny
platiak. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 465

Pokoju
i kuchni najchętniej od gospodar-
za. śródmieście lub przedmie-
ście. Oferty Oredownik Wlkp.
zdg 32 383

3 pokojowe
komfort. tylko gospodarz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 080

Pokoju
próżnego lub z kuchnią poszuku-
je bliżej centrum. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 32 732

2 pokojowego
kuchnia ewentualnie łazienka.
wprost od gospodarza poszukuje.
Czynsz pewny. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 3 690

3-4 pokojowe
z wyrodami w centrum lub do-
bliżu dla emeryta. Czynsz mies.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 671

Oddam
pokój i kuchnię w śródmieściu po-
życzy 3—4 tysięcy złotych gwa-
rancja zapewniona. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdg 32 663

Mieszkania
2-3 pokojowego kuchnia. przy-
najmniej 3 pokojowe, ewentualnie
meblami. pobliżu Starego Rynku.
poszukuje pewny platiak. Czynsz
zory. Zgłoszenia „Par”. Mar-
cinkowskiego 11. pod 55.160
Pg 11 141-55.160

Bezdzietni
100% inwalida wołenny szuka 2
pokoi kuchnia Poznań. Warunki
Kurjer Pozn. zdg 32 625

1
lub 2 pokoje kuchnia śródmieście
od gospodarza poszukuje zaraz.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 32 673

**10 ZAMIANA
MIESZKANIA**

Dwa
pokoje zamienię na jeden z ku-
chnią. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 32 600

11 POKOJE UMEBL.

Panu
Półwiejska 29. m. 3. zdg 31 955

Niekrepujący
Patrona Jackowskiego 35 II.
prawo zdg 32 148

Niedrogo
frontowe — Grunwaldzka 20 a.
mieszkanie 7. od platei. zdg 32 455

Pokój
z klatki. elektryczność. Matejki 4
m. 4 I. zdg 32 433

Pokój
lub dwa zaraz. Głda Chelmoń-
skiego 1. zdg 32 429

Małżeństwu
Kanałowa 6 parter prawo.
zdg 32 428

Czysty
duży pokój. Działyskich 2 m.
5. zdg 32 513

Lepszemu
panu elektryczność Grobla 30.
mieszkanie 16 narządk Garbar.
zdg 32 508

Cukiernię
z urządzeniem pracownia sprze-
dam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 32 476

Inteligentowi
św. Józefa 9 a. parter prawo.
zdg 32 484

Frontowy
słoneczny 25 Młostkiewicza 27. m. 6.
zdg 32 386

Pokój
centrum. wysoki parter. komfort
łazienka. telefon bez pościeli od
15. Piekary 5. m. 2. zdg 3 697

Klatki
elegancki. Półwiejska 7. m. 7.
zdg 32 543

Pokoik
Woźna 9. m. 5. zdg 32 532

Dobrze
umeblowany elektryczność. Je-
życka 41. m. 4. zdg 32 527

Pokój
zaraz. Pl. Bernardyński 4. m. 5.
zdg 32 523

Pokój
dwuosobowy. Kreta 4. m. 9.
zdg 32 597

Działyskich
2. m. 2. pani lub dwóm utrzyma-
niem. bez zdg 32 596

1-2
pok. umebl. używaniami kuchni
zaraz wynajmę. Kwiatowa 9.
m. 10 zdg 32 500

Pokój
większy — mniejszy. Gwarna
8 — 12. zdg 32 561

Małżeństwu
odnowiony. pańcienne pokój. Zu-
pańskiego 18 — 8. zdg 32 559

Pokoik
wynajmę. Szwajcarska 23. par-
ter. 11. zdg 32 557

Blisko Zamku
panom. Skłodowa 1 m. 16.
zdg 32 556

Dwuosobowy
utrzymaniem lub bez. — Grobla
1 a II zdg 32 661

Pokoik
do wynajęcia Wrocławska 10/11.
mieszkanie 2. zdg 32 659

Pokój
Rzeszypospolitej 8 mieszkanie 11.
zdg 32 658

Niekrepujący
korzystnie utrzymaniem inteli-
gentnemu. Ratajczaka 9. mie-
szkanie 8. zdg 32 657

Pokój
wolny. Wały Jadwigi 1 — 8.
zdg 32 713

Pokój
Szamarzewskiego 38. I. lewo.
zdg 32 697

Pokój frontowy
lepszy. Strona 27. m. 8. zdg 32 681

Próżny
pracownia. Piekary 8. m. 11
zdg 32 742

Pokój
Matejki 2. m. 2. zdg 32 753

Pokój
umeblowany. centrum. łazienka.
elektryczność. 1 piętro. zaraz.
Wały Kościuskiego 5. m. 4.
zdg 32 741

Słoneczny
czysty. Łakowa 10 I. prawo.
zdg 32 738

Niekrepujący
słoneczny. elektryczność. natych-
miast. Plac Nowomiejski 5. III.
wejście ogrodowe m. 30.
zdg 32 672

Komfortowy
Wierzbiciele 15. m. 4.
zdg 32 668

Słoneczny
plac Sapieżyński 5. m. 7.
zdg 32 665

Niekrepujący
słoneczny. Kwiatowa 7. m. 8.
zdg 32 724

Ładny
frontowy niekrepujący zaraz.
Kreta 24. m. 10. zdg 32 723

Pokój
dla pani dobrze umeblowany z
telefonem od 15%. Oferty „Par”.
Marcinkowskiego 11. pod
55.156. Pg 11 142-55.156

Krasińskiego 8 b
pokój umeblowany z elektryczno-
ścią od 15. b. wynajmę.
zdg 32 574

Pokój
umeblowany utrzymanie lub czę-
ściowo. Marcina 66/67 10.
zdg 32 573

Dwa
(kuchnia) osobne wejście. Pocz-
towa 21. m. 4. zdg 32 629

Klatki
Kopernika 10 a. I. zdg 32 636

Wspólny
pani. Skarbowska 15. miesz. 19.
zdg 32 633

Pokój
1-2 osobowy do wynajęcia. Kan-
taka 5. m. 9. zdg 32 630

Wierzbiciele
30 m. 4. dwóm panom frontowy.
słoneczny czysty. zdg 32 626

12 SZUKA POKOJU

Szukam
eleganckiego pokoju z przylega-
jącym do niego. elektryczno-
ścią. zupełnie niekrepujący. nie
wyżej jak II. par. najchętniej
okolica Bramy Wileckiej ul.
Kwiatowej Zielonej Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 32 514

Pokoju
z niekrepującym wejściem. świa-
tłem elektrycznym poszukuje mo-
żliwie centrum. Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 388

Pokoju
niekrepującego mniejszego do 20
zł poszukuje pani. Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 687

Niekrepującego
centrum. elektryka niedrogo.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 7 357

Pokoiku
ewentualnie próżnego nie wy-
żej II. pobliżu Grunwaldzki. ei-
staszemu panu. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 32 730

13 LOKALE

Pokoju
w centrum z telefonem na kance-
larię poszukuje. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 32 435

Skład
restauracyjny. drugi kolonjalny
na każdej branży wynajmie rosno-
darz. Woźna 1. zdg 32 690

Skład
bardzo ruchliwym miejscu Mar-
szalka Focha 25. Informacje tam-
że. mieszkanie 17. zdg 32 689

Ubikacji
próżnej od gospodarza na mały
interes poszukuje Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 696

Skład
przy św. Marcynie 4. z dwoma
oknami wystawowymi i obszernę-
mi ubikacjami wynajmę od za-
raz. Informacje ul. Nowa 7. ma-
gazyń futer. zdg 32 622

Piękny lokal
2 wystawowe okna tani czynsz
tuż przy St. Rynku. nadający się
na każdą branżę do oddania.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 669

Szukam
lokalu na umieszczenie koncesji.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 607

Ubikacja
na warsztat elektryczności. —
Maleckiego 21. zdg 32 632

Biuro
kompletne 27 Grudnia do wy-
dzierżawienia. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 32 623

14 DZIERŻAWY

Dom fabryczny
nowo wybudowany. parterowy.
zabudowania 350 metr. kw.
dziedzicząca 150 metr. kw. nuda-
jący się na każde przedsięwzię-
cie. od zaraz tanio do wynaje-
cia. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 32 734

Piekarnię
z mieszkaniami od zaraz wydzier-
żawie. Stanisław Szalkowski.
Marczin (Poznański). Marz.
Piłsudskiego 9. zdg 10 336

Wydzierżawie
w mieście Wreśn. rzeźnictwo z
zapadem elektrycznym z miesz-
kaniami obszernie stajnie od łopca
Maszyn na własność dzierżaw-
cy. Zgłoszenia do Agencji Ku-
rjera Poznańskiego Wreśnia.
nr 10 340

Piekarni
dobrze prosperującej szukam w
dzierżawę. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 7 363

Garaż!
Górna Włda 46 maszynowe po-
budowane wszelkie wygodę za-
raz lub później wynajmę. Infor-
macje obok w piekarni p. Sty-
pińskiego. zdg 32 634

**15 LETNISKA
I UZDROWISKA**

Jaremcze
znany pensjonat „Gorzan” poleca
słoneczne pokoje wykwinne
utrzymanie kort tenisowy las.
zaka ceny niskie. Na życzenie
wyśle prospekt. Kapitanowa Za-
jazkowska. ng 10 284

Krynica
„Wielkopolanka” najtaniej (od 6)
najkulturalniej. najprzyjemniej
Tennis. zdg 23 530

Dwór
cztery stacje od Poznania przy-
jemnie letników Zgłoszenia Hauer.
Słowackiego 10 między 3-5.
zdg 32 320

Krynica
pensjonat odnowionej willi
„Ulan” centrum zdrojowiska.
wytworzone prowadzone po ce-
nach umiarkowanych przyjmują
tylko chrześcijan. ng 10 023

Dwa
pokoje kuchnia las woda stacji
blisko Poznania polecam tanio.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 30 991

Letnisko
uroczą okolica góry las jezioro
szwajcarska między jeziora. przy-
jemnie na czerwiec kilka letników.
jedzenie 5 razy dziennie 3.50. —
Kramerowa. Krzyszkowska. po-
wiat Międzychód. zdg 32 153

Letnisko
na wsi 2 pokoje kuchnia. elek-
tryczność. wodociąg uroczne po-
łożenie. jezioro. las. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 32 463

Idealny wypoczynek
dla osób z intel. potrzebujących
ciszy — śliczn. okolica jezioro.
las. utrzymanie 1-2 3.50 dziennie.
Informacje Wały Wazów 15. Za-
krzewska. od 9-10 2-3.
zdg 32 478

Student lub gimnazjasta
VIII klasy. energiczny znajdzie
dobre przyjęcie i utrzymanie w
wakacjach za korepetycje V-klas-
sistic bez wzajemnego odszkodowa-
wania. Zgłoszenia J. Janicki.
Skarszewy. Pomorze. Tr 1 306

Leśniczówka
blisko Poznania ślicznie położona
przymiemy od 15. czerwca ro-
dziny z całodzienne dem
utrzymaniem 4-4.50 zł. Adres
wskaże Kurjer Pozn. Stary Ry-
nek rg 7 355

Zegiestów
willa „Słoneczna” poleca pokoje
z utrzymaniem. Róża Malusko-
wa. nr 10 343

Panna
poszukuje przyjemnego letniska.
Spieszne oferty Kurjer Poznański
zdg 32 723

16 OSOBISTE

Unieważniam
książeczkę czeladniczą kowalską.
Władysław Orlapa. zdg 32 438

Podziękowanie
Z działalności krennu „Ortidal”
nr. 1 i nr. 3 jestem firmie bardzo
wdzięczna. Takim wyrobom krajowym
„Sześć Boże!” Wdzięczna
F. Piechowska. Ogrodowa 11
zdg 32 721

21 ZGUBY

Zaginął
kanarek. Oddać Wały Wazów 15.
m. 4. zdg 32 339

Pasażer
prosi zwrot paszeczka, kapelusza.
pozostaw. samochodzie i święto.
droga Półwiejska, Łakowa. Wy-
nagrodzenie. Zgłoszenia Kurjer
Pozn. zdg 32 555

22 ROZMAITE

Koldry na wacie
wełnie i puchu
jedwabne i zwy-
kle. Bielizne po-
ścielowa garni-
tury podpinke-
we po cenach
fabrycznych po-
leca Fabryka
Bielizny — Dom
Piścię J. Schu-
bert Wrocław-
ska 3. Special-
ność: Wypraw.
Pg 10 170-13.82

Wydzierżawie
w mieście Wreśn. rzeźnictwo z
zapadem elektrycznym z miesz-
kaniami obszernie stajnie od łopca
Maszyn na własność dzierżaw-
cy. Zgłoszenia do Agencji Ku-
rjera Poznańskiego Wreśnia.
nr 10 340

Piekarni
dobrze prosperującej szukam w
dzierżawę. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 7 363

Garaż!
Górna Włda 46 maszynowe po-
budowane wszelkie wygodę za-
raz lub później wynajmę. Infor-
macje obok w piekarni p. Sty-
pińskiego. zdg 32 634

**15 LETNISKA
I UZDROWISKA**

Jaremcze
znany pensjonat „Gorzan” poleca
słoneczne pokoje wykwinne
utrzymanie kort tenisowy las.
zaka ceny niskie. Na życzenie
wyśle prospekt. Kapitanowa Za-
jazkowska. ng 10 284

Krynica
„Wielkopolanka” najtaniej (od 6)
najkulturalniej. najprzyjemniej
Tennis. zdg 23 530

Dwór
cztery stacje od Poznania przy-
jemnie letników Zgłoszenia Hauer.
Słowackiego 10 między 3-5.
zdg 32 320

Krynica
pensjonat odnowionej willi
„Ulan” centrum zdrojowiska.
wytworzone prowadzone po ce-
nach umiarkowanych przyjmują
tylko chrześcijan. ng 10 023

Dwa
pokoje kuchnia las woda stacji
blisko Poznania polecam tanio.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 30 991

Letnisko
uroczą okolica góry las jezioro
szwajcarska między jeziora. przy-
jemnie na czerwiec kilka letników.
jedzenie 5 razy dziennie 3.50. —
Kramerowa. Krzyszkowska. po-
wiat Międzychód. zdg 32 153

Letnisko
na wsi 2 pokoje kuchnia. elek-
tryczność. wodociąg uroczne po-
łożenie. jezioro. las. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 32 463

Idealny wypoczynek
dla osób z intel. potrzebujących
ciszy — śliczn. okolica jezioro.
las. utrzymanie 1-2 3.50 dziennie.
Informacje Wały Wazów 15. Za-
krzewska. od 9-10 2-3.
zdg 32 478

Student lub gimnazjasta
VIII klasy. energiczny znajdzie
dobre przyjęcie i utrzymanie w
wakacjach za korepetycje V-klas-
sistic bez wzajemnego odszkodowa-
wania. Zgłoszenia J. Janicki.
Skarszewy. Pomorze. Tr 1 306

Leśniczówka
blisko Poznania ślicznie położona
przymiemy od 15. czerwca ro-
dziny z całodzienne dem
utrzymaniem 4-4.50 zł. Adres
wskaże Kurjer Pozn. Stary Ry-
nek rg 7 355

Zegiestów
willa „Słoneczna” poleca pokoje
z utrzymaniem. Róża Malusko-
wa. nr 10 343

Panna
poszukuje przyjemnego letniska.
Spieszne oferty Kurjer Poznański
zdg 32 723

Obiady
Dla inteligencji Działyńskich 2. mieszkanie 2. zdg 31 870

Przepisuje
na maszynie (25 groszy strona). Sw. Marcina 64. m. 11. zdg 32 454

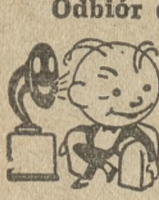
Lakierowanie
rowerów 5 zł oraz samochodów w cenach bardzo przystępnych. Stroma 26. mieszk. 3. zdg 32 468

Suknie
najnowszych żurnali, garderobe dziecięca wykonuje Murawa. Wały Jana III. 10 m. 14. zdg 32 036

Jak odzyskać zdrowie?
Na powyższe niezmiernie ważne pytanie udzieli bezpłatnie. Ścisłe przyjacielskiej odpowiedzi doświadczony magnetyzer i zielarista Leon Waż-Kluczkowski. Kreta 5. m. 5 który w Polsce i zagranicą wyleczył mnóstwo bezradnie chorujących. Godziny odwiedzin: 8-12. Poprzednio piśmie zgłoszenia pożądate. zdg 32 499

Taczki
do robót ziemnych 300 sztuk wzgl. w mniejszych partiach poszukuje celem wypożyczenia. Inż. Leitgeber Poznań. ul. Grunwaldzka 18. zdg 32 528

Odbiór doskonały
lecz zawdzięczam to aparatury i anodzie „Emka”. Anody 60 wolt 6.90 90 w. 8.90 100 w. 8.90 120 w. 12.90 150 w. 16.90 Wysłamy na cała Polskę za dołączeniem zł 1.— „Emka”. Marjan Włodarczyk. Zakłady Radiotechniczne i Fotograficzne. Gramofony. Platy. Poznań. Wrocławska 30. tel. 36-83. Pr. 11 136-23-23

Akuszerka
Kleinwächterowa. Poznań. centrum ul. Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 30 994/5/6

Suknie
elegancko, terminowo wykonuje. 27 Grudnia 20. m. 19. podwórce. parter. zdg 32 575/6

23 OŻENKI

Kawaler
średniego wieku administrator rol. z majątkiem 20 tysięcy i odpowiednią pensją blisko Poznańa pragnie poznać pannę lub młodą wdówkę do lat 35 z gotówką lub realnością. Cel usamodzielnienia w celu matrymonijalnym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 118

Przystojna
wdówka po trzydziestce właścicielką realności wydzieje zamąż. Najchętniej urzędnicą. Zgłoszenia: „Wanda”. Szkolna 6. mieszk. 3. Informacje listowne. Znaczek. zdg 32 563

Dla mego wujka
właściciela przedsiębiorstwa samochodowego we Francji (Polak, katolik) poszukuje ta droga dobrej, gospodarniej żony, Panny lub wdówki do lat 35, którym zależy na dobrem pożytku małżeńskim, zechca laskawie przesłać fotografie do Kurjera Poznańskiego zdg 32 552. Dla obopólności dobra 10 000 — 15 000 zł posagu pożądate.

Dla
młdej blondynki lat 25 wyskokiej, muzycznej, gospodarniej szukam kawalera lub wdowca, najchętniej wojskowego lub nauczyciela. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 705

Emeryt
poślubi sytuowaną, także zamieszkową. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 749

24 NAUKA

Na stancję przyjmie gimnazjastów (stki)
zapewniając troskliwą opiekę pod względem nauki, zdrowia i wychowania. Aptekarzowa Iza Włochowska. Nowy Rynek 5. mieszk. 3. zdg 32 178

Angielskiego
języka lekcji poszukuje zaraz i codziennie. Upraszam oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 32 422

Inteligentna
maturzystka z dobrej rodziny poszukuje korepetycji na wieś — miesiące letnie. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 405

Kursu
krośn. szycia udziela Nowak. Wrocławska 33. zdg 3 696

Rytmiczka
dyplomowana młoda siła pierwszorzedna przyjmie lekcje w szkołach kompletach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 623

25 MUZYKA

Fortepianistka
potrzebna zaraz. Hotel Centralny Franciszkańska. zdg 32 423

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
Lazarz. Odrodzenie Lupe Veler. Jofu Boles 8 i 96 o godz. 3-ciej Niepotrzebna. Ceny zmniejszone. zdg 32 611

Kino Renaissance
Artydzielo polskiej produkcji p. t. Gwiazdzista Eskadra film lotniczy. Nadprogram: „Nowości ze swiata”. Pr 11 137-23-30

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Wychowawczyni
kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 110

Krawczyńnię
dzielnia do współpracy przyjmuje. Mieszkanie do dyspozycji. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 706

Samochód
wypożyczam 25 gr klm. Białokowska. telefon 1316. zdg 32 704

Fotograficzne
aparaty naprawia fachowo bardzo tanio Nowak. Laskowa 10. I. zdg 32 739

Naprawa dywanów
ręcznych maszynowych sztuczne cerowanie garderoby. Fachowe sklejanie kryształów porcelany. marmurów Adamski Skarbowska 15. zdg 31 416

Nowość w mlecznictwie
Sporządzamy z mleka napój ochładzający odżywczy, dający energię zdrowie i jako środek dla chorych na anemii i płuca. Każdy sporządzić może z mleka w domu przepis wysyłam po nadaniu zł 150. Wysyłam też gotowy w butelkach. Wl. Jedrach, właściciel mleczarni. Zelewa pow. Wołkowyśk. skrzynka pocztowa 22. zdg 32 648

Na wjazd
niezbędne kostiumy kąpielowe, swetry, bluzki, sukienki wykonuje. Przerabia „Trio”. Pocztowa 23. Pr 10 924-23-37

Rolnik
dyplomowany kawaler Wielkopolanin z 15-letnią praktyką w najlepszych majątkach Pomorza i Poznańskiego oboznanie gruntownie z wzorową uprawą ziemi, umiejętnie stosowanie nawozów sztucznych, drenarże, plantacje roślin przemysłowych i warzywnych, leczenie i chów inwentarzy żywych dobry organizator roboty, nawskroś energiczny i najlepiej polecanymi znanymi PP. Ziemiańskim i Ziemiańskim z dniem 1. VII. br. odpowiednie stanowisko. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 31 807

Szofer mechanicz
długoletnia praktyka jazdy i warsztacie, naprawie wszelkie typy samochodów poszukuje posady. Agencja Kurjera Poznański. Miedzochód. ng 10 513

Kasjerka - ksiązkowa
dom. siła pierwszorzedna bilansistka długoletnia praktyka dobre referencje poszukuje stałej posady od 1. 7. tylko na majątek Laskawe oferty Kurjer Poznański zdg 31 971

Podróżujący
dobrze zaprowadzony na miasto Poznań. Poznańskie i Pomorze poszukuje zaraz posady, branża obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 346

Dziewczyna
do dzieci i do lekkich prac domowych zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 631

Rolnik
dyplomowany kawaler Wielkopolanin z 15-letnią praktyką w najlepszych majątkach Pomorza i Poznańskiego oboznanie gruntownie z wzorową uprawą ziemi, umiejętnie stosowanie nawozów sztucznych, drenarże, plantacje roślin przemysłowych i warzywnych, leczenie i chów inwentarzy żywych dobry organizator roboty, nawskroś energiczny i najlepiej polecanymi znanymi PP. Ziemiańskim i Ziemiańskim z dniem 1. VII. br. odpowiednie stanowisko. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 31 807

Samochód
wypożyczam 25 gr klm. Białokowska. telefon 1316. zdg 32 704

Fotograficzne
aparaty naprawia fachowo bardzo tanio Nowak. Laskowa 10. I. zdg 32 739

Naprawa dywanów
ręcznych maszynowych sztuczne cerowanie garderoby. Fachowe sklejanie kryształów porcelany. marmurów Adamski Skarbowska 15. zdg 31 416

Nowość w mlecznictwie
Sporządzamy z mleka napój ochładzający odżywczy, dający energię zdrowie i jako środek dla chorych na anemii i płuca. Każdy sporządzić może z mleka w domu przepis wysyłam po nadaniu zł 150. Wysyłam też gotowy w butelkach. Wl. Jedrach, właściciel mleczarni. Zelewa pow. Wołkowyśk. skrzynka pocztowa 22. zdg 32 648

Na wjazd
niezbędne kostiumy kąpielowe, swetry, bluzki, sukienki wykonuje. Przerabia „Trio”. Pocztowa 23. Pr 10 924-23-37

23 OŻENKI

Kawaler
średniego wieku administrator rol. z majątkiem 20 tysięcy i odpowiednią pensją blisko Poznańa pragnie poznać pannę lub młodą wdówkę do lat 35 z gotówką lub realnością. Cel usamodzielnienia w celu matrymonijalnym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 118

Przystojna
wdówka po trzydziestce właścicielką realności wydzieje zamąż. Najchętniej urzędnicą. Zgłoszenia: „Wanda”. Szkolna 6. mieszk. 3. Informacje listowne. Znaczek. zdg 32 563

Dla mego wujka
właściciela przedsiębiorstwa samochodowego we Francji (Polak, katolik) poszukuje ta droga dobrej, gospodarniej żony, Panny lub wdówki do lat 35, którym zależy na dobrem pożytku małżeńskim, zechca laskawie przesłać fotografie do Kurjera Poznańskiego zdg 32 552. Dla obopólności dobra 10 000 — 15 000 zł posagu pożądate.

Dla
młdej blondynki lat 25 wyskokiej, muzycznej, gospodarniej szukam kawalera lub wdowca, najchętniej wojskowego lub nauczyciela. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 705

Emeryt
poślubi sytuowaną, także zamieszkową. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 749

24 NAUKA

Na stancję przyjmie gimnazjastów (stki)
zapewniając troskliwą opiekę pod względem nauki, zdrowia i wychowania. Aptekarzowa Iza Włochowska. Nowy Rynek 5. mieszk. 3. zdg 32 178

Angielskiego
języka lekcji poszukuje zaraz i codziennie. Upraszam oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 32 422

Inteligentna
maturzystka z dobrej rodziny poszukuje korepetycji na wieś — miesiące letnie. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 405

Kursu
krośn. szycia udziela Nowak. Wrocławska 33. zdg 3 696

Rytmiczka
dyplomowana młoda siła pierwszorzedna przyjmie lekcje w szkołach kompletach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 623

25 MUZYKA

Fortepianistka
potrzebna zaraz. Hotel Centralny Franciszkańska. zdg 32 423

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
Lazarz. Odrodzenie Lupe Veler. Jofu Boles 8 i 96 o godz. 3-ciej Niepotrzebna. Ceny zmniejszone. zdg 32 611

Kino Renaissance
Artydzielo polskiej produkcji p. t. Gwiazdzista Eskadra film lotniczy. Nadprogram: „Nowości ze swiata”. Pr 11 137-23-30

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Wychowawczyni
kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 110

Krawczyńnię
dzielnia do współpracy przyjmuje. Mieszkanie do dyspozycji. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 706

Samochód
wypożyczam 25 gr klm. Białokowska. telefon 1316. zdg 32 704

Fotograficzne
aparaty naprawia fachowo bardzo tanio Nowak. Laskowa 10. I. zdg 32 739

Naprawa dywanów
ręcznych maszynowych sztuczne cerowanie garderoby. Fachowe sklejanie kryształów porcelany. marmurów Adamski Skarbowska 15. zdg 31 416

Nowość w mlecznictwie
Sporządzamy z mleka napój ochładzający odżywczy, dający energię zdrowie i jako środek dla chorych na anemii i płuca. Każdy sporządzić może z mleka w domu przepis wysyłam po nadaniu zł 150. Wysyłam też gotowy w butelkach. Wl. Jedrach, właściciel mleczarni. Zelewa pow. Wołkowyśk. skrzynka pocztowa 22. zdg 32 648

Na wjazd
niezbędne kostiumy kąpielowe, swetry, bluzki, sukienki wykonuje. Przerabia „Trio”. Pocztowa 23. Pr 10 924-23-37

23 OŻENKI

Kawaler
średniego wieku administrator rol. z majątkiem 20 tysięcy i odpowiednią pensją blisko Poznańa pragnie poznać pannę lub młodą wdówkę do lat 35 z gotówką lub realnością. Cel usamodzielnienia w celu matrymonijalnym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 118

Przystojna
wdówka po trzydziestce właścicielką realności wydzieje zamąż. Najchętniej urzędnicą. Zgłoszenia: „Wanda”. Szkolna 6. mieszk. 3. Informacje listowne. Znaczek. zdg 32 563

Dla mego wujka
właściciela przedsiębiorstwa samochodowego we Francji (Polak, katolik) poszukuje ta droga dobrej, gospodarniej żony, Panny lub wdówki do lat 35, którym zależy na dobrem pożytku małżeńskim, zechca laskawie przesłać fotografie do Kurjera Poznańskiego zdg 32 552. Dla obopólności dobra 10 000 — 15 000 zł posagu pożądate.

Dla
młdej blondynki lat 25 wyskokiej, muzycznej, gospodarniej szukam kawalera lub wdowca, najchętniej wojskowego lub nauczyciela. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 705

Emeryt
poślubi sytuowaną, także zamieszkową. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 749

24 NAUKA

Na stancję przyjmie gimnazjastów (stki)
zapewniając troskliwą opiekę pod względem nauki, zdrowia i wychowania. Aptekarzowa Iza Włochowska. Nowy Rynek 5. mieszk. 3. zdg 32 178

Angielskiego
języka lekcji poszukuje zaraz i codziennie. Upraszam oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 32 422

Inteligentna
maturzystka z dobrej rodziny poszukuje korepetycji na wieś — miesiące letnie. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 405

Kursu
krośn. szycia udziela Nowak. Wrocławska 33. zdg 3 696

Rytmiczka
dyplomowana młoda siła pierwszorzedna przyjmie lekcje w szkołach kompletach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 623

25 MUZYKA

Fortepianistka
potrzebna zaraz. Hotel Centralny Franciszkańska. zdg 32 423

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
Lazarz. Odrodzenie Lupe Veler. Jofu Boles 8 i 96 o godz. 3-ciej Niepotrzebna. Ceny zmniejszone. zdg 32 611

Kino Renaissance
Artydzielo polskiej produkcji p. t. Gwiazdzista Eskadra film lotniczy. Nadprogram: „Nowości ze swiata”. Pr 11 137-23-30

Rolnik
dyplomowany kawaler Wielkopolanin z 15-letnią praktyką w najlepszych majątkach Pomorza i Poznańskiego oboznanie gruntownie z wzorową uprawą ziemi, umiejętnie stosowanie nawozów sztucznych, drenarże, plantacje roślin przemysłowych i warzywnych, leczenie i chów inwentarzy żywych dobry organizator roboty, nawskroś energiczny i najlepiej polecanymi znanymi PP. Ziemiańskim i Ziemiańskim z dniem 1. VII. br. odpowiednie stanowisko. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 31 807

Samochód
wypożyczam 25 gr klm. Białokowska. telefon 1316. zdg 32 704

Fotograficzne
aparaty naprawia fachowo bardzo tanio Nowak. Laskowa 10. I. zdg 32 739

Naprawa dywanów
ręcznych maszynowych sztuczne cerowanie garderoby. Fachowe sklejanie kryształów porcelany. marmurów Adamski Skarbowska 15. zdg 31 416

Nowość w mlecznictwie
Sporządzamy z mleka napój ochładzający odżywczy, dający energię zdrowie i jako środek dla chorych na anemii i płuca. Każdy sporządzić może z mleka w domu przepis wysyłam po nadaniu zł 150. Wysyłam też gotowy w butelkach. Wl. Jedrach, właściciel mleczarni. Zelewa pow. Wołkowyśk. skrzynka pocztowa 22. zdg 32 648

Na wjazd
niezbędne kostiumy kąpielowe, swetry, bluzki, sukienki wykonuje. Przerabia „Trio”. Pocztowa 23. Pr 10 924-23-37

23 OŻENKI

Kawaler
średniego wieku administrator rol. z majątkiem 20 tysięcy i odpowiednią pensją blisko Poznańa pragnie poznać pannę lub młodą wdówkę do lat 35 z gotówką lub realnością. Cel usamodzielnienia w celu matrymonijalnym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 118

Przystojna
wdówka po trzydziestce właścicielką realności wydzieje zamąż. Najchętniej urzędnicą. Zgłoszenia: „Wanda”. Szkolna 6. mieszk. 3. Informacje listowne. Znaczek. zdg 32 563

Dla mego wujka
właściciela przedsiębiorstwa samochodowego we Francji (Polak, katolik) poszukuje ta droga dobrej, gospodarniej żony, Panny lub wdówki do lat 35, którym zależy na dobrem pożytku małżeńskim, zechca laskawie przesłać fotografie do Kurjera Poznańskiego zdg 32 552. Dla obopólności dobra 10 000 — 15 000 zł posagu pożądate.

Dla
młdej blondynki lat 25 wyskokiej, muzycznej, gospodarniej szukam kawalera lub wdowca, najchętniej wojskowego lub nauczyciela. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 705

Emeryt
poślubi sytuowaną, także zamieszkową. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 749

24 NAUKA

Na stancję przyjmie gimnazjastów (stki)
zapewniając troskliwą opiekę pod względem nauki, zdrowia i wychowania. Aptekarzowa Iza Włochowska. Nowy Rynek 5. mieszk. 3. zdg 32 178

Angielskiego
języka lekcji poszukuje zaraz i codziennie. Upraszam oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 32 422

Inteligentna
maturzystka z dobrej rodziny poszukuje korepetycji na wieś — miesiące letnie. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 405

Kursu
krośn. szycia udziela Nowak. Wrocławska 33. zdg 3 696

Rytmiczka
dyplomowana młoda siła pierwszorzedna przyjmie lekcje w szkołach kompletach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 623

25 MUZYKA

Fortepianistka
potrzebna zaraz. Hotel Centralny Franciszkańska. zdg 32 423

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
Lazarz. Odrodzenie Lupe Veler. Jofu Boles 8 i 96 o godz. 3-ciej Niepotrzebna. Ceny zmniejszone. zdg 32 611

Kino Renaissance
Artydzielo polskiej produkcji p. t. Gwiazdzista Eskadra film lotniczy. Nadprogram: „Nowości ze swiata”. Pr 11 137-23-30

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Wychowawczyni
kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 110

Krawczyńnię
dzielnia do współpracy przyjmuje. Mieszkanie do dyspozycji. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 706

Samochód
wypożyczam 25 gr klm. Białokowska. telefon 1316. zdg 32 704

Fotograficzne
aparaty naprawia fachowo bardzo tanio Nowak. Laskowa 10. I. zdg 32 739

Naprawa dywanów
ręcznych maszynowych sztuczne cerowanie garderoby. Fachowe sklejanie kryształów porcelany. marmurów Adamski Skarbowska 15. zdg 31 416

Nowość w mlecznictwie
Sporządzamy z mleka napój ochładzający odżywczy, dający energię zdrowie i jako środek dla chorych na anemii i płuca. Każdy sporządzić może z mleka w domu przepis wysyłam po nadaniu zł 150. Wysyłam też gotowy w butelkach. Wl. Jedrach, właściciel mleczarni. Zelewa pow. Wołkowyśk. skrzynka pocztowa 22. zdg 32 648

Na wjazd
niezbędne kostiumy kąpielowe, swetry, bluzki, sukienki wykonuje. Przerabia „Trio”. Pocztowa 23. Pr 10 924-23-37

23 OŻENKI

Kawaler
średniego wieku administrator rol. z majątkiem 20 tysięcy i odpowiednią pensją blisko Poznańa pragnie poznać pannę lub młodą wdówkę do lat 35 z gotówką lub realnością. Cel usamodzielnienia w celu matrymonijalnym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 118

Przystojna
wdówka po trzydziestce właścicielką realności wydzieje zamąż. Najchętniej urzędnicą. Zgłoszenia: „Wanda”. Szkolna 6. mieszk. 3. Informacje listowne. Znaczek. zdg 32 563

Dla mego wujka
właściciela przedsiębiorstwa samochodowego we Francji (Polak, katolik) poszukuje ta droga dobrej, gospodarniej żony, Panny lub wdówki do lat 35, którym zależy na dobrem pożytku małżeńskim, zechca laskawie przesłać fotografie do Kurjera Poznańskiego zdg 32 552. Dla obopólności dobra 10 000 — 15 000 zł posagu pożądate.

Dla
młdej blondynki lat 25 wyskokiej, muzycznej, gospodarniej szukam kawalera lub wdowca, najchętniej wojskowego lub nauczyciela. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 705

Emeryt
poślubi sytuowaną, także zamieszkową. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 749

24 NAUKA

Na stancję przyjmie gimnazjastów (stki)
zapewniając troskliwą opiekę pod względem nauki, zdrowia i wychowania. Aptekarzowa Iza Włochowska. Nowy Rynek 5. mieszk. 3. zdg 32 178

Angielskiego
języka lekcji poszukuje zaraz i codziennie. Upraszam oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 32 422